

[Ν.4277/14](#) (ΦΕΚ 156 Α/01-08-2014 – Διορθ.Σφαλμ. Στο ΦΕΚ-165 Α/26-8-14) :
Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

(Με την παρ. 3 του άρθρου 140 του ν. 4759/20, ΦΕΚ-245 Α/9-12-20, ορίζεται ότι : “3. Όπου στον [ν. 4277/2014](#) αναφέρεται ο όρος «Σχέδιο Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)» αντικαθίσταται με τον όρο «Ειδικό Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής.»”)

ΜΕΡΟΣ 1ο

ΝΕΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΑΣ - ΑΤΤΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Άρθρο 1

Ορισμός και περιεχόμενο του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής

1. Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής (εφεξής νέο ΡΣΑ) είναι το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων πολιτικής, των προτεραιοτήτων, των μέτρων και των προγραμμάτων που προβλέπονται από το νόμο αυτό ως αναγκαίων για τη χωροταξική, πολεοδομική και οικιστική οργάνωση της Αττικής και την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.
2. Πεδίο εφαρμογής του νέου ΡΣΑ είναι το σύνολο της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή ορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου [3 του ν. 3852/2010](#) (Α΄ 90), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και η νήσος Μακρόνησος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
3. Το νέο ΡΣΑ διατυπώνει στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη της Αττικής στο πλαίσιο της εθνικής οικονομικής, κοινωνικής και χωροταξικής πολιτικής. Περιλαμβάνει κατευθύνσεις και ρυθμίσεις που ενισχύουν και συμπληρώνουν τον εθνικό αναπτυξιακό προγραμματισμό για την Αττική και

που αφορούν στον προσδιορισμό του ρόλου της στο εθνικό επίπεδο και στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο.

Οι κατευθύνσεις του νέου ΡΣΑ αναφέρονται κυρίως:

- α) στην κοινωνικοοικονομική ανασυγκρότηση του χώρου,
- β) στη χωροταξική δομή και οργάνωση των δραστηριοτήτων,
- γ) στην προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος, του τοπίου και των πολιτιστικών πόρων,
- δ) στη χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων και υποδομών μεταφορικής, τεχνικής, διοικητικής και κοινωνικής υποδομής,
- ε) στην πολεοδομική οργάνωση,
- στ) στην πολιτική γης,
- ζ) στο σχεδιασμό περιοχών ή ζωνών ειδικού ενδιαφέροντος ή ειδικών προβλημάτων,
- η) στο συντονισμό των μελετών και προγραμμάτων που έχουν σχέση με το ΡΣΑ και ιδίως στο σχεδιασμό παρεμβάσεων μητροπολιτικής σημασίας,
- θ) στο συντονισμό με τα περιφερειακά πλαίσια των όμορων περιφερειών.

4. Το νέο ΡΣΑ επέχει ταυτόχρονα και θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Αττικής, σύμφωνα με την παρ. 8α του άρθρου [6 του ν. 4269/2014](#) (Α' 142).

5. Με Προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΟΡΣΑ), εξειδικεύονται και διευκρινίζονται οι κατευθύνσεις του νέου ΡΣΑ.

Άρθρο 2

Χρονική διάρκεια

Το νέο ΡΣΑ στηρίζεται σε προβολές πληθυσμιακών και οικονομικών μεγεθών και αναπτυξιακών προβλέψεων με χρονική διάρκεια έως και το έτος 2021. Για την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ δεν προβλέπονται ενδιάμεσες προγραμματικές περίοδοι. Η προσέγγιση των στόχων, η προώθηση των πολιτικών, καθώς και ο ρυθμός και η έκταση υλοποίησης των προβλεπόμενων ρυθμίσεων παρακολουθούνται με σταθερά μέσα από το σύστημα κριτηρίων, με βάση τις περιγραφόμενες στα άρθρα 35, 36, 37, 39 του παρόντος διαδικασίες, λαμβάνοντας τα αναγκαία οργανωτικά και λειτουργικά μέτρα για τη βελτίωση των επιδόσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΡΣΑ ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 3

Στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ

Οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ εντάσσονται στο πλαίσιο της εθνικής και ευρωπαϊκής αναπτυξιακής και της χωρικής πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ προσδιορίζονται, για τη χρονική περίοδο 2014-2021, σε τρεις ενότητες συμπληρωματικών στρατηγικών στόχων:

α) Ισορροπη οικονομική ανάπτυξη και ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας-Αττικής, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων.

β) Βιώσιμη χωρική ανάπτυξη, εξοικονόμηση πόρων, αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

γ) Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, εξισορρόπηση στην κατανομή των πόρων και των ωφελειών από την ανάπτυξη.

Άρθρο 4

Ισορροπη οικονομική ανάπτυξη, ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας - Αττικής, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων

1. Η ενδυνάμωση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας συναρτάται στρατηγικά με την οικονομική ανάπτυξη. Ο διεθνής ρόλος συναρτάται και ολοκληρώνεται με το ρόλο της Αττικής ως πόλου ενίσχυσης της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας, καθώς και με την προώθηση και βελτίωση δικτυώσεων με τα άλλα αστικά κέντρα και τις όμορες Περιφέρειες.

2. Η έμφαση στις διεθνείς δικτυώσεις επιδιώκεται για την ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργασιών ως εξής:

α) με τις ευρωπαϊκές μητροπόλεις της Μεσογείου, της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και των παραδουνάβιων περιοχών,

β) με την Αφρική ως επιχειρηματικού συνδέσμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη Μέση Ανατολή και τις χώρες της Ασίας, καθώς και, από κοινού με τη Θεσσαλονίκη, με τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου,

γ) με αξιοποίηση της υπερτοπικής προσπελασιμότητας της Περιφέρειας και λειτουργική ένταξή της στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, για την ενίσχυση του ρόλου της ως διεθνούς κόμβου μεταφορών.

3. Ο ρόλος σε εθνικό και διαπεριφερειακό επίπεδο ισχυροποιείται με:

α) Συμπληρωματικότητα των πόλεων Αθήνας και Θεσσαλονίκης και ενίσχυση του διακριτού ρόλου τους ως προς το Μεσογειακό και Νοτιοανατολικό τόξο.

β) Δικτύωση με διεθνείς κυκλοφοριακούς άξονες και τα όμορα περιφερειακά αστικά κέντρα.

γ) Συντονισμό πολιτικών και διαχείρισης με τις όμορες Περιφέρειες για θέματα παραγωγικών δραστηριοτήτων, μεταφορών και περιβάλλοντος, όπως εξειδικεύονται στο Παράρτημα Ι.

4. Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας-Αττικής και η χωρικά στοχευμένη εξειδίκευση σε σχέση με τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα επιδιώκεται με τους παρακάτω τρόπους:

α) διατήρηση του ρόλου των κέντρων Αθήνας και Πειραιά, ως κέντρων επιτελικών και διοικητικών υπηρεσιών,

β) χωρική αναδιάρθρωση των παραγωγικών κλάδων με κατεύθυνση την ανάπτυξη δυναμικών, υπερεθνικής σημασίας, κλάδων σε στρατηγικούς τομείς,

γ) εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων δραστηριοτήτων, διατήρηση της ισορροπίας της παραγωγικής βάσης και αντιμετώπιση της ανεργίας,

δ) ενίσχυση της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και επιδίωξη οργάνωσης των επιχειρήσεων σε συστάδες ομοειδών ή και συμπληρωματικών (clusters),

ε) αύξηση της ελκυστικότητας της Αθήνας-Αττικής ως τουριστικού προορισμού με διεθνή ακτινοβολία, με:

αα) ενίσχυση της τουριστικής υποδομής, διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, επέκταση της τουριστικής περιόδου και

ββ) δικτύωση των πολιτιστικών πόλων και του φυσικού περιβάλλοντος,

στ) υποστήριξη του χονδρεμπορίου και του διαμετακομιστικού εμπορίου, με προώθηση συνδυασμένων μεταφορών και οργάνωση εμπορευματικών πάρκων παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής διαχείρισης (logistics),

ζ) αξιοποίηση και εντατικοποίηση της χρήσης των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων και άλλων αθλητικών υποδομών,

η) αξιοποίηση αστικών κενών,

θ) ανάπτυξη του κλάδου υγείας, πρόνοιας και περίθαλψης,

ι) έλεγχο της αδόμητης γης, με ταυτόχρονη διαφύλαξη της γεωργικής γης, της βιοποικιλότητας και του αγροτικού τοπίου.

Άρθρο 5

Βιώσιμη χωρική ανάπτυξη, εξοικονόμηση πόρων, αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

1. Επιδιώκεται η διαφύλαξη των πόρων της Αττικής ως πολύτιμων και πεπερασμένων με τους εξής ιδίως τρόπους:

α) προστασία και οικολογική διαχείριση των φυσικών οικοσυστημάτων, της βιοποικιλότητας και της γεωργικής γης και ειδικότερα της Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας με ισόρροπη ανάπτυξη αγροτικών δραστηριοτήτων,

β) διασφάλιση της ορθολογικής χρήσης των επιφανειακών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων,

γ) διαμόρφωση δικτύου προστατευόμενων περιοχών και οικολογική διαχείριση των περιοχών αυτών ως πυρήνων βιοποικιλότητας,

δ) ανάδειξη των ορεινών όγκων ως αδιάκοπης συνέχειας πρασίνου, υπό μορφή «πράσινου τόξου», από το Σαρωνικό και τον Κορινθιακό κόλπο μέχρι τον Ευβοϊκό,

ε) διαμόρφωση εντός του αστικού ιστού, δικτύου κοινόχρηστων χώρων πρασίνου για τη δημιουργία ευνοϊκών μικροκλιματικών συνθηκών.

2. Επιδιώκεται η κάλυψη των οικιστικών αναγκών, κυρίως εντός της θεσμοθετημένης αστικής γης, με βάση την αρχή της συμπαγούς πόλης με τους εξής τρόπους:

α) βελτίωση της εσωτερικής συνοχής του συστήματος χωρικού σχεδιασμού και χωρικής διακυβέρνησης και διατύπωση κατευθύνσεων προς τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού,

β) προώθηση ενός πολυκεντρικού και ιεραρχημένου συστήματος χωρικής οργάνωσης και αντιμετώπιση του μη δομημένου περιβάλλοντος ως κρίσιμου παράγοντα για τη βιωσιμότητα,

γ) οργάνωση της Αττικής σε ολοκληρωμένες Χωροταξικές Ενότητες (Χ.Ε.) με σχετική λειτουργική αυτοτέλεια, ιδιαίτερη φυσιογνωμία και συμπληρωματικότητα,

δ) δραστικό περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης, μέσω της σταδιακής κατάργησης των παρεκκλίσεων,

ε) προώθηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων αστικής αναζωογόνησης,

στ) ανάπτυξη πολύπλευρου πλέγματος παρεμβάσεων μικρής, τοπικής κλίμακας, ένταξη των αστικών κενών στη λειτουργία της πόλης και επανάχρηση εγκαταλελειμμένων κτηρίων,

ζ) συγκρότηση συνεχούς δικτύου σημαντικών χώρων πρασίνου και αξιοποίηση ευνοϊκών χώρων για την ανάπτυξη της αστικής φύτευσης,

η) ουσιαστική βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες.

3. Επιδιώκεται η εναρμόνιση της προστασίας της φύσης και της διαφύλαξης και ανάδειξης της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, με την οικονομική ανάπτυξη και τη χωρική συνοχή με τους εξής τρόπους:

α) ενίσχυση της ταυτότητας της Αθήνας-Αττικής και ανάδειξη της διαχρονικότητας του πολιτισμού της,

β) εμπλουτισμό πολιτιστικών υποδομών της Αττικής, ενίσχυση πολιτιστικών θεσμών και σχετικών εκπαιδευτικών υποδομών, προώθηση έρευνας, καινοτομικής παραγωγής και πολιτιστικής οικονομίας,

γ) ανάδειξη της διαχρονικότητας μνημείων και τοπίων, με τη δημιουργία δικτύων και διαδρομών που συνδυάζονται με το δίκτυο χώρων πρασίνου,

δ) αναβάθμιση του δημόσιου χώρου και της καθημερινότητας στην πόλη, ως συστατικό στοιχείο της πολιτιστικής της ταυτότητας,

ε) αξιοποίηση του κενού κτηριακού αποθέματος για την εγκατάσταση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων πολιτιστικής οικονομίας,

στ) ενίσχυση πολιτικής προστασίας ιστορικών κέντρων, συνόλων και μεμονωμένων εγκαταστάσεων μέσω των υποκειμένων επιπέδων σχεδιασμού και συντονισμό με την πολιτική των αναπλάσεων.

4. Επιδιώκεται η ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών στην κατεύθυνση της βιώσιμης κινητικότητας και της αειφορίας με τους εξής τρόπους:

α) με τον ενιαίο πολεοδομικό και κυκλοφοριακό σχεδιασμό και προσανατολισμό της χωρικής ανάπτυξης, κυρίως, προς τα δίκτυα των μέσων σταθερής τροχιάς και σε συνάρθρωση με τα μέσα μαζικής μεταφοράς,

β) με την ολοκλήρωση του βασικού οδικού δικτύου Αττικής,

γ) με κυκλοφοριακή αναδιοργάνωση σε επίπεδο Πολεοδομικής Ενότητας με βάση τις αρχές της βιώσιμης αστικής κινητικότητας,

δ) με έμφαση στα ήπια μέσα μετακίνησης,

ε) με τη χωροθέτηση βασικών μονάδων εφοδιαστικής διαχείρισης και πρακτορείων μεταφορών, σε συνάρτηση με τη χωροταξική οργάνωση.

5. Επιδιώκεται η ολοκληρωμένη θεώρηση της διαχείρισης κινδύνων και καταστροφών με*:

α) την προετοιμασία για την αντιμετώπιση βιομηχανικών ατυχημάτων, επεισοδίων ρύπανσης και λοιπών περιβαλλοντικών καταστροφών και

β) την ενίσχυση των πολιτικών πρόληψης καταστροφών και μετριασμού των κινδύνων.

Άρθρο 6

Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και εξισορρόπηση στην κατανομή των πόρων και των ωφελειών από την ανάπτυξη

1. Επιδιώκεται η άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και η καταπολέμηση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού που έχουν χωρική διάσταση ως εξής:

α) με τη μείωση των αποστάσεων κατοικίας, εργασίας, κατανάλωσης και αναψυχής, με ανακατανομή των οικονομικών και κεντρικών λειτουργιών βάσει ενός ιεραρχημένου πλέγματος κέντρων σε όλη την έκταση της Περιφέρειας, με την αύξηση της προσπελασιμότη-τας από όλους, αλλά παράλληλα και με τη μείωση του συνολικού όγκου των μετακινήσεων και συνακόλουθα με τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και των εκπεμπόμενων ρύπων,

β) με την ενδυνάμωση της πολυλειτουργικότητας των κέντρων όλων των βαθμίδων, με χρήσεις που αποτείνονται σε ομάδες διαφορετικής οικονομικής, ηλικιακής και πολιτισμικής ταυτότητας,

γ) με την ανάδειξη της πολυλειτουργικής φυσιογνωμίας των Κέντρων Αθήνας - Πειραιά ως πολιτισμικού αγαθού που χαρακτηρίζει την ιστορική πορεία τους,

δ) με την προώθηση τοπικού σχεδιασμού για την ένταξη των παρεμβάσεων μικρής κλίμακας σε δίκτυο πρασίνου,

ε) με την άσκηση πολιτικών για την εξασφάλιση κοινωνικής κατοικίας ή κατοικίας προσιτής τιμής για συγκεκριμένες ευάλωτες ή στοχευμένες ομάδες του πληθυσμού.

2. Επιδιώκεται ισόρροπη χωρική κατανομή κοινωνικών εξυπηρετήσεων, αναπτυξιακών έργων και επενδύσεων και αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος σε όλες τις περιοχές ως εξής:

α) με τη βελτίωση του συστήματος αστικών υποδομών και αναβάθμιση των υπηρεσιών,

β) με την ολοκλήρωση του δικτύου παροχών υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας,

γ) με πολιτικές για την αύξηση της προσπελασιμότη-τας με ΜΜΜ και μορφές βιώσιμης κινητικότητας,

δ) με προώθηση πολιτικών απασχόλησης,

ε) με πολιτικές στήριξης Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

3. Επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας ζωής, της καθημερινής λειτουργίας και της εικόνας της πόλης, με έμφαση στην ποικιλότητα, στη δυνατότητα πολλαπλών επιλογών, όπως διεύρυνση των επιλογών κατοικίας, εργασίας και αναψυχής, και την ισότητα πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές για όλους τους κατοίκους ως εξής:

α) με την ολοκλήρωση του σχεδιασμού και προγραμματισμού της πολεοδομικής και οικιστικής ανάπτυξης, με προτεραιότητες την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας κατοικίας, β) με αναπλάσεις των μειονεκτικών περιοχών, γ) με εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής κατοικίας.

4. Όλες οι δράσεις του νέου ΡΣΑ λαμβάνουν υπόψη τους την αναπηρία και την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, σε ίση βάση, στο φυσικό περιβάλλον, στις κοινωνικές δομές υγείας και πρόνοιας, στις υπηρεσίες παροχών, στις τουριστικές εγκαταστάσεις, χώρους αναψυχής και εν γένει σε όλους τους χώρους και τις υπηρεσίες του αστικού περιβάλλοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 7

Πρότυπο χωρικής οργάνωσης

Το πρότυπο χωρικής οργάνωσης της Αττικής διαμορφώνεται βάσει των στρατηγικών στόχων για την Περιφέρεια, ανταποκρίνεται στις αρχές της συμπαγούς πόλης και στην ορθολογική χρήση φυσικών πόρων, εδαφών και ενέργειας και αποδίδει βαρύτητα τόσο στον αστικό όσο και στον εξωαστικό χώρο, με την αντιμετώπισή τους ως συμπληρωματικών συνιστωσών ενός ενιαίου λειτουργικού συνόλου.

Ειδικότερα:

α) Ο αστικός χώρος αποτελεί ιεραρχημένο πολυκεντρικό σύστημα σαφώς οριοθετημένων αστικών συγκεντρώσεων. Το σύστημα αυτό συγκροτείται με κέντρο βάρους το συμπαγές αστικό συγκρότημα Αθήνας-Πει-ραιά και περιλαμβάνει τους συμπαγείς δορυφορικούς αστικούς πυρήνες και υποδοχείς παραγωγικών δραστηριοτήτων στις περιοχές εκτός του Λεκανοπεδίου. Στις ως άνω περιοχές επιδιώκεται να αναπτυχθούν σχετική λειτουργική αυτοτέλεια, καθώς και οριζόντιες λειτουργικές αλληλεξαρτήσεις.

β) Ο εξωαστικός χώρος συγκροτείται ως ενιαία αυτόνομη οντότητα και προστατεύεται ως ζωτικός χώρος για την ποιότητα ζωής των κατοίκων και τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, ως παραγωγικός χώρος για τη διατήρηση της πρωτογενούς παραγωγής, ως συστατικό στοιχείο της πολιτισμικής ταυτότητας και του τοπίου της Αττικής, αλλά και ως συγκριτικό αναπτυξιακό πλεονέκτημα που βελτιώνει την ελκυστικότητά της.

Άρθρο 8

Χωροταξική οργάνωση

1. Ο χώρος της Αττικής διαμορφώνεται βάσει χωρικών ενοτήτων, αξόνων και πόλων ανάπτυξης, οι οποίοι αποτελούν τις περιοχές κλειδιά που αναλαμβάνουν δομικό ρόλο στη διάρθρωση του χώρου, όπου εστιάζονται οι δράσεις και τα μέσα για την υλοποίηση των στόχων του νέου ΡΣΑ, στο πλαίσιο της σύνθεσης των τομειακών πολιτικών στο χώρο.

2. Καθορίζονται τέσσερις (4) Χωρικές Ενότητες, με διάκριση σε επιμέρους Χωρικές Υποενότητες, για τη βέλτιστη χωροταξική οργάνωση, με βάση τη γεωγραφική διάρθρωση και τα επιμέρους φυσιογνωμικά τους χαρακτηριστικά, λαμβάνοντας υπόψη τη νέα διοικητική διάρθρωση, όπως αυτή ορίζεται στη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου [3 του ν. 3852/2010](#) (Α' 90), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Συγκεκριμένα καθορίζονται ως εξής:

α) Χωρική Ενότητα Αθήνας – Πειραιά, η οποία αποτελείται από τις Χωρικές Υποενότητες Κεντρικής Αθήνας, Βόρειας Αθήνας, Νότιας Αθήνας, Δυτικής Αθήνας και Πειραιά. Ειδικότερα:

αα) Η Χωρική Υποενότητα Κεντρικής Αθήνας περιλαμβάνει τους Δήμους Αθηναίων, Φιλαδέλφειας – Χαλκηδόνας, Γαλατσίου, Ζωγράφου, Καισαριανής, Βύρωνα, Ηλιούπολης και Δάφνης – Υμηττού.

ββ) Η Χωρική Υποενότητα Βόρειας Αθήνας περιλαμβάνει τους Δήμους Πεντέλης, Κηφισιάς, Μεταμορφώσεως, Πεύκης – Λυκόβρυσης, Αμαρουσίου, Ψυχικού – Φιλοθέης, Χολαργού – Παπάγου, Νέας Ιωνίας, Ηρακλείου, Βριλησίων, Αγ. Παρασκευής και Χαλανδρίου.

γγ) Η Χωρική Υποενότητα Νότιας Αθήνας περιλαμβάνει τους Δήμους Γλυφάδας, Ελληνικού – Αργυρούπολης, Αλίμου, Νέας Σμύρνης, Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αγίου Δημητρίου.

δδ) Η Χωρική Υποενότητα Δυτικής Αθήνας περιλαμβάνει τους Δήμους Αιγάλεω, Περιστερίου, Πετρούπολης, Χαϊδαρίου, Αγίας Βαρβάρας, Ιλίου και Αγ. Αναργύρων – Καματερού.

εε) Η Χωρική Υποενότητα Πειραιά περιλαμβάνει τους Δήμους Πειραιώς, Κορυδαλλού, Νίκαιας – Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κερατσινίου – Δραπετσώνας και Περάματος.

β) Χωρική Ενότητα Ανατολικής Αττικής, η οποία αποτελείται από τις Χωρικές Υποενότητες Μεσογείων, Λαυρεωτικής και Βόρειας Αττικής. Ειδικότερα:

αα) Η Χωρική Υποενότητα Μεσογείων περιλαμβάνει τους Δήμους Ραφήνας – Πικερμίου, Παλλήνης, Παιανίας, Σπάτων – Αρτέμιδας, Κρωπίας, Μαρκοπούλου Μεσογαίας και Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης.

ββ) Η Χωρική Υποενότητα Λαυρεωτικής περιλαμβάνει τους Δήμους Λαυρεωτικής και Σαρωνικού, καθώς και τη νήσο Μακρόνησο του Δήμου Κέας.

γγ) Η Χωρική Υποενότητα Βόρειας Αττικής περιλαμβάνει τους Δήμους Ωρωπού, Μαραθώνα, Διονύσου και Αχαρνών.

γ) Χωρική Ενότητα Δυτικής Αττικής, η οποία αποτελείται από τις υποενότητες Θριασίου και Μεγαρίδας. Ειδικότερα:

αα) Η Χωρική Υποενότητα Θριασίου περιλαμβάνει τους Δήμους Ελευσίνας, Ασπροπύργου, Φυλής.

ββ) Η Χωρική Υποενότητα Μεγαρίδας περιλαμβάνει τους Δήμους Μεγάρων, Μάνδρας – Ειδυλλίας.

δ) Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής, η οποία περιλαμβάνει τους Δήμους Αίγινας, Τροιζηνίας, Αγκιστρίου, Σαλαμίνας, Σπετσών, Ύδρας, Πόρου και Κυθήρων, καθώς και την κοινότητα Αντικυθήρων.

Άρθρο 9

Κατευθύνσεις για την οργάνωση Χωρικών Ενοτήτων

Για τη χωρική οργάνωση της Περιφέρειας Αττικής συγκροτούνται οι Χωρικές Ενότητες, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 8, για τις οποίες δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

1. Χωρική Ενότητα Αθήνας – Πειραιά:

Η Χωρική Ενότητα Αθήνας- Πειραιά παραμένει η κύρια περιοχή συγκέντρωσης πληθυσμού και δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα μητροπολιτικών λειτουργιών, με συνεχή οικιστικό ιστό. Βασική προτεραιότητα είναι η αστική αναζωογόνηση, η οποία περιλαμβάνει και τη συμπλήρωση και αναβάθμιση των αστικών υποδομών, με προτεραιότητα το ιστορικό κέντρο, τις περιοχές με στοιχεία πολεοδομικής υποβάθμισης, το γερασμένο κτηριακό απόθεμα και τις μεγάλες πυκνότητες.

Η ως άνω Χωρική Ενότητα διακρίνεται από ανισότητες που αφορούν την πρόσβαση σε κοινωνικό και αστικό εξοπλισμό, αλλά και την ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος. Προτεραιότητα αποτελεί η άμβλυση των ανισοτήτων μέσω της χωροθέτησης υποδομών σε συσχετισμό με την αύξηση και την ανισοκατανομή του πληθυσμού εντός της Χωρικής Ενότητας και μέσω της βελτίωσης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος στις περιοχές που παρουσιάζουν υστέρηση.

1.1. Χωρική Υποενότητα Κεντρικής Αθήνας:

Το Μητροπολιτικό κέντρο Αθήνας αποτελεί το επιτελικό κέντρο της Μητροπολιτικής Περιοχής και της χώρας, με πολλαπλότητα λειτουργιών και παρουσία επιτελικών δραστηριοτήτων, κυρίως με δραστηριότητες επιτελικής διοίκησης, χρηματοπιστωτικές, γραφείων και εδρών επιχειρήσεων, εμπορίου, τουρισμού, εκπαίδευσης και πολιτισμού.

Επιδιώκεται, σε όλους τους τομείς η γενικότερη ενίσχυση του ρόλου του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με μέτρα που αποσκοπούν στην ποιοτική αναβάθμιση παραδοσιακών ζωνών κεντρικών λειτουργιών, με παράλληλη τόνωση και νέων πυρήνων μητροπολιτικών δραστηριοτήτων, καθώς, επίσης, και στη βελτίωση των παραμέτρων, που συνδέονται με την ποιότητα διαβίωσης στο κέντρο της πόλης και τη συγκράτηση του πληθυσμού που διαμένει σε αυτό. Στο πλαίσιο αυτό

επιδιώκεται η αναβάθμιση των πολιτιστικών της πόρων, η συμπλήρωση και η αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών Μητροπολιτικού επιπέδου στην κατεύθυνση προώθησης του αστικού τουρισμού, όπως συνεδριακού, εκθεσιακού, αθλητικού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού, αναψυχής, υγείας, καθώς και η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της πόλης και η αναβάθμιση του κοινωνικού εξοπλισμού.

1.2. Χωρική Υποενοότητα Πειραιά:

α) Η Μητροπολιτική περιοχή Πειραιά συνιστά τη Νότια Πύλη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος του λεκανοπεδίου, με δραστηριότητες διεθνούς εμβέλειας και σημασίας για την οικονομία της χώρας, που συνδέονται με τη ναυτιλία και τη διαμετακόμιση. Κεντρικός στόχος είναι η ενίσχυση του ρόλου της ως διαμετακομιστικού κέντρου στη μεσογειακή λεκάνη με την παράλληλη αναβάθμιση των λιμενικών εγκαταστάσεων σε κόμβο συνδυασμένων μεταφορών και τη βελτίωση του περιβάλλοντος αστικού ιστού του δήμου, εξασφαλίζοντας καλύτερη λειτουργική διασύνδεση μεταξύ τους. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού της πόλης, η διάσωση της παραδοσιακής αγοράς και του λιανικού εμπορίου, της βιοτεχνίας και της μεταποίησης.

β) Στη Χωρική Υποενοότητα Πειραιά υπάρχει παραδοσιακά σημαντική δυναμική, η οποία, με την επανενεργοποίησή της, παράλληλα με την εφαρμογή βέλτιστων περιβαλλοντικών πρακτικών, μπορεί να δράσει καταλυτικά στην ανάπτυξη της Περιφέρειας και της χώρας. Η δυναμική αυτή εντοπίζεται στην παράκτια ζώνη και στις χωροθετημένες δραστηριότητες του ναυπηγοεπισκευαστικού τομέα.

γ) Προτεραιότητα αποτελεί και η ενεργοποίηση της περιοχής που περικλείεται από τις οδούς Πειραιώς – Θηβών – Αλιπέδου και Κηφισού στα Καμίνια – Αγ. Ιωάννη Ρέντη, όπως, επίσης, και της περιοχής της Κεντρικής Αγοράς Αθηνών, με την επανάχρηση του ανενεργού κτηριακού αποθέματος και τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

1.3. Χωρική Υποενοότητα Δυτικής Αθήνας: Διατηρείται και ενισχύεται ο χαρακτήρας της ως περιοχής κυρίως κατοικίας με παράλληλη στήριξη της παραγωγικής βάσης. Προωθείται η αναζωογόνηση των περιοχών που παρουσιάζουν προβλήματα αστικής υποβάθμισης, κοινωνικών ανισοτήτων, καθώς, επίσης, και η αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος. Προτεραιότητα αποτελεί και η χωροθέτηση υποδομών υγείας, περίθαλψης και πρόνοιας, όπως επίσης και η διαδημοτική σύνδεση των δήμων της με μέσα μαζικής μεταφοράς.

1.4. Χωρική Υποενοότητα Βόρειας Αθήνας: Διατηρείται ο χαρακτήρας της ως περιοχής κυρίως κατοικίας, αλλά και εμπορίου, υπηρεσιών και αναψυχής. Κατεύθυνση αποτελεί η πολεοδομική οργάνωση των περιοχών, κυρίως με τον σχεδιασμό των χρήσεων μέσω των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, προς την κατεύθυνση της εξισορρόπησης των συγκρούσεων χρήσεων γης, κυρίως όσον αφορά την κατοικία, τις υπηρεσίες και το εμπόριο.

1.5. Χωρική Υποενοότητα Νότιας Αθήνας: Διατηρείται ο χαρακτήρας της ως περιοχής κυρίως κατοικίας, αλλά και τουρισμού, αναψυχής και εμπορίου. Κατεύθυνση αποτελεί η πολεοδομική οργάνωση των περιοχών, κυρίως με τον έλεγχο των χρήσεων μέσω των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, προς την κατεύθυνση της εξισορρόπησης των συγκρούσεων χρήσεων γης, κυρίως όσον αφορά την κατοικία και την αναψυχή. Προωθείται η καλύτερη δικτύωση της Υποενοότητας και η χωροθέτηση υποδομών υγείας, περίθαλψης και πρόνοιας.

2. Χωρική Ενότητα Ανατολικής Αττικής

2.1. Χωρική Υποενότητα Μεσογείων

α) Η Χωρική Υποενότητα Μεσογείων συνιστά την ευρύτερη περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, του οποίου ο ρόλος ως κυρίας από αέρος πύλης εισόδου στη χώρα απαιτεί τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου περιβάλλοντος χώρου.

β) Η ως άνω Υποενότητα αποτελεί υποδοχέα νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και περιλαμβάνει σημαντικές διαπεριφερειακές λειτουργίες και οικονομικές δραστηριότητες, αποτελώντας πόλο ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας. Η άμεση προστασία και οργάνωση των μη αστικών περιοχών αποτελούν μείζονα προτεραιότητα του νέου ΡΣΑ.

γ) Βασικοί πόλοι ανάπτυξης για την περιοχή αποτελούν οι οργανωμένες περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων, σε θέσεις με πολύ καλή υπερτοπική προοπτική, όπου θα πρέπει να εγκατασταθούν κατά προτεραιότητα εξαρτημένες και ελκυσόμενες από το Διεθνές Αερολιμένα δραστηριότητες. Προτεραιότητα αποτελεί η ενίσχυση της συγκέντρωσης δραστηριοτήτων υψηλής τεχνολογίας, έρευνας και καινοτομίας στους θεσμοθετημένους υποδοχείς αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και του ευρύτερου πόλου περιοχής Αεροδρομίου, ταυτόχρονα με την οργάνωση των διαμεταφορών και των υπηρεσιών διαχείρισης εφοδιασμού.

δ) Κατεύθυνση για τη Χωρική Υποενότητα αποτελεί επίσης η προώθηση κατά προτεραιότητα του συνεδριακού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού και περιηγητικού τουρισμού και η λειτουργική της συσχέτιση και με τη Χωρική Ενότητα Λεκανοπεδίου και τις Χωρικές Υποενότητες Λαυρεωτικής και Βόρειας Αττικής, όπως, επίσης, και η ανάπτυξη υπηρεσιών υγείας εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας.

ε) Προωθείται επίσης, η ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, ιδιαίτερα των παραδοσιακών καλλιεργειών και η προστασία της γεωργικής γης της Υποενότητας και η σύνδεση της οινοπαραγωγής και της ελαιοπαραγωγής με την τουριστική ανάπτυξη.

στ) Τμήμα της Υποενότητας Μεσογείων, αποτελεί ο Καλλικρατικός Δήμος Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης, ο οποίος όμως, λειτουργικά αποτελεί τμήμα της Χωρικής Υποενότητας Νότιας Αθήνας με τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτή και με τις αναφερόμενες κατευθύνσεις της παραγράφου 1.5 να ισχύουν και στη συγκεκριμένη περίπτωση.

2.2. Χωρική Υποενότητα Λαυρεωτικής

α) Η Χωρική Υποενότητα Λαυρεωτικής έχει ρόλο φυσικού αποθέματος, καθώς και υποδοχής δραστηριοτήτων πρώτης και δεύτερης κατοικίας και αναψυχής, που θα κατευθυνθούν κυρίως στο εσωτερικό των υφιστάμενων οικισμών. Η άμεση παρέμβαση για την οργάνωσή τους, καθώς και η άμεση προστασία των εκτός σχεδίου περιοχών, αποτελούν μείζονα προτεραιότητα του νέου ΡΣΑ.

β) Με βάση τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής και την ύπαρξη πολιτιστικής κληρονομιάς διεθνούς ακτινοβολίας, βασική προωθητική δραστηριότητα για την περιοχή αποτελεί η ανάδειξη αυτών των στοιχείων και η

αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή μέσω και της σύνδεσής τους με το Λιμένα του Λαυρίου.

γ) Η αναβάθμιση του Λιμένα του Λαυρίου σε δεύτερο λιμένα της Αττικής, με την ολοκλήρωση των μεταφορικών αξόνων, πρόκειται να συντελέσει στην παραγωγική αναδιάρθρωση των αναπτυξιακών υποδοχέων της Χωρικής Υποεπάρκειας Λαυρεωτικής με τη διεύρυνση του φάσματος παραγωγικών δραστηριοτήτων.

δ) Προωθείται η ισχυροποίηση της δυναμικής του Λαυρίου με ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς του και σύνδεσή της με την έρευνα και καινοτομία, η οργάνωση των δραστηριοτήτων και η ενίσχυση υποδομών του τουρισμού.

ε) Κατεύθυνση αποτελεί η ανάδειξη του χαρακτήρα της Μακρονήσου ως τόπου μνήμης της ιστορίας της νεότερης Ελλάδας.

2.3. Χωρική Υποεπάρκεια Βόρειας Αττικής

α) Η Βόρεια Αττική χαρακτηρίζεται από σημαντικούς φυσικούς και παραγωγικούς πόρους που συνεισφέρουν στη βιωσιμότητα του συνόλου της Αττικής, περιλαμβάνει δε σημαντικές διαπεριφερειακές λειτουργίες, στο ευρύτερο αναπτυξιακό πλέγμα της. Άμεση προτεραιότητα αποτελεί η οργάνωση των συγκεντρώσεων κυρίας και παραθεριστικής κατοικίας προς τις οποίες κατευθύνονται οι πιέσεις αστικοποίησης.

β) Υποδοχείς ανάπτυξης για τη Χωρική Υποεπάρκεια Βόρειας Αττικής αποτελούν οι ήδη θεσμοθετημένες περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και νέες που χωροθετούνται στην πύλη εισόδου της Αττικής και κοντά στο εθνικό οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο.

γ) Προτεραιότητες για τη χωρική οργάνωση Χωρικής Υποεπάρκειας Βόρειας Αττικής αποτελούν:

αα) Η προστασία του περιβάλλοντος και της αγροτικής γης που καταλαμβάνουν σημαντική έκταση, διασφαλίζοντας τον παραγωγικό της χώρο στον πρωτογενή τομέα. Επίσης, η ενθάρρυνση νέων δραστηριοτήτων που να κατευθύνονται σε πειραματικές οικολογικές καλλιέργειες σε συνεργασία με τα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα.

ββ) Η οργάνωση της αστικής ανάπτυξης, κυρίως στο οικιστικό σύμπλεγμα που στρέφεται προς το βορειοανατολικό Πολεοδομικό Συγκρότημα, με λελογισμένη ανάπτυξη κύριας και παραθεριστικής κατοικίας στους ηπειρωτικούς και παράκτιους οικισμούς.

γγ) Η πολεοδομική οργάνωση των παραγωγικών ζωνών που συμπεριλαμβάνονται εκατέρωθεν του εθνικού και σιδηροδρομικού δικτύου και αποτελούν τμήμα του

στρατηγικού αναπτυξιακού άξονα Βορρά – Νότου (Διεθνούς και Εθνικής εμβέλειας) με σημαντικούς πόλους ανάπτυξης στις περιοχές του Αυλώνα (Βόρεια πύλη Περιφέρειας Αττικής) και του Αγίου Στεφάνου – Κρυονερίου (Βόρεια Πύλη του Μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας), καθώς και η οργάνωση των ήδη θεσμοθετημένων περιοχών παραγωγικών δραστηριοτήτων.

δδ) Η προωθητική δραστηριότητα για την περιοχή είναι επίσης, η γεωργία – κτηνοτροφία για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με τις σχετικές, με τα παραγόμενα προϊόντα, μεταποιητικές μονάδες.

εε) Η δημιουργία υπερτοπικών πόλων αναψυχής και πολιτισμού με ήπιες δραστηριότητες και λειτουργίες, σε συνάρτηση με το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής για την προβολή της φυσιογνωμίας της και την απόδοση κοινωφελών και κοινόχρηστων λειτουργιών στους πολίτες της Περιφέρειας.

στστ) Η ανάδειξη του ιστορικού τόπου του Μαραθώνα, ο οποίος αποτελεί Παγκόσμια Μητρόπολη του αθλήματος του Μαραθωνίου Δρόμου και περιοχή συμπύκνωσης αρχαιολογικών μνημείων διεθνούς ακτινοβολίας.

3. Χωρική Ενότητα Δυτικής Αττικής

3.1. Χωρική Υποενότητα Θριασίου

Οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις για την περιοχή στοχεύουν στη δημιουργία οργανωμένων επιχειρηματικών περιοχών και την ανάδειξη νέων προωθητικών δραστηριοτήτων, στην ενίσχυση του ρόλου της περιοχής της Ελευσίνας ως πολιτιστικού και τουριστικού κέντρου, στη δημιουργία αξόνων ανάπτυξης με την αξιοποίηση των νέων μεγάλων οδικών και σιδηροδρομικών αξόνων που διαπερνούν την περιοχή και στην ενσωμάτωση προηγμένης τεχνολογίας στις παραγωγικές δραστηριότητες και στις υπηρεσίες με στόχο και την σταδιακή μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Άξονες προτεραιότητας είναι:

α) Η οργάνωση ισχυρού αναπτυξιακού και επιχειρηματικού πόλου του δευτερογενούς τομέα, του χονδρεμπορίου και του διαμετακομιστικού εμπορίου.

β) Η κλαδική ανάπτυξη και η ανάδειξη νέων προωθητικών δραστηριοτήτων.

γ) Ο περιορισμός της επέκτασης βιομηχανικής ανάπτυξης, παράλληλης προς την ακτή, με εξαίρεση τις μονάδες που αποδεδειγμένα λειτουργούν σε άμεση σχέση με τη θάλασσα.

δ) Η χωροθέτηση νέων ζωνών χονδρεμπορίου κοντά στην Εθνική και Αττική οδό, που ήδη λειτουργούν σε περιοχές εκτός σχεδίου και σε θέσεις με καλή προσπελασιμότητα.

ε) Η ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των αστικών κέντρων, η οργάνωση και ανάδειξη δικτύου πολιτιστικών πόρων διεθνούς κληρονομιάς, σε συνδυασμό με την ενίσχυση επιλεκτικών μορφών τουρισμού και συμπληρωματικών δράσεων.

στ) Η κατάρτιση προγράμματος αναβάθμισης του περιβάλλοντος και άρσης των συνεπειών που επέφερε στην ευρύτερη περιοχή, κατ' επέκταση και στη χωρική υποενότητα Δυτικής Αττικής, ο χώρος Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ) Δυτικής Αττικής.

ζ) Η ενίσχυση του πολιτιστικού και τουριστικού χαρακτήρα της Ελευσίνας, η οποία αποτελεί περιοχή αρχαιολογικών μνημείων διεθνούς ακτινοβολίας.

η) Η εξυγίανση του βυθού του κόλπου Ελευσίνας-Ασπροπύργου και η διαχρονική παρακολούθηση αναβάθμισης του Σαρωνικού. Πρόγραμμα εντοπισμού ρυπα-
σμένων εδαφών και υπόγειων υδάτων, σημειακών πηγών παραγωγής επικινδυνών
αποβλήτων, απορρύπανσης και αποκατάστασης των φυσικών πόρων και τοπίου.

θ) Η κατάρτιση Σχεδίου Διαχείρισης για την περίπτωση τεχνολογικών ατυχημάτων.

3.2. Χωρική Υποεπένδυση Μεγαρίδας

α) Επιδιώκεται η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων στον πρωτογενή τομέα, η
διασφάλιση και ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, στις περιοχές Μεγάρων,
Ερυθρών και Οινόης με προοπτική πρωτογενούς καθετοποίησης και σύνδεση της
αγροτικής παραγωγής με την τουριστική ανάπτυξη.

β) Προωθείται η οργάνωση πόλου διαπεριφερειακής σημασίας στην περιοχή των
Μεγάρων με ενίσχυση των υποδοχέων μεταποίησης ιδιαίτερα του πρωτογενούς
τομέα και χονδρεμπορίου.

γ) Προωθούνται ισχυρά μέτρα προστασίας των φυσικών, παράκτιων και άλλων
εκτός σχεδίου περιοχών που αποτελούν τους βασικούς πόλους έλξης για την
ανάπτυξη δραστηριοτήτων αναψυχής, παραθερισμού και τουρισμού.

δ) Προωθείται η δημιουργία Τεχνολογικού Πάρκου στα Μέγαρα, με ερευνητικές και
εκπαιδευτικές δραστηριότητες, με έμφαση στον πρωτογενή τομέα, εγκαταστάσεις
υψηλής τεχνολογίας και αγροτουριστικές μονάδες.

Η Χωρική Υποεπένδυση Μεγαρίδας αποτελεί απόθεμα γης για τη μελλοντική (μέσο-
μακροπρόθεσμη) εσωτερική αποκέντρωση της Αττικής, μέσω νέων μορφών
οργανωμένης χωρικής ανάπτυξης σε θέσεις με πολύ καλή υπερτοπική
προσπελασιμότητα.

4. Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής

α) Προωθείται η ανάπτυξη του τουρισμού υπό το πρίσμα της δικτύωσης με την
περιοχή της Αθήνας-Αττικής, προκειμένου ο νησιωτικός χώρος της Περιφέρειας να
αποτελεί συνδυασμένο προορισμό διεθνούς εμβέλειας.

β) Προκρίνεται η ήπια ανάπτυξη, ανάλογα με τα κατά τόπους συγκριτικά
πλεονεκτήματα, με έμφαση στο σεβασμό της ευαισθησίας του νησιώτικου και
παράκτιου τοπίου και περιβάλλοντος. Η ήπια οικιστική ανάπτυξη πρέπει να
συσχετίζεται με την αναζωογόνηση των φθινόντων οικισμών και την περιορισμένη
επέκταση των υπαρχόντων.

γ) Προωθούνται ειδικά επιλεγμένες μορφές τουρισμού και η διασύνδεσή τους με
δίκτυο πολιτισμικών και τουριστικών, χερσαίων και θαλάσσιων διαδρομών.

δ) Επιδιώκεται η διατήρηση του πρωτογενούς τομέα, όπου υπάρχουν οι
προϋποθέσεις ανάπτυξής του, όπως σε Αίγινα, Σαλαμίνα, Πόρο, Τροιζηνία, με
επιπλέον ανάπτυξη ειδικών καλλιεργειών και δραστηριοτήτων εκμε-τάλλευσής
τους. Επιβάλλεται, παράλληλα, η διατήρηση και αξιοποίηση των παραδοσιακών
δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα, σε συνδυασμό με τις λοιπές
αναπτυξιακές δραστηριότητες των νησιών.

ε) Επιδιώκεται η οργάνωση των νησιών του Αργοσα-ρωνικού με ενίσχυση των συνδέσεων και λειτουργική μεταξύ τους συσχέτιση, η βελτίωση της θαλάσσιας σύνδεσης της Αίγινας με τη μεταφορά των πορθμει-ακών και θαλάσσιων εμπορευματικών συνδέσεων στο Λεόντι, καθώς και των εσωτερικών οδικών συνδέσεων του νησιού.

στ) Επιδιώκεται, κατά προτεραιότητα, η βελτίωση των υποδομών των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης ακαθάρτων και βιολογικών καθαρισμών, δικτύων όμβριων και αντιπλημμυρικής προστασίας και η λήψη μέτρων αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υδάτων και της υπεράντλησης από τις γεωτρήσεις και η οργάνωση των χώρων διάθεσης αποβλήτων και ανακύκλωσης.

ζ) Εκδίδεται Προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ναυτιλίας και Αιγαίου και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού που εξειδικεύει τις ρυθμίσεις του παρόντος για τα νησιά των Κυθέρων και Αντικυθήρων.

η) Οργανώνονται οι μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, με την εξειδίκευση των κατευθύνσεων του τομειακού Ειδικού Πλαισίου.

Άρθρο 10

Οικιστικό Δίκτυο και Δίκτυο Πολεοδομικών Κέντρων

1. Για την υποστήριξη της ισόρροπης ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, προωθείται η πολυκεντρική δομή και η ιεράρχηση ενός Οικιστικού Δικτύου Πολεοδομικών Κέντρων μητροπολιτικής, ευρείας και τοπικής εμβέλειας, το οποίο βασίζεται στη συμπληρωματικότητα, στην πολλαπλότητα των δραστηριοτήτων, στη διαφύλαξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας και στην αξιοποίηση των συνεργιών. Ο διευρυμένος ρόλος αυτών των κέντρων ενισχύει την κοινωνική και οικονομική ζωή στην περιοχή εμβέλειάς τους, καθορίζοντας την εικόνα και την αναγνωρισιμότητά της. Τα κέντρα αυτά συγκεντρώνουν ευρύ φάσμα πολλαπλών δραστηριοτήτων και εξυπηρετήσεων όπως κατοικία, διοικητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, λιανικό εμπόριο, αναψυχή, πολιτιστικές και παραγωγικές δραστηριότητες.

2. Για την ανάπτυξη των πολεοδομικών κέντρων επιδιώκεται η ενίσχυση των κέντρων-πυρήνων των δήμων, η αποθάρρυνση της περαιτέρω ανά άξονες ανάπτυξης των κεντρικών λειτουργιών και η αποφυγή της χωρο-θέτησης ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας σε περιοχές εκτός κέντρων και σε αδόμητη γη, για λόγους στήριξης της δυναμικότητας και της ζωτικότητας των κέντρων, αλλά και αποτελεσματικότερης διαχείρισης του εδαφικού πόρου και της κυκλοφορίας.

3. Το Οικιστικό Δίκτυο, το οποίο διαμορφώνεται στη βάση των αρχών της ισόρροπης ανάπτυξης και συ-μπληρωματικότητας, οργανώνεται σε τρία ιεραρχικά επίπεδα: Μητροπολιτικά Κέντρα, Διαδημοτικά Κέντρα Ευρείας Ακτινοβολίας, Δημοτικά Κέντρα.

3.1. Μητροπολιτικά Κέντρα Αθήνας – Πειραιά Τα κέντρα αυτά αποτελούν διπολικό σύστημα και λειτουργούν ταυτόχρονα σε τρία ιεραρχικά επίπεδα: ως

Μητροπολιτικό Κέντρο του εθνικού χώρου, της Περιφέρειας Αττικής και ως κέντρο της Χωρικής Ενότητας Αθήνας - Πειραιά.

Σε αυτά επιδιώκεται η συνολική αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και των λειτουργιών και η επιλεκτική ενίσχυση μητροπολιτικών δραστηριοτήτων, προκειμένου να ανταποκρίνονται στο μητροπολιτικό ρόλο τους. α) Για το Μητροπολιτικό Κέντρο Αθήνας, επιδιώκεται: αα) Η ανάδειξη σε κέντρο διεθνούς ακτινοβολίας, πολιτισμού, δημιουργικότητας και καινοτομίας.

ββ) Η παροχή εξυπηρετήσεων και η ευρύτητα επιλογών υψηλού επιπέδου και ποιότητας.

γγ) Η αξιοποίηση των ιστορικών, πολιτιστικών και λοιπών διακριτών στοιχείων της ταυτότητάς του.

δδ) Η βελτίωση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος.

εε) Ο καθορισμός του ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού.

β) Για το Μητροπολιτικό Κέντρο Πειραιά, επιδιώκεται:

αα) Η αναβάθμισή του ως κεντρικού Λιμένα και κόμβου συνδυσασμένων μεταφορών, με αποτελεσματική διασύνδεση μεσογειακού, διευρωπαϊκού και διεθνούς επιπέδου.

ββ) Η περιβαλλοντική αναβάθμιση του Λιμένα του Πειραιά με τη δημιουργία σύγχρονων υποδομών βάσει των προτύπων της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων των πλοίων, πέριξ και εγγύς της θεσμοθετημένης λιμενικής ζώνης.

γγ) Η ισχυροποίησή του ως κέντρου πολυλειτουργικού χαρακτήρα, με ταυτόχρονη διατήρηση της κατοικίας και ανάδειξη της πολιτιστικής του κληρονομιάς.

δδ) Η ενίσχυση και ανασυγκρότηση της παραγωγικής και οικονομικής βάσης, σε κατεύθυνση σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

εε) Η λειτουργική διασύνδεση των λιμενικών δραστηριοτήτων με τον αστικό ιστό.

στστ) Η βελτίωση του αστικού ιστού και των υποδομών με ταυτόχρονη διαφύλαξη του κοινόχρηστου χαρακτήρα του Θαλάσσιου Μετώπου.

3.2. Διαδημοτικά Κέντρα Ευρείας Ακτινοβολίας

Τα Διαδημοτικά Κέντρα Ευρείας Ακτινοβολίας αποτελούν τα δευτερεύοντα κέντρα ή συστήματα κέντρων της Χωρικής Ενότητας Λεκανοπεδίου που συγκεντρώνουν πολυδιάστατη ανάπτυξη και έχουν σημαντική εμβέλεια μέσα στη Χωρική Ενότητα στην οποία ανήκουν, αναδεικνύοντας τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της και μπορεί να περιλαμβάνουν και ορισμένες συμπληρωματικές δραστηριότητες μητροπολιτικής ακτινοβολίας. Συνιστούν δίκτυο συμπληρωματικών κέντρων πολλαπλών δραστηριοτήτων, τα οποία διατηρούν ταυτόχρονα τη λειτουργική τους αυτοτέλεια και ετερογένεια, προωθώντας την εσωτερική συνοχή και την ισόρροπη ανάπτυξη.

Τα κέντρα αυτά κατηγοριοποιούνται με βάση πολλαπλά κριτήρια, όπως η γεωγραφική θέση στο ευρύτερο οικιστικό δίκτυο, η βέλτιστη διασύνδεση με εθνικές και διαπεριφερειακές μεταφορές, το επίπεδο παρεχομένων υπηρεσιών διοίκησης, πρόνοιας, εκπαίδευσης, το πληθυσμιακό μέγεθος, το επίπεδο απασχόλησης, το επίπεδο κοινωνικής συνοχής, η πολυλειτουργικότητα, οι προοπτικές ανάπτυξης χρήσης κατοικίας και η προσβασιμότητα στα μέσα σταθερής τροχιάς.

Τα Διαδημοτικά Κέντρα Ευρείας Ακτινοβολίας εντός Χωρικής Ενότητας Λεκανοπεδίου είναι οι Δήμοι Καλλιθέας, Γλυφάδας, Αμαρουσίου, Νέας Ιωνίας και Περιστερίου, καθώς και οι δημοτικές ενότητες Κηφισιάς, Κερατσινίου και Δραπετσώνας. Αντίστοιχα, τα Διαδημοτικά Κέντρα Ευρείας Ακτινοβολίας εκτός Χωρικής Ενότητας Λεκανοπεδίου είναι οι Δήμοι Παλλήνης, Κρωπίας, Ραφήνας, Λαυρίου, Αχαρνών και Αιγίνης, καθώς και οι δημοτικές ενότητες Ωρωπού, Ελευσίνας, Ασπροπύργου, Μεγάρων και η δημοτική ενότητα Αγ. Στεφάνου του Δήμου Διονύσου.

3.3. Δημοτικά Κέντρα

Για τα Δημοτικά Κέντρα, τα οποία συνιστούν έδρες Καλλικρατικών Δήμων κατεύθυνση είναι η ενίσχυση της επάρκειάς τους για την κάλυψη των τοπικών αναγκών σε υπηρεσίες και αγαθά, χωρίς την προσθήκη κυκλοφοριακών φόρτων, καθώς και για την πρόσβαση σε εξυπηρετήσεις των κατοίκων που δεν έχουν δυνατότητα χρήσης ιδιωτικού αυτοκινήτου. Η πολυλειτουργικότητά τους είναι στρατηγικής σημασίας για τη λειτουργία της πολυκεντρικής Περιφέρειας.

4. Νέες περιοχές κεντρικών λειτουργιών με οργανωμένη μορφή είναι δυνατόν να χωροθετούνται μέσα στον αστικό ιστό ή και σε περιοχές απαξιωμένων, ανενεργών αστικών χρήσεων (brownfields). Οι περιοχές αυτές αναπτύσσονται συμπληρωματικά ως προς τα πολεοδομικά κέντρα ανάλογα με τη θέση και τη δυναμικότητά τους. Τα μεγέθη ανάπτυξης αυτών των περιοχών προκύπτουν ύστερα από εκτίμηση της συνολικής δυναμικότητας της περιοχής επιρροής, για να μην υποθηκεύεται η βιωσιμότητα των υφιστάμενων κέντρων. Υπεύθυνος φορέας για τη διαδικασία, τη μελέτη και την εκτίμηση των χωρικών επιπτώσεων είναι ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (ΟΡΣΑ).

5. Η υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου γίνεται μετά από εισήγηση του ΟΡΣΑ, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 1 ή με τις διατάξεις των άρθρων [8](#) έως [17](#) και [22 του ν. 2508/1997](#) ή με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου [99 του ν. 1892/1990](#), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ή με τις διατάξεις των άρθρων [7](#) και [8 του ν. 4269/2014](#).

Άρθρο 11

Οργάνωση αξόνων και πόλων ανάπτυξης

1. Συγκροτείται και ενισχύεται πλέγμα αναπτυξιακών αξόνων και πόλων με στρατηγικό χαρακτήρα που εκτείνεται σε όλες τις Χωρικές Ενότητες, το οποίο αποτελεί το βασικό σκελετό για τη χωρική διάρθρωση των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων και επιδιώκεται να λειτουργήσει ως κινητήρια

δύναμη για την ολοκληρωμένη χωρική και οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας Αττικής.

2. Το πλέγμα των αναπτυξιακών αξόνων διαρθρώνεται ως εξής:

2.1. Αναπτυξιακοί Άξονες διεθνούς και εθνικής εμβέλειας

α) Κεντρικός Άξονας του Πολεοδομικού Συγκροτήματος:

Αρχίζει από την περιοχή του Επιβατικού Λιμένα και την κεντρική περιοχή του Πειραιά, διέρχεται από την περιοχή του Γηπέδου Καραϊσκάκη, τις περιοχές περι τον Φαληρικό Όρμο με το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και τις λοιπές Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, την περιοχή του πρώην Ιπποδρόμου, και στη συνέχεια αναπτύσσεται με βορειοανατολική κατεύθυνση, ακολουθώντας τον άξονα της Λ. Συγγρού, διασχίζει το βασικό πόλο του κέντρου της Αθήνας, συνεχίζει κατά μήκος του άξονα τριτογενών δραστηριοτήτων της Λ. Κηφισίας και καταλήγει στον αναπτυξιακό πόλο του Αμαρουσίου, όπου συναντάται με τον αναπτυξιακό άξονα Ανατολής - Δύσης.

Κατά μήκος αυτού του άξονα αναπτύσσονται πλέγματα λειτουργιών μητροπολιτικής και διεθνούς εμβέλειας, με κύριο χαρακτήρα τις τριτογενείς επιχειρηματικές δραστηριότητες, και ιδιαίτερα τους γραφειακούς χώρους και τις έδρες επιχειρήσεων, τις τουριστικές υπηρεσίες, τις πολιτιστικές λειτουργίες, τις υπηρεσίες υγείας και τον αθλητισμό.

β) Αναπτυξιακός Άξονας Βορρά - Νότου:

Ο άξονας αυτός ξεκινά με δύο κλάδους από τα μεγάλα εμπορικά λιμάνια της Περιφέρειας, την Ελευσίνα και τον Εμπορικό Λιμένα Πειραιά/ Ικονίου και ακολουθεί την κατεύθυνση του οδικού άξονα ΠΑΘΕ, διασχίζει τις δυτικές περιοχές του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, Λ. Αθηνών, Πέτρου Ράλλη, Θηβών, Ελαιώνα, Κηφισού. Στη συνέχεια διασχίζει τις βόρειες και βορειοδυτικές περιοχές του Λεκανοπεδίου, Νέα Φιλαδέλφεια, Μεταμόρφωση, Κηφισιά και τη Χωρική Ενότητα Βόρειας Αττικής, Αγ. Στέφανο, Αφίδνες, και καταλήγει στη Βόρεια Πύλη της Περιφέρειας Αττικής, στην περιοχή του Αυλώνα, απ' όπου και συνδέει την Περιφέρεια με την άμεσα συναρτώμενη βιομηχανική συγκέντρωση των Οиноφύτων και συνεχίζει ως βασικός αναπτυξιακός άξονας του εθνικού χώρου.

Ο άξονας αυτός αποτελεί τον κύριο κορμό του παραγωγικού ιστού, κυρίως της δευτερογενούς παραγωγής, της Περιφέρειας και κατά μήκος του αναπτύσσονται περιοχές επαγγελματικών εγκαταστάσεων μικτού χαρακτήρα, όπως βιομηχανικών και βιοτεχνικών, χονδρεμπορίου και εμπορευματικών μεταφορών, αντιπροσωπειών και εμπορικών εκθέσεων, αλλά και εδρών επιχειρήσεων, τεχνολόγων και τεχνολογικών πάρκων.

γ) Αναπτυξιακός Άξονας Ανατολής-Δύσης

Ο άξονας αυτός αναπτύσσεται ακολουθώντας την κατεύθυνση της Αττικής Οδού και του δυτικού σκέλους του οδικού άξονα ΠΑΘΕ. Αρχίζει από την ευρύτερη περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα, συνδέεται με τους αναπτυξιακούς πόλους Κορωπίου-Παιανίας και Σταυρού-Παλλήνης-Σπάτων, διέρχεται από τον πόλο του Αμαρουσίου, την περιοχή Συγκοινωνιακού Κέντρου Αχαρνών, διασχίζει το Βόρειο Θριάσιο με το Εμπορευματικό Κέντρο και το Σταθμό Διαλογής ΟΣΕ και καταλήγει

στη Δυτική Πύλη της Περιφέρειας (ευρύτερη περιοχή Μεγάρων), από όπου εισέρχονται στην Αττική οι άξονες διασύνδεσης με τη Δυτική Ευρώπη.

Ο χαρακτήρας αυτού του άξονα διαφοροποιείται από τα ανατολικά προς τα δυτικά, με έμφαση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες επιτελικού χαρακτήρα και στις υπηρεσίες τριτογενούς τομέα στο ανατολικό και κεντρικό τμήμα του, καθώς και στις μεταποιητικές, εμπορευματικές, μεταφορικές και αποθηκευτικές λειτουργίες στο δυτικό τμήμα του.

2.2. Αναπτυξιακοί Άξονες μητροπολιτικής ακτινοβολίας είναι οι εξής:

α) Άξονας Θαλάσσιου Μετώπου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, από το Φαληρικό όρμο μέχρι τη Βουλιαγμένη, του οποίου ο βασικός προσανατολισμός συνίσταται στην εξασφάλιση του ανοίγματος του μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας προς το παραλιακό μέτωπο και της λειτουργικής διασύνδεσης με αυτό, με την ανάπτυξη χρήσεων πολιτισμού, τουρισμού, αναψυχής και αθλητισμού μητροπολιτικής εμβέλειας, καθώς και στη διασφάλιση της συνέχειας και της προσπελασι-μότητας της παράκτιας ζώνης για όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης.

β) Άξονας Οδού Πειραιώς, με έμφαση στις πολιτιστικές λειτουργίες και στις δραστηριότητες αναψυχής.

Επιδιώκεται η ανάδειξη των παραπάνω δύο αξόνων ως βασικών στοιχείων της εικόνας και της ταυτότητας της πόλης ως διεθνούς πολιτιστικής και τουριστικής μητρόπολης.

2.3. Αναπτυξιακοί Άξονες ενδοπεριφερειακής σημασίας είναι οι εξής:

α) Άξονας Λ. Βουλιαγμένης, από την κεντρική περιοχή της Αθήνας προς Ελληνικό και Βουλιαγμένη

β) Άξονας Λ. Μεσογείων – Σταυρού - Ραφήνας

γ) Άξονας Αεροδρομίου – Λαυρίου

3. Βασικοί Πόλοι Ανάπτυξης

Οι πόλοι ανάπτυξης συντίθενται με τους άξονες ανάπτυξης, περιλαμβάνουν πλέγματα υπερτοπικών δραστηριοτήτων είτε σύνθετα και πολυδιάστατα είτε με εξειδικευμένο προσανατολισμό, και διαρθρώνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

3.1. Πόλοι διεθνούς και εθνικής εμβέλειας

α) Πόλος Αθήνας - Πειραιά, δυναμικά συστατικά στοιχεία του οποίου αποτελούν:

αα) Το Μητροπολιτικό Κέντρο Αθήνας - Μητροπολιτικό Κέντρο Πειραιά.

Αποτελούν το παραδοσιακό επιτελικό και οικονομικό κέντρο της Περιφέρειας και της χώρας με πολυδιάστατο φάσμα δραστηριοτήτων ολοκληρωμένου χαρακτήρα: επιτελική διοίκηση, εκπαίδευση, πολιτισμός, γραφεία, έδρες επιχειρήσεων, μεταποίηση με ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων, εμπόριο και τουρισμός.

ββ) Η Περιοχή Επιβατικού Λιμένα Πειραιά, σε συνδυασμό με τον Εμπορευματικό Λιμένα Ικονίου -Κερατσινίου. Αποτελεί τη Νότια Πύλη της Περιφέρειας και τη σημαντικότερη θαλάσσια πύλη της χώρας. Επιδιώκεται η ενίσχυσή του ως ναυτιλιακού κέντρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 παράγραφος 1.2β και 10 παράγραφος 3.1β περίπτωση ββ', και κόμβου συνδυασμένων μεταφορών και υπηρεσιών διαχείρισης εφοδιασμού, όπως είναι η ακτοπλοΐα και οι εξυπηρετήσεις κρουαζιερόπλοιων, ο τουρισμός και ο πολιτισμός.

γγ) Ελαιώνας. Αποτελεί περιοχή στρατηγικής σημασίας για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής και ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας και περιοχή διασύνδεσης των Κέντρων Αθήνας και Πειραιά. Επιδιώκεται η ανάδειξή του σε υποδοχέα καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας και εν γένει λειτουργιών υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναβαθμισμένο αστικό περιβάλλον, όπως μεταποιητικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με ανεπτυγμένο τριτογενή τομέα, μεταφορές, εκπαίδευση και έρευνα, τεχνολογία, πολιτισμός, αθλητισμός, υγεία, περίθαλψη, πρόνοια. Λόγω της κρίσιμης θέσης της περιοχής του Ελαιώνα σε σχέση με τις υπάρχουσες συγκοινωνιακές υποδομές σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια στην Αττική κατάλληλων εκτάσεων για την επιχειρηματικότητα, προτείνεται η πρόβλεψη της δημιουργίας Επιχειρηματικών Πάρκων [του ν. 3982/2011](#), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει τόσο για τις μεταποιητικές και ερευνητικές όσο και για τις τριτογενείς δραστηριότητες, στα οποία περιλαμβάνονται και επιχειρηματικά πάρκα ειδικού τύπου. Σε περίπτωση που συγκεκριμένες χωρικές ενότητες του Ελαιώνα έχουν το χαρακτήρα Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων και πληρούνται οι εκ [του ν. 3982/2011](#) προϋποθέσεις, τα Επιχειρηματικά Πάρκα έχουν τη μορφή των Επιχειρηματικών Πάρκων Εξυγίανσης. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Επιτρέπεται κατά παρέκκλιση από κάθε ειδική ή κανονιστική διάταξη στις ζώνες με τα στοιχεία Α' και Β' του από 20.9.1995 προεδρικού διατάγματος (Δ' 1049), η εγκατάσταση, ίδρυση και λειτουργία σε υφιστάμενα κτίρια, αποθηκών και εργαστηρίων μέσης και χαμηλής όχλησης καθώς και η τροποποίηση των εν λόγω υφιστάμενων κτιρίων για την εξυπηρέτηση των πολιτιστικών και λειτουργικών αναγκών της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΓΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΠΕΡ. ΓΓ ΤΗΣ ΠΕΡ. Α ΤΗΣ ΠΑΡ. 3.1. ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 50 ΤΟΥ Ν. 4414/16, ΦΕΚ-149 Α/9-8-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

β) Μητροπολιτικός Πόλος Ελληνικού – Αγίου Κοσμά.

Το τέως Αεροδρόμιο Ελληνικού, σε συνδυασμό με την παράκτια Ολυμπιακή ζώνη του Αγίου Κοσμά (Ολυμπιακό Κέντρο Ιστιοπλοΐας του Αγίου Κοσμά και έκταση όμορων αθλητικών εγκαταστάσεων Αγίου Κοσμά), αναπτύσσεται ως μητροπολιτικός πόλος διεθνούς ακτινοβολίας, με στόχο την ανάδειξη της πρωτεύουσας σε σημαντικό κέντρο οικονομικής, περιβαλλοντικής και καινοτομικής ανάπτυξης και την ενίσχυση της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού, επιχειρηματικού κέντρου και χώρου αναψυχής στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Στο χώρο αυτό προωθείται πρόγραμμα ολοκληρωμένης ανάπτυξης και μικτών λειτουργιών, το οποίο, πέραν του χώρου που θα διατεθεί για τη δημιουργία κεντρικού πάρκου, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα VII, εμπλουτισμένου με τις χρήσεις και δραστηριότητες που προβλέπονται στις διατάξεις [του ν. 4062/2012](#) (Α' 30) μπορεί να περιλαμβάνει ενδεικτικώς χρήσεις εκπαίδευσης, έρευνας και υγείας, τουρισμού-αναψυχής, αθλητισμού, πολιτισμού, εμπορικών δραστηριοτήτων, κοινωνικών εξυπηρετήσεων, υπηρεσιών, κατοικίας και επιχειρηματικού κέντρου. Κατά τη διαμόρφωση του σχεδίου ανάπτυξης του πιο πάνω πόλου, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την εφαρμογή πρότυπων μεθόδων αστικής περιβαλλοντολογικής ανάπτυξης, τη λειτουργική σύνδεση του πόλου με

τις οικιστικές περιοχές των παρακείμενων δήμων, τη διατήρηση και επαναχρησιμοποίηση των αξιόλογων αρχιτεκτονικών κτηρίων, με συμβατές προς τον χαρακτήρα τους χρήσεις γης, την ενίσχυση της προσπέλασης του πόλου με τα μέσα σταθερής τροχιάς, την ανάπτυξη του πρασίνου με είδη της μεσογειακής χλωρίδας και την προστασία του υδροφόρου ορίζοντα, με χρήση μεθόδων ανακύκλωσης των υδάτων και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

γ) Σύστημα συμπληρωματικών πόλων Σταυρός – Παλλήνη - Σπάτα και Παιανία – Κορωπί στην ευρύτερη περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα, από αέρος Διεθνούς Πύλης εισόδου στη χώρα, με εξειδίκευση στις επιχειρήσεις, στις μεταφορές, στην αγροτική παραγωγή, στη μεταποίηση, στην υψηλή τεχνολογία και τις δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα.

δ) Πόλος Φαληρικού Όρμου, που περιλαμβάνει το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου και την περιοχή του παλαιού Ιπποδρόμου.

Βασική επιδίωξη είναι η διασφάλιση της συνέχειας και της λειτουργικής διασύνδεσης του παραλιακού μετώπου με τον Κεντρικό Άξονα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Λειτουργεί συμπληρωματικά στο πλαίσιο του Πόλου Αθήνας - Πειραιά, αλλά και διακριτά, ενισχύοντας την ανάδειξη του Θαλάσσιου Μετώπου ως συστατικού στοιχείου της φυσιογνωμίας της Αθήνας-Αττικής και περιλαμβάνει χρήσεις πολιτισμού και επιστήμης, αναψυχής, αθλητισμού και τουρισμού.

3.2. Πόλοι εθνικής και μητροπολιτικής εμβέλειας

α) Θριάσιο (Λιμένας Ελευσίνας - Υποδοχείς Παραγωγικών Δραστηριοτήτων Θριασίου): με εξειδίκευση στις εμπορευματικές μεταφορές, στη βιομηχανία και ενέργεια, στις επιχειρήσεις και στην τεχνολογία και εφαρμοσμένη έρευνα.

Οι Υποδοχείς Παραγωγικών Δραστηριοτήτων Θριασί-ου συγκροτούν τον κύριο πόλο συγκέντρωσης εμπορευματικών πάρκων και ζωνών χονδρεμπορίου σε σύνδεση με το λιμάνι του Πειραιά και κομβική θέση στις οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις Περιφερειακής σημασίας και τη μεγαλύτερη συγκέντρωση υποδοχέων και μονάδων του δευτερογενούς τομέα της Περιφέρειας.

β) Ερευνητικός - εκπαιδευτικός πόλος Ζωγράφου - Αγ. Παρασκευής: με εξειδίκευση σε ανώτατη εκπαίδευση, ερευνητικά κέντρα, νοσοκομεία. Λειτουργεί συμπληρωματικά, αλλά διακριτά στο πλαίσιο του Πόλου Αθήνας -Πειραιά και η ανάπτυξή του έχει ιδιαίτερη βαρύτητα στο πλαίσιο των στόχων του παρόντος. Προωθείται η εξασφάλιση ειδικών υποστηρικτικών υποδομών για την περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας.

γ) Μαρούσι: με εξειδίκευση στις επιχειρήσεις, το υπερ-τοπικό εμπόριο, την αναψυχή, τις υπηρεσίες υγείας, τον αθλητισμό και τη διοίκηση.

3.3. Πόλοι ενδοπεριφερειακής εμβέλειας

α) Στις Αχαρνές, μεταξύ Εθνικής Οδού και Συγκοινωνιακού Κέντρου, με εξειδίκευση στη μεταποίηση και στις μεταφορές.

β) Στη Ραφήνα, με εξειδίκευση στις μεταφορές, τον τουρισμό και την αναψυχή.

γ) Στο Λαύριο, με εξειδίκευση στις μεταφορές, τον τουρισμό και τις πολιτιστικές δραστηριότητες.

δ) Στον Αυλώνα και την ευρύτερη περιοχή του, με κατεύθυνση τις επιχειρήσεις και τις εμπορευματικές μεταφορές.

ε) Στα Μέγαρα, παρά τον ΠΑΘΕ και τη γραμμή του υπεραστικού σιδηροδρόμου, με εξειδίκευση στην αγροτική παραγωγή, τις επιχειρήσεις και τις εμπορευματικές δραστηριότητες.

4. Στους αναπτυξιακούς άξονες και στους αναπτυξιακούς πόλους, για την υλοποίηση των σκοπών αυτού του άρθρου, στα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού:

α) Εναρμονίζονται οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης με το στρατηγικό αναπτυξιακό ρόλο αυτών των αξόνων και πόλων.

β) Ενισχύεται η λειτουργική εξειδίκευση των επιμέρους τμημάτων τους, με περιορισμό των επιτρεπόμενων χρήσεων σε εκείνες που συνάδουν με τον κυρίαρχο αναπτυξιακό προσανατολισμό τους, και με αντίστοιχη διαφοροποίηση, κατά χρήση, των όρων δόμησης για την επίτευξη της επιθυμητής μίξης χρήσεων.

γ) Προωθούνται προγράμματα στρατηγικών παρεμβάσεων μητροπολιτικού χαρακτήρα στις περιοχές όπου απαιτείται αναβάθμιση για λόγους προβολής της μητροπολιτικής «εικόνας» και στις περιοχές που μπορούν να λειτουργήσουν ως εστίες διάχυσης της αναβάθμισης και ανάπτυξης.

δ) Χωροθετούνται οι εγκαταστάσεις διοικητικών, κοινωφελών και πολιτιστικών υποδομών μητροπολιτικού επιπέδου.

ε) Χωροθετούνται κατά προτεραιότητα οι νέοι οργανωμένοι υποδοχείς σύγχρονων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον τεκμηριώνεται η προς τούτο αναγκαιότητα.

στ) Προωθείται η οργάνωση και αναμόρφωση των ήδη θεσμοθετημένων και διαμορφωμένων επιχειρηματικών ζωνών, καθώς και των εγκεκριμένων τεχνολόγων και τεχνολογικών πάρκων.

ζ) Υποστηρίζεται η εφαρμογή στις παραγωγικές και επιχειρηματικές ζώνες μορφών οργανωμένης ανάπτυξης και διαχείρισης.

5. Στο πλαίσιο της στρατηγικά προσανατολισμένης ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο δίκτυο των αναπτυξιακών πόλων, για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης μονάδων που ασκούν δραστηριότητες σχετικές με τον κυρίαρχο χαρακτήρα του πόλου προβλέπονται τα εξής:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζονται οι διαδικασίες επίσπευσης της αδειοδότησης για την εγκατάσταση ή τη διατήρηση, βελτίωση και εκσυγχρονισμό επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, εφόσον αυτές ανταποκρίνονται στις επιμέρους εξειδικεύσεις του προσανατολισμού των πόλων που προβλέπονται στο παρόν.

β) Με τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, μετά από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων

13α και [33 του ν. 4269/2014](#), καθώς και με τα σχέδια των άρθρων [7](#) και [8 του ν. 4269/2014](#), είναι δυνατή, με τη διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω, η κατ' εξαίρεση επέκταση, η κατ' εξαίρεση εντοπισμένη, σημειακή αναθεώρηση του καθεστώτος των υφιστάμενων θεσμοθετημένων επιχειρηματικών υποδοχέων και των ακινήτων τα οποία διαχειρίζονται φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως και των όμορων αυτών ακινήτων, στους αναπτυξιακούς πόλους για την εγκατάσταση σημαντικών μονάδων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα στους τομείς συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Αττικής, με τη μόνη προϋπόθεση ότι η χρήση περιλαμβάνεται στον αναπτυξιακό προσανατολισμό του κατά περίπτωση πόλου και προκύπτει η αναγκαιότητα εγκατάστασής της. Η αναγκαιότητα εγκατάστασης τεκμηριώνεται από έκθεση που υποβάλλεται στον ΟΡΣΑ από τον επισπεύδοντα και περιλαμβάνει αξιολόγηση βάσει κριτηρίων ανάλογων με τα προβλεπόμενα στο άρθρο [10 του ν. 3908/2011](#) (Α' 88) και ειδικότερα: ως προς τη βιωσιμότητα και αποδοτικότητα του επενδυτικού φορέα, ως προς την προώθηση τεχνολογικής ανάπτυξης, καινοτομίας και νέων προϊόντων και υπηρεσιών, και ως προς τη συμβολή της επένδυσης στην οικονομία και στην περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και ως προς την προστασία του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος. Επίσης, απαιτείται θεώρηση της συγκεκριμένης χωροθέτησης ως προς το σύνολο της Χωρικής Ενότητας ή Υποενότητας και ως προς την όμορη ζώνη του επιχειρηματικού Υποδοχέα, καθώς και η υποχρεωτική εξασφάλιση των απαιτούμενων κυκλοφοριακών και περιβαλλοντικών υποδομών από τον επενδυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ '

ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Άρθρο 12

Οικιστική Ανάπτυξη και Πολεοδομική Οργάνωση

1. Αρχές για την Οικιστική Ανάπτυξη:

α) Για την προώθηση της βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης υιοθετείται ένα πρότυπο οικιστικής ανάπτυξης, σύμφωνα με την αρχή της συμπαγούς πόλης, στο πλαίσιο του οποίου η κάλυψη των οικιστικών αναγκών επιδιώκεται κυρίως μέσα στην ήδη θεσμοθετημένη αστική γη. Η οικιστική ανάπτυξη διοχετεύεται καταρχήν στις υφιστάμενες πόλεις και οικισμούς με αποφυγή κατάληψης περιστασικού και εξωαστικού χώρου, ενώ οι επεκτάσεις των σχεδίων πόλης ή οι νέες αναπτύξεις είναι περιορισμένες.

β) Για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την τόνωση της εσωτερικής συνοχής του συστήματος χωρικού σχεδιασμού στην Αττική, τίθενται οι εξής ειδικότεροι στόχοι:

αα) Σύνδεση του στρατηγικού χωροταξικού σχεδιασμού με την πολεοδομική πολιτική μέσω των κατώτερων επιπέδων σχεδιασμού και θεσμικών εργαλείων. Ενίσχυση της κανονιστικής – ρυθμιστικής πολιτικής του χωρικού σχεδιασμού μέσω

της βέλτιστης αξιοποίησης κάθε επιπέδου του και τη συστηματοποίηση των ρυθμίσεών του, ιδίως όσον αφορά τα σχέδια χρήσεων γης.

ββ) Ενίσχυση των διαδικασιών συμμετοχής και διαβούλευσης με τους κοινωνικούς φορείς και τις παραγωγικές τάξεις. Προώθηση θεσμών κάθετης και οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ αυτοδιοικητικών και κρατικών φορέων.

γγ) Ενίσχυση της επιχειρησιακής διάστασης του σχεδιασμού και καθιέρωση ευελιξίας στη συνεργασία δημόσιου – ιδιωτικού τομέα.

2. Μέτρα για την Οικιστική Ανάπτυξη

α) Η οικιστική ανάπτυξη κύριας και παραθεριστικής κατοικίας διοχετεύεται στις θεσμοθετημένες οικιστικές περιοχές. Νέες επεκτάσεις ή αναπτύξεις είναι αποδεκτές μόνον εφόσον η αναγκαιότητά τους τεκμηριώνεται, στις περιπτώσεις που ο υφιστάμενος πολεοδομικός χώρος είναι διαπιστωμένα ανεπαρκής είτε χαρακτηρίζεται από ακαμψίες που δεν επιτρέπουν εξάντληση της χωρητικότητάς του μέχρι το σύνηθες ποσοστό κορεσμού. Η τεκμηρίωση γίνεται με βάση τα εκτιμώμενα όρια κορεσμού των οικιστικών περιοχών και της κατανομής των προβλεπόμενων προγραμματικών μεγεθών ανά Χωρική Ενότητα. Οι επεκτάσεις αυτές πρέπει, επίσης, να είναι συμβατές με το χωροταξικό ρόλο κάθε Χωρικής Ενότητας. Από την παρούσα διάταξη εξαιρούνται τα ακίνητα που εμπίπτουν στο [v. 3986/2011](#) (Α' 152), για τα σχέδια αξιοποίησης των οποίων ο ΟΡΣΑ γνωμοδοτεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

β) Οι επεκτάσεις και οι νέες οικιστικές αναπτύξεις γίνονται μόνο κατά οργανικές πολεοδομικές ενότητες (γειτονίες) με εξασφάλιση όλων των αναγκαιών χώρων για κοινωνική και τεχνική υποδομή και εξασφάλιση της χρηματοδότησης για την κατασκευή των βασικών έργων υποδομής.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται μετά τη σύνταξη ειδικής τεχνικής μελέτης, είναι δυνατή η μετατροπή του καθεστώτος περιοχών που έχουν ενταχθεί στο σχέδιο ως περιοχές παραθεριστικής κατοικίας, σε περιοχές κύριας κατοικίας, μετά από επαρκή τεκμηρίωση ή όταν δικαιολογείται από την κατασκευή μεταφορικών υποδομών σταθερής τροχιάς που θα επιταχύνουν διαφαινόμενη τάση και με την προϋπόθεση ότι με την μετατροπή δεν θίγεται η προστασία του οικιστικού περιβάλλοντος και ότι αυτή αποσκοπεί στην κάλυψη των συμπληρωματικών αναγκών σε κοινωνική υποδομή και εξυπηρετήσεων και δεν συνεπάγεται την αύξηση του συντελεστή δόμησης.

δ) Τα σχέδια των άρθρων [7](#) και [8 του v. 4269/2014](#) για την Αττική αποτελούν τα σχέδια εξειδίκευσης του νέου ΡΣΑ και αποσκοπούν στη θεσμοθέτηση των κανόνων τοπικής ανάπτυξης, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η εφαρμογή των στόχων και των κατευθύνσεων πολιτικής του νέου ΡΣΑ, καθώς και η επίτευξη χωρικής συνοχής σε ενδοπεριφερειακό και τοπικό επίπεδο.

3. Προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση του εξω-αστικού χώρου – Περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης.

α) Η εφαρμογή του παρόντος αφορά το σύνολο των εκτάσεων της Αττικής που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων σχεδίων και εκτός ορίων οικισμών, καθώς και

εκτός των θεσμοθετημένων προς πολεοδόμηση ή για την υποδοχή παραγωγικών δραστηριοτήτων περιοχών.

β) Ο εξωαστικός χώρος αντιμετωπίζεται παράλληλα με τον αστικό, ως συμπληρωματική συνιστώσα ενός ενιαίου λειτουργικού συνόλου. Κατεύθυνση του παρόντος είναι η ολοκληρωμένη διαχείρισή του, με την προστασία του περιβάλλοντος, την εξισορρόπηση των πιέσεων, αλλά και των αναγκών που δημιουργούνται.

γ) Ο εξωαστικός χώρος προστατεύεται ως κρίσιμος παράγοντας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την οικολογική ισορροπία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων της Αττικής, σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

αα) Για τον έλεγχο της οικιστικής διάχυσης, τη διατήρηση και την προστασία του, ο εξωαστικός χώρος ρυθμίζεται στο σύνολό του με σχέδια χρήσεων γης και όρων δόμησης ή και καθεστώτα προστασίας, τα οποία θεσμοθετούνται με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

ββ) Προτεραιότητα για το σχεδιασμό του εξωαστικού χώρου αποτελεί ο εξορθολογισμός του θεσμικού καθεστώτος που τον διέπει.

γγ) Με ευθύνη του ΟΡΣΑ, μετά τη θεσμοθέτηση του παρόντος, καταρτίζεται πρόγραμμα αξιολόγησης του θεσμικού πλαισίου ρύθμισης του εξωαστικού χώρου της Περιφέρειας.

δδ) Με ευθύνη του ΟΡΣΑ, γεωαναφέρεται το σύνολο των διαγραμμάτων που συνοδεύουν το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της Αττικής με στόχο την αντιμετώπιση των ασαφειών, κενών και επικαλύψεων.

4. Κατευθύνσεις Πολεοδομικής Οργάνωσης για το Μητροπολιτικό Κέντρο

α) Το Μητροπολιτικό Κέντρο της Πρωτεύουσας συγκροτείται από τα κέντρα Αθήνας και Πειραιά, που αποτελούν τη σημαντικότερη συνιστώσα του διεθνούς και εθνικής εμβέλειας αναπτυξιακού πόλου της Αττικής. Βασικός στόχος για τα κέντρα Αθήνας και Πειραιά, είναι η ολοκληρωμένη ανασυγκρότηση, οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, με παράλληλες συντονισμένες δράσεις κοινωνικής πολιτικής, πολιτικής απασχόλησης και πολεοδομικών παρεμβάσεων ποικίλης εμβέλειας, που αξιοποιούν το ιστορικό βάθος και την πολυμορφία.

β) Κύριοι άξονες πολιτικής για την ανασυγκρότηση των κέντρων Αθήνας και Πειραιά, είναι οι εξής:

αα) Διατήρηση του ρόλου τους, ως τόπων συμπύκνωσης των κοινωνικών και πολιτικών θεσμών, με την τόνωσή τους ως κέντρων επιτελικής διοίκησης και συγκεντρώσεων γραφείων και την οργάνωση και επέκτασή τους.

ββ) Επαναπροσδιορισμός και πολύπλευρη ανάδειξη του αστικού χαρακτήρα και της ταυτότητάς τους, με στόχο να διατηρήσουν και να ενδυναμώσουν την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική τους λειτουργία.

γγ) Ενίσχυση δραστηριοτήτων και θέσεων απασχόλησης, διαφορετικών βαθμίδων και εξειδικεύσεων.

δδ) Προώθηση πολιτικών για τη διατήρηση και ενίσχυση της υφιστάμενης κατοικίας και ανάπτυξη νέας.

εε) Ενεργοποίηση του κενού κτηριακού αποθέματος.

στστ) Καθιέρωση πολιτικών εξισορρόπησης, με διατήρηση της ιδιαίτερης ταυτότητας και κοινωνικής πο-λυσυλλεκτικότητας, ιδίως στις επιμέρους περιοχές με φαινόμενα κοινωνικής πόλωσης και στοχοποίησης.

ζζ) Ενίσχυση των προσβάσεων στα κέντρα με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) και ιδιαίτερα με Μέσα Σταθερής Τροχιάς (ΜΣΤ), καθώς επίσης και ανάδειξη της προτεραιότητας του πεζού και του ποδηλάτη.

ηη) Βελτίωση της εικόνας και της αστικής δομής των κεντρικών περιοχών, η ποιοτική αναβάθμιση του δημόσιου χώρου.

θθ) Κάλυψη των αναγκών κοινωνικής και τεχνικής υποδομής.

γ) Για την επίτευξη των στόχων και κατευθύνσεων και την ενιαία και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των φαινομένων κρίσης στις περιοχές των κέντρων καταρτίζονται Σχέδια Ολοκληρωμένης Οικιστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [12 του ν. 2742/ 1999](#) (Α' 207).

δ) Για το κέντρο της Αθήνας προβλέπονται τα εξής:

αα) Προωθείται η ανάδειξη του πολυδιάστατου χαρακτήρα του, με έμφαση στην ανάσχεση της απομάκρυνσης κατοίκων, την προσέλκυση νέων, την προσέλκυση επιχειρήσεων, την ανάδειξή του σε τουριστικό προορισμό διεθνούς εμβέλειας και την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου. Προτεραιότητα για την αναζωογόνηση του κέντρου της Αθήνας, αποτελεί το εμπορικό τρίγωνο και το θεσμικά καθορισμένο υπερτοπικό κέντρο.

ββ) Για τη διατήρηση της πολυδιάστατης λειτουργικότητας, προωθούνται συνδυασμένες ενέργειες που θα ενισχύσουν τις επαγγελματικές ή παραγωγικές δραστηριότητες που φθίνουν και θα προσελκύσουν νέες, οι οποίες θα πυκνώσουν την οικονομία, το εμπόριο, τον τουρισμό και την αναψυχή, την καλλιτεχνική και τη μεταποιητική παραγωγή και ταυτόχρονα θα ενισχύσουν την κατοικία και τις συναφείς εξυπηρετήσεις, στη λογική της κοινωνικής διαστρωμάτωσης. Ιδιαίτερη έμφαση σε αυτό το πλαίσιο έχει η υποστήριξη των αναδυόμενων πολιτιστικών χώρων, ιδιαίτερα στις δυτικές περιοχές του κέντρου, όπου δραστηριοποιούνται νέοι δημιουργοί και συλλογικότητες με ιδιαίτερες κουλτούρες, καθώς και νέες δημιουργικές επιχειρήσεις.

Σε ενίσχυση των ανωτέρω προωθούνται μητροπολιτικές παρεμβάσεις σε περιοχές του ευρύτερου κέντρου της Αθήνας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 14.

ε) Για το κέντρο του Πειραιά προβλέπονται τα εξής:

αα) Τόνωση των διασυνδέσεων και θετικών επιδράσεων της λιμενικής δραστηριότητας με τις άλλες οικονομικές λειτουργίες της πόλης. Βελτίωση της λειτουργίας του λιμένα με παράλληλη μέριμνα για ορθολογική διαχείριση των οδικών μετακινήσεων αιχμής, με σύνδεση των λιμενικών επιβατικών σταθμών με

το δίκτυο μέσω σταθερής τροχιάς και περιορισμό της όχλησης προς τον παρακείμενο αστικό ιστό.

ββ) Ενίσχυση των κεντρικών χρήσεων των λιμενικών και ναυτιλιακών υπηρεσιών. Ανάδειξη του ρόλου ως Νότιας Πύλης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και λειτουργική σύνδεση του κέντρου του Πειραιά με αυτό της Αθήνας.

γγ) Λειτουργική ανασύνταξη και εξειδίκευση των χρήσεων στο κεντρικό τμήμα του λιμένα με έμφαση στις υπηρεσίες, στην αναψυχή και στον πολιτισμό (πολιτιστική ακτή), προστασία της παραδοσιακής αγοράς, αναζωογόνηση των περιοχών κατοικίας και συνολική αναβάθμιση του παράκτιου χώρου, σε συνδυασμό με ολοκληρωμένη πολιτική στάθμευσης.

δδ) Επέκταση του δικτύου μέσω σταθερής τροχιάς για τη σύνδεση του κέντρου με τις παραδοσιακές περιοχές κατοικίας του ευρύτερου Πειραιά και των δυτικών δήμων μέχρι το Πέραμα.

εε) Ενεργοποίηση ακτοποιοϊκής συγκοινωνίας τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και της μοναδικής ιστορικής σημασίας των ακτών του Αργοσαρωνικού, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η παράκτια ζώνη από Πειραιά προς Σαλαμίνα – Κυνοσούρα, Ελευσίνα, Κακιά Σκάλα, Αφαία.

στστ) Ανάπλαση της παραλιακής και της αρχαιολογικής ζώνης και προώθηση των εξής δύο σημαντικών παρεμβάσεων σε περιοχές του ευρύτερου κέντρου του Πειραιά: της ονομαζόμενης «Νότιας Πύλης» που περιλαμβάνει την περιοχή από το Γήπεδο Καραϊσκάκη μέχρι τον Άγιο Διονύσιο και της «Λιμενοβιομηχανικής Ζώνης Δραπετσώνας- Κερατσινίου».

ζζ) Ολοκληρωμένος κυκλοφοριακός σχεδιασμός με έμφαση στη σύνδεση των συνδυασμένων μεταφορών και της τοπικής συγκοινωνίας.

στ) Για τον Ελαιώνα προβλέπεται η αναβάθμισή του, προκειμένου να αναδειχθεί ως προνομιακή «ενδιάμεση ζώνη» με ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές, η οποία υποστηρίζεται από τους ακόλουθους στρατηγικούς στόχους και αρχές πολιτικής:

αα) Ανάδειξή του, σε περιοχή στρατηγικής σημασίας για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής και ανταγωνιστικότητας της Αττικής, με αιχμή τη μετατροπή του σε υποδοχέα καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και λειτουργιών υψηλής προστιθέμενης αξίας με αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής.

ββ) Βελτίωση των όρων εγκατάστασης και λειτουργίας βασικών μητροπολιτικών λειτουργιών και υποδομών, για τις οποίες ο Ελαιώνας λειτουργεί ως κύριος υποδοχέας.

γγ) Έλεγχος των διαδικασιών παραγωγικής αναδιάρθρωσης με διατήρηση και ενίσχυση της μεταποιητικής δραστηριότητας και, ώστε να συνυπάρχει και να συνεργάζεται με τις εγκαταστάσεις τριτογενούς τομέα, της επιτελικής δημόσιας διοίκησης.

δδ) Επανεξέταση του πλαισίου χρήσεων γης, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος.

εε) Ανάδειξη του υφιστάμενου ή μελλοντικού δυναμικού πολιτιστικών και φυσικών σημαντικών χώρων ως στοιχείων ιδιαίτερης ταυτότητας και σύνδεση με τους παρακείμενους πολιτιστικούς πόλους και άξονες.

στστ) Τόνωση του πολυλειτουργικού χαρακτήρα της περιοχής με αναβάθμιση και διεύρυνση της κατοικίας.

ζζ) Συντονισμένη, κατά προτεραιότητα, υλοποίηση των βασικών έργων υποδομής, όπως οδικό δίκτυο, διευθέτηση ρέματος Προφήτη Δανιήλ.

5. Οριζόντιες Δράσεις Διαχείρισης του Αστικού Χώρου Στο πλαίσιο των μη χωρικά εξειδικευμένων, οριζόντιων δράσεων για την υλοποίηση των στόχων του νέου ΡΣΑ για την αναγέννηση της πόλης, προβλέπονται τα παρακάτω:

α) Για την ανάκτηση και αναβάθμιση του δημόσιου χώρου της πόλης βασικές κατευθύνσεις είναι οι εξής:

αα) Η λήψη μέτρων για την αποτελεσματική διαχείριση και τη διαφύλαξη του κοινόχρηστου χαρακτήρα του δημόσιου χώρου.

ββ) Η προώθηση ειδικών προγραμμάτων και μέτρων για την αναβάθμιση του αστικού τοπίου.

β) Για την εξισορρόπηση των χωρικών ανισοτήτων και την αντιμετώπιση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής, βασικές κατευθύνσεις είναι οι εξής:

αα) Η συμπλήρωση των ελλείψεων του κοινωνικού εξοπλισμού, πρασίνου και ελεύθερων χώρων με προτεραιότητα την επίτευξη ικανοποιητικού βαθμού ισοκατανομής μεταξύ περιοχών, τόσο με όρους φυσικής παρουσίας όσο και με όρους λειτουργίας και ποιότητας. Τα αναπτυξιακά προγράμματα των αρμόδιων δημόσιων φορέων πρέπει να ενσωματώνουν συγκεκριμένα σχετικά πολεοδομικά κριτήρια.

ββ) Η βελτίωση της ισοκατανομής των κοινόχρηστων χώρων μέσα στην πόλη, και στο μέτρο του δυνατού η αύξησή τους με απόλυτους όρους. Στο πλαίσιο αυτό χρησιμοποιούνται μηχανισμοί ανακατανομής, εργαλεία αντισταθμιστικού χαρακτήρα και εργαλεία πολιτικής γης.

γγ) Ο καθορισμός προδιαγραφών σχεδιασμού του δημόσιου χώρου, που λαμβάνει υπόψη του τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

γ) Οι βασικές κατευθύνσεις για την πολιτική χρήσεων γης στον αστικό χώρο, η εξειδίκευση των οποίων γίνεται στο Παράρτημα ΙΙ, είναι οι εξής:

αα) Η ισορροπία μεταξύ της επιθυμητής ανάμειξης συμβατών χρήσεων γης και της αποφυγής συγκρούσεων μεταξύ ασύμβατων χρήσεων.

ββ) Ο έλεγχος της έρπουσας γραμμικής ανάπτυξης κεντρικών λειτουργιών κατά μήκος των βασικών οδικών αξόνων.

6. Έλεγχος αστικής ανάπτυξης σε ευρύτερες ζώνες επιρροής των οδικών αξόνων και των σταθμών των Μέσων Σταθερής Τροχιάς.

α) Για την ενίσχυση της συμπαγούς πόλης και της πολυκεντρικότητας και την ανάσχεση της διάχυσης λειτουργιών στις ευρύτερες ζώνες επιρροής των νέων υπεραστικών- περιαστικών οδικών αξόνων ορίζεται ότι στις περιπτώσεις χάραξης των νέων υπεραστικών, περι-αστικών οδικών αξόνων, απαιτείται ο έλεγχος χρήσεων γης στις ευρύτερες ζώνες επιρροής μέσω εργαλείων του πολεοδομικού σχεδιασμού. Σκοπός είναι ο έλεγχος της αστικής διάχυσης και της εξάπλωσης της πόλης, όπως επίσης και η εξασφάλιση της αναγκαίας γης για τη λειτουργία του οδικού δικτύου.

β) Για την εύρυθμη λειτουργία της περιοχής επιρροής των σταθμών των Μέσων Σταθερής Τροχιάς και την αποφυγή φαινομένων συγκρούσεων χρήσεων γης σε αυτές, προωθείται κατά προτεραιότητα ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός και ο έλεγχος των χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης, μέσω εργαλείων του πολεοδομικού σχεδιασμού.

Άρθρο 13

Αστική αναζωογόνηση

1. Οι ολοκληρωμένες αναπλάσεις, θα αποτελέσουν βασικό πυλώνα για την υλοποίηση των στόχων του νέου ΡΣΑ σχετικά με την αναγέννηση του υφιστάμενου αστικού ιστού.
2. Οι αναπλάσεις συμπεριλαμβάνουν ένα ευρύτερο φάσμα δράσεων, μεταξύ των οποίων ο αποτελεσματικός έλεγχος των χρήσεων γης, η διαχείριση της λειτουργίας του δημόσιου χώρου, η χρήση εργαλείων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής και η χρήση λοιπών διαθέσιμων πολεοδομικών εργαλείων.
3. Για την προώθηση των αναπλάσεων ενεργοποιούνται οι δυνατότητες της ισχύουσας νομοθεσίας σε συντονισμό με δράσεις κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής.
4. Γενική τυπολογία των περιοχών αναπλάσεων, περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

Άρθρο 14

Μητροπολιτικές Παρεμβάσεις

Για την υλοποίηση του στόχου της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και του διεθνούς ρόλου της Μητρόπολης, καθώς και του ειδικότερου στόχου της επίτευξης της κοινωνικής και χωρικής συνοχής της, καθορίζονται και προωθούνται προγράμματα ειδικών παρεμβάσεων Μητροπολιτικού χαρακτήρα.

1. Ως Μητροπολιτικές Παρεμβάσεις νοούνται τα προγράμματα αναπλάσεων ή χωρικής αναδιάρθρωσης πο-λυτομεακού χαρακτήρα σε ζωτικές εκτάσεις του αστικού ιστού που έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) Στρατηγικό χαρακτήρα με αποφασιστική συμβολή στην προώθηση και εφαρμογή των στόχων του νέου ΡΣΑ.
- β) Πολυτομεακό χαρακτήρα με αυξημένες απαιτήσεις συντονισμού των τομεακών πολιτικών με τον χωρικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό.
- γ) Μητροπολιτική εμβέλεια, αλλά και σημαντικές χωρικές επιπτώσεις σε τοπικό επίπεδο.
- δ) Πιλοτικό χαρακτήρα, ως προς την υιοθέτηση καινοτόμων μεθόδων σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων με έμφαση στη συμμετοχή και τη διαφάνεια στη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

2. Μητροπολιτικές Παρεμβάσεις προωθούνται σε επιλεγμένες περιοχές, των οποίων τα χαρακτηριστικά περιγράφονται στο Παράρτημα IV.

3. Για το σχεδιασμό και τη διαχείριση των Μητροπολιτικών Παρεμβάσεων εφαρμόζονται οι εξής εναλλακτικοί τρόποι θεσμοθέτησης ή και συνδυασμός τους, ανάλογα με τον χαρακτήρα της περιοχής και τους στόχους του προγράμματος:

α) Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [12 του ν. 2742/1999](#) (Α' 207). Για το συντονισμό της εφαρμογής των ΣΟΑΠ της Αττικής συνιστάται Επιτροπή Συντονισμού με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και συμμετοχή εκπροσώπων των συναρμοδίων Υπουργείων. Με όμοια απόφαση προβλέπεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για τη λειτουργία, τις αρμοδιότητες, καθώς και τη διοικητική και επιστημονική στήριξη της Επιτροπής. Η συμμετοχή στην Επιτροπή είναι χωρίς αποζημίωση.

β) Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (Ζ.Ε.Α.), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [99 του ν. 1892/1990](#), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

γ) Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [11 του ν. 2742/1999](#).

δ) Έκδοση Προεδρικού διατάγματος για την εξειδίκευση του νέου ΡΣΑ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 1.

ε) Μέσω των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων.

στ) Μέσω των σχεδίων των άρθρων [7](#) και [8 του ν. 4269/2014](#).

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις ακολουθείται η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης.

[Αρχή Τροποποίησης] «4. Ως προγράμματα ειδικών παρεμβάσεων Μητροπολιτικού Χαρακτήρα για την Αττική στο παρόν ορίζονται οι παρεμβάσεις στα Μητροπολιτικά Πάρκα, όπως εξειδικεύονται στο παράρτημα VII, το πρόγραμμα για τον Ελαιώνα, βάσει των κατευθύνσεων της περ. στ' της παρ. 4 του άρθρου 12, τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων της Αττικής, ο εκσυγχρονισμός του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και η ανάπτυξη της περιβάλλουσας περιοχής, η παρέμβαση στην οδό Πανεπιστημίου, στην Ακαδημία Πλάτωνος, στα προσφυγικά της λεωφόρου Αλεξάνδρας, σε συνδυασμό με τη «διπλή ανάπτυξη» στην περιοχή

της «Νότιας Πύλης» από το Γήπεδο Καραϊσκάκη μέχρι τον Άγιο Διονύσιο, καθώς και στην περιοχή της «Λιμενοβιομηχανικής Ζώνης Δραπετσώνας- Κερατσινίου», όπως εξειδικεύονται στο παράρτημα IV.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14** (ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙ Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ) **ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 140 ΤΟΥ Ν. 4759/20, ΦΕΚ-245 Α/9-12-20** [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] (**Με την παρ. 2 του άρθρου 140 του ν. 4759/20, ΦΕΚ-245 Α/9-12-20, ορίζεται ότι :** "2. Στο τέλος του Παραρτήματος IV του ν. 4277/2014 προστίθεται παράγραφος, η οποία περιγράφει τη μητροπολιτικού χαρακτήρα ειδική παρέμβαση που αφορά στον εκσυγχρονισμό του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και έχει ως εξής:

«Ο εκσυγχρονισμός του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου με αύξηση της χωρητικότητάς του και με υπόγειους χώρους κάτω από το υφιστάμενο κτίριο και το υπόλοιπο οικοπέδο, στο οποίο αυτό ευρίσκεται, βελτίωση του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος, ενίσχυση του ρόλου του ως τοποσήμου διεθνούς εμβέλειας και η ανάπλαση της περιβάλλουσας περιοχής με αύξηση της συμπληρωματικότητάς της με το μουσείο.»).[Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης](**Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15, ορίζεται ότι :** "1. Η παράγραφος 5 του τμήματος του Παραρτήματος IV του ν. 4277/2014 (Α' 156), το οποίο αναφέρεται στα «Προγράμματα Ειδικών Παρεμβάσεων Μητροπολιτικού Χαρακτήρα για την Αττική» της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του νόμου αυτού, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οργανωμένη πολεοδομική ανασυγκρότηση – ανάπτυξη στο παραλιακό μέτωπο εξακοσίων σαράντα (640) στρεμμάτων του δήμου Κερατσινίου – Δραπετσώνας, αξιοποιώντας πλεονεκτήματα της θέσης λόγω γειτνίασης με το λιμένα Πειραιά, σύμφωνα με τις εξής κατευθύνσεις:

α) Δημιουργία ενός πόλου υπερτοπικής εμβέλειας για την αναβάθμιση του δυτικού Πειραιά, με χρήσεις πολιτισμού, εκπαίδευσης, υγείας, αθλητισμού, πράσινου και αναψυχής. Έμφαση δίνεται στην ενίσχυση χρήσεων, αυτού του χαρακτήρα, άμεσα συνδεδεμένων με τη λειτουργία του αστικού ιστού και στην χωροθέτηση συμπληρωματικών χρήσεων της αναψυχής προς το θαλάσσιο μέτωπο.

β) Εξασφάλιση σημαντικών αδόμητων χώρων για κοινόχρηστες χρήσεις και χρήσεις αναψυχής στην κατεύθυνση αποκατάστασης της συνέχειας μεταξύ γειτονικής ενδοχώρας και παραλιακού μετώπου με τη δημιουργία εκτεταμένου πάρκου κοινόχρηστου πρασίνου, που θα προκύψει στο μεγαλύτερο ποσοστό από την εφαρμογή εργαλείων πολιτικής γης και εισφορών, όπως αυτά καθορίζονται από την πολεοδομική μελέτη ανάπτυξης που εκπονείται από το δήμο Κερατσινίου – Δραπετσώνας. Η χρήση αναψυχής θα εφαρμοστεί μετά την εξειδίκευσή της από την πολεοδομική μελέτη. Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης που είναι δυνατόν να καθοριστεί από την πολεοδομική μελέτη ορίζεται σε 0,15 επί της συνολικής έκτασης.

γ) Προστασία και ανάδειξη των μνημείων βιομηχανικής αρχαιολογίας με επανάχρησή τους με συμβατές στις ανωτέρω χρήσεις δραστηριότητες, οι οποίες ανάγονται στην ιστορικότητα, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις της περιοχής.

δ) Εξασφάλιση αποτελεσματικής προσπέλασης με μέσα σταθερής τροχιάς για την εξυπηρέτηση του Πειραιά, αλλά και για τη σύνδεση της περιοχής με το δήμο Κερατσινίου - Δραπετσώνας»).[Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 15

Προστασία και ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων και των πολιτιστικών υποδομών

Επιδιώκεται η εναρμόνιση της προστασίας ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, με την προστασία των φυσικών πόρων, την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Αναγνωρίζεται η σημασία του πολιτισμού ως πόρου ανάπτυξης και πεδίου προώθησης νέων μορφών επιχειρηματικής δραστηριότητας και απασχόλησης. Για το σκοπό αυτό, αναφέρονται μέτρα για τη διαφύλαξη, την προστασία, την ανάδειξη και αξιοποίηση της φυσικής, ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και της φυσιογνωμίας της πόλης, ως σημαντικών πόρων για το σύνολο της κοινωνίας.

1. Προστασία και ανάδειξη των ιστορικών κέντρων στην Αττική.

α) Συμπληρώνεται η οριοθέτηση των ιστορικών κέντρων των οικισμών και προωθούνται μελέτες, προγράμματα και μέτρα για την προστασία και ανάδειξή τους.

β) Προβλέπονται, κυρίως, μελέτες προστασίας και ανάδειξης του φυσικού χώρου, του πολεοδομικού ιστού, των παραδοσιακών και ιστορικών δραστηριοτήτων, των ελεύθερων χώρων, των αξιόλογων κτισμάτων και κατασκευών, των μετώπων των κτηρίων σε ελεύθερους χώρους και των λοιπών στοιχείων που συνθέτουν την εικόνα κάθε ιστορικού κέντρου.

γ) Προσδιορίζεται η εφαρμογή των παραπάνω, για τα ιστορικά κέντρα Αθήνας, Πειραιά, Κηφισιάς, Λαυρίου, Μεγάρων, Ελευσίνας και Αίγινας, ενδεικτικά στο Παράρτημα V.

2. Προστασία και ανάδειξη συνόλων και μεμονωμένων διατηρητέων κτηρίων και εγκαταστάσεων με αξιόλογα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά:

α) Προωθούνται μελέτες και προγράμματα για κάθε ιστορικό ή παραδοσιακό οικισμό ή τμήμα του ή αρχιτεκτονικό σύνολο και τα αξιολογούμενα στοιχεία προστατεύονται με κατάλληλες διατάξεις. Προγράμματα και προτεραιότητες αναφέρονται στο Παράρτημα V.

β) Προωθείται η καταγραφή, κήρυξη και ανάδειξη κτηρίων, χώρων ή εγκαταστάσεων, που αποτελούν σημαντικά στοιχεία αναφοράς από άποψη ιστορίας, τοπίου ή αρχιτεκτονικής συγκρότησης και χωροθετούνται σε αυτά οι επιθυμητές χρήσεις και δραστηριότητες. Αναδεικνύεται η περιοχή στην οποία εντάσσονται και θεσπίζονται κίνητρα για την ενεργοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

3. Ανάδειξη και διασύνδεση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.

α) Συμπληρώνεται η κήρυξη όλων των μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, στα οποία περιλαμβάνονται όλα τα κτίσματα και οι υποδομές που έχουν ιστορική αρχιτεκτονική, καλλιτεχνική ή κατασκευαστική αξία.

β) Καθορίζονται ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και προωθείται η συντήρηση, η ανάδειξη και η επισκεψιμότητά τους, με την ένταξή τους στη σύγχρονη ζωή, την αναβάθμιση της αντιληπτικής εικόνας τους και τη βελτίωση των συνθηκών περιβάλλοντος.

γ) Συμπληρώνεται το πρόγραμμα προστασίας και ανάδειξης των ιστορικών τοπίων.

δ) Προωθείται η ένταξη των προστατευόμενων μνημείων και περιοχών εντός ευρύτερων ενοτήτων – τοπίων, ώστε να αναδεικνύεται η σχέση τους με το λειτουργικό – πολιτιστικό και φυσικό χαρακτήρα των περιοχών στις οποίες εντάσσονται.

4. Χωροθέτηση πολιτιστικών χρήσεων και υποδομών α) Συμπληρώνεται η πολιτιστική υποδομή με νέες

εγκαταστάσεις διεθνούς εμβέλειας, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα V, για την ανάδειξη της Αθήνας-Αττικής ως πολιτιστικής μητρόπολης. Νέες μόνιμες εγκαταστάσεις χωροθετούνται κατά προτεραιότητα σε περιοχές συνδεδεμένες με τους πολιτιστικούς πόλους, σε κελύφη με ιδιαίτερα ιστορικά, μορφολογικά ή κατασκευαστικά χαρακτηριστικά, κατανέμονται δε σε όλες τις Χωρικές Ενότητες και συναρτώνται με τις «διαδρομές πολιτισμικής διαχρονικότητας».

β) Ενισχύονται οι πολιτιστικές εκδηλώσεις κλίμακας πόλης και γειτονιάς.

γ) Διευρύνεται η δυνατότητα οργάνωσης μη μόνιμων εκδηλώσεων εντός ή πλησίον αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, με προϋπόθεση την ασφάλειά τους.

5. Ανάδειξη και δημιουργία «διαδρομών πολιτισμικής διαχρονικότητας»

α) Προωθούνται προγράμματα για την οργάνωση πολιτιστικών περιπάτων, σε συνάρτηση με το ίχνος των αρχαίων δρόμων και μονοπατιών και με ιστορικούς, πολιτιστικούς χώρους και εγκαταστάσεις. Οι διαδρομές αυτές συνδέονται με τον πολεοδομικό ιστό και συνδυάζονται με το αστικό και περιαστικό πράσινο. Τα προγράμματα αφορούν σε όλες τις συνδέσεις στοιχείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και επικεντρώνονται στους βασικούς άξονες, που αποτελούν το κύριο πολιτιστικό δίκτυο της Αττικής, επιμερίζονται δε στα προγράμματα που αναφέρονται στο Παράρτημα V.

β) Ολοκληρώνεται το πρόγραμμα σύνδεσης και ενοποίησης αρχαιολογικών χώρων.

γ) Αναδεικνύονται ο Μεγάλος Αρχαιολογικός Περίπατος και οι άξονες όπου βρίσκονται οι σημαντικότεροι χώροι πολιτισμού της Αθήνας, όπως ενδεικτικά αναφέρονται στο Παράρτημα V.

δ) Ενισχύονται νέες «πολιτιστικές διαδρομές» με παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας. Οι διαδρομές αυτές και τα προβλεπόμενα έργα και μελέτες ενδεικτικά αναφέρονται στο Παράρτημα V.

Άρθρο 16

Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και διαχείριση του παράκτιου χώρου

1. Ο παράκτιος χώρος της Αττικής αποτελεί συγκριτικό της πλεονέκτημα και ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός του πρόκειται να μεγιστοποιήσει τα οφέλη, οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά, που προκύπτουν από την αξιοποίησή του.

Η εγκαθίδρυση μιας πρακτικής ολοκληρωμένου σχεδιασμού και διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, ακολουθεί τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών οργάνων και άλλων διεθνών οργανισμών.

2. Οι στόχοι και κατευθύνσεις γενικά για τον παράκτιο χώρο είναι οι εξής:

α) Αξιοποίηση, προκειμένου να συμβάλει στην ανάδειξη της Αθήνας Αττικής σε τουριστικό πόλο διεθνούς ακτινοβολίας, με δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής.

β) Προστασία, διατήρηση και αποκατάσταση του τοπίου, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων και εξυγίανση των παράκτιων οικοσυστημάτων, θαλάσσιων και χερσαίων.

γ) Διεύρυνση και ενίσχυση του δημόσιου, κοινόχρηστου χαρακτήρα της παράκτιας ζώνης με ελεύθερη πρόσβαση στη ζώνη αιγιαλού και παραλίας, εξασφάλιση της συνέχειας και βελτίωση των προσβάσεων στην ακτή από την ενδοχώρα.

δ) Θεσμική και λειτουργική οργάνωση του συστήματος των λιμένων.

ε) Ενιαία διαχείριση της παράκτιας ζώνης στο θαλάσσιο και χερσαίο τμήμα της και τις λεκάνες απορροής που καταλήγουν σε αυτήν.

στ) Συντονισμός προγραμμάτων δράσεων των εμπλεκόμενων ανά ζώνη φορέων, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

3. Εκπονείται από τον Οργανισμό Αθήνας Σχέδιο – Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)**, το οποίο μπορεί να αναφέρεται είτε στη στενή ζώνη δημόσιου χαρακτήρα (κρίσιμη ζώνη), είτε σε ευρύτερες ζώνες επιρροής του παράκτιου χώρου (δυναμική ζώνη), είτε και στις δύο. Τα ΣΟΔΑΑ εκπονούνται κατά Χωρικές Ενότητες, περιέχουν κατευθύνσεις προς τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, το δε περιεχόμενό τους αναλύεται στο Παράρτημα VI.

4. Για την εξειδίκευση των στόχων, αρχών και κατευθύνσεων του ΣΟΔΑΑ, διακρίνονται κατ' ελάχιστον οι κατηγορίες περιοχών, που αναφέρονται στο Παράρτημα VI.

(Με την παρ. 3 του άρθρου 140 του ν. 4759/20, ΦΕΚ-245 Α/9-12-20, ορίζεται ότι : "3. Όπου στον ν. 4277/2014 αναφέρεται ο όρος «Σχέδιο Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)» αντικαθίσταται με τον όρο «Ειδικό Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής.»")**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Άρθρο 17

Στόχοι για την προστασία του περιβάλλοντος

Η αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος επιδιώκεται με:

- α) τη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων,
- β) τη διατήρηση, οικολογική διαχείριση και ανάδειξη των προστατευόμενων φυσικών περιοχών ως πυρήνων βιοποικιλότητας,
- γ) τη δημιουργία συνεκτικής οικολογικής υποδομής,
- δ) τη διαμόρφωση εντός του αστικού ιστού ενός δικτύου κοινόχρηστων χώρων πρασίνου,
- ε) τη διασφάλιση της προστασίας και αειφόρου χρήσης των διαθέσιμων υδάτινων πόρων και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής διάστασης των υδάτινων οικοσυστημάτων ως αναπόσπαστου στοιχείου του αστικού και εξωαστικού χώρου, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο [ν. 3199/2003](#) (Α΄ 280) όπως ισχύει και το [π.δ. 51/2007](#) (Α΄ 54),
- στ) την επίτευξη και διατήρηση καλής περιβαλλοντικής κατάστασης για το θαλάσσιο περιβάλλον της Αττικής, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στους νόμους 3199/2003 (Α΄ 280) και 3983/2011 (Α΄ 144) και στο [π.δ. 51/2007](#) (Α΄ 54).

Άρθρο 18

Προστασία του φυσικού χώρου και της βιοποικιλότητας και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

1. Για την αποτελεσματική διατήρηση και διαχείριση της δασικής γης και την αποκατάσταση υποβαθμισμένων φυσικών περιοχών, καθώς και για την αποτελεσματική προστασία και διαφύλαξη της Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας και την ορθολογική βιώσιμη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου:

- α) Καταρτίζεται, από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, ειδικό πρόγραμμα για την πρόληψη και αποκατάσταση των καμένων ή αποψιλωμένων δασών και δασικών εκτάσεων, στο πλαίσιο του οποίου γίνεται άμεση χαρτογράφησή τους. Η αποκατάστασή τους πραγματοποιείται με βάση τη βέλτιστη διαθέσιμη επιστημονική εμπειρία και με κατεύθυνση τη χρήση περισσότερο σύνθετων μορφών δάσωσης, ανάλογα με τις παραγωγικές δυνατότητες των εδαφών και την τελική μορφή της οικολογικής

κλίμακας, ώστε να καθίστανται περισσότερο ανθεκτικά σε μελλοντικές πυρκαγιές, δίχως να παραγνωρίζεται ο παράγοντας της βιοποικιλότητας.

β) Δεν επιτρέπεται η αλλαγή χρήσης των δασών και δασικών εκτάσεων, με εξαίρεση λόγους δημόσιου συμφέροντος και με προϋπόθεση την εξέταση και τον τεκμηριωμένο αποκλεισμό εναλλακτικών λύσεων.

γ) Ολοκληρώνεται το πρόγραμμα ανάκτησης και διαχείρισης ανενεργών λατομείων και πρώην Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ), με στόχο την αξιοποίησή τους με όρους βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης.

δ) Προωθείται πρόγραμμα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που αφορά γεωπληρο-φοριακά εδαφολογικά δεδομένα και οριοθέτηση αγροτικών ζωνών της χώρας.

ε) Δεν επιτρέπεται η αλλαγή χρήσης των Γεωργικών Γαιών Υψηλής Παραγωγικότητας, εκτός από λόγους εθνικού συμφέροντος, μετά από τεκμηριωμένο αποκλεισμό των εναλλακτικών λύσεων και μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Για την ολοκλήρωση του προγράμματος προστασίας και διαχείρισης των ορεινών όγκων:

α) Ολοκληρώνεται η έκδοση Προεδρικού διατάγματος για την εξειδίκευση της παρ. 5 του άρθρου 1, για τον καθορισμό των ορίων τους, καθώς και των ορίων ζωνών προστασίας, των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης. Οι κυρίαρχες χρήσεις είναι η αναψυχή, ο αθλητισμός και ο πολιτισμός, όπως ενδεικτικά εξειδικεύονται στο Παράρτημα VII.

β) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του τυχόν συναρμόδιου υπουργού εγκρίνονται ειδικές μελέτες εξειδίκευσης των Προεδρικών διαταγμάτων της προηγούμενης παραγράφου για τη δημιουργία υπερτοπικών πόλων αναψυχής με βάση τον ιδιαίτερο χαρακτήρα κάθε περιοχής.

3. Προωθείται εξειδικευμένο πρόγραμμα προστασίας των ευαίσθητων υγροτοπικών και παράκτιων οικοσυστημάτων, όπως αυτά έχουν οριστεί στο άρθρο 20 και το Παράρτημα IX.

4. Για την ανάδειξη σημαντικών βιοτόπων και τοπίων, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και τη σύνδεση των κατοίκων με το φυσικό περιβάλλον:

α) Προωθείται το πρόγραμμα οργάνωσης υπερτοπικών πόλων αναψυχής και περιαστικών Μητροπολιτικών Πάρκων πρασίνου όπως ενδεικτικά αναφέρονται στο Παράρτημα VII.

β) Διαμορφώνεται ένα «πράσινο τόξο», όπως περιγράφεται στο Παράρτημα VII, το οποίο αποτελεί αδιάκοπη συνέχεια χώρων πρασίνου που ξεκινά από το Σαρωνικό και τον Κορινθιακό κόλπο και καταλήγει στον Ευβοϊκό. Με το «πράσινο τόξο», αλλά και μεταξύ τους συνδέονται οι λοιποί ορεινοί όγκοι και χώροι πρασίνου της Αττικής, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του άρθρου 19.

γ) Περιοχές πρασίνου, δασικού ή μη χαρακτήρα, εντός του αστικού ιστού, όπως ενδεικτικά αναφέρονται στο Παράρτημα VII, που διατηρούν σημαντικά χαρακτηριστικά φυσικότητας, οριοθετούνται, διατηρούνται και προστατεύονται από οποιαδήποτε πολεοδομική δραστηριότητα, ενώ ισχύουν οι προϋπάρχουσες πολεοδομικές ρυθμίσεις.

5. Για την αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαχείριση των Εθνικών και Περιφερειακών Πάρκων, των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης και των Ζωνών Ειδικής Προστασίας, των Εθνικών Δρυμών και άλλων προστατευόμενων περιοχών της Αττικής, είναι δυνατή η ένταξη των περιοχών στην αρμοδιότητα του «Φορέα Διαχείρισης Οικοσυστημάτων Αττικής». Πόροι του φορέα είναι οι προβλεπόμενοι στην παρ. 5 του άρθρου [15 του ν. 2742/1999](#), όπως ισχύει.

6. Οι τόποι γεωμορφολογικού και τοπιακού ενδιαφέροντος, που ενδεικτικά καταγράφονται στο Παράρτημα VII, προστατεύονται, αναδεικνύονται και αποτελούν κομβικά σημεία του σχεδιασμού και της ενοποίησης των χώρων αναψυχής και πρασίνου.

7. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συντάσσει και κοινοποιεί προς τον ΟΡΣΑ, ετησίως, πίνακες των τακτοποιημένων αυθαιρέτων της Περιφέρειας Αττικής. Σκοπός της παρούσας είναι η αξιολόγηση των δεδομένων κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης του υποκείμενου σχεδιασμού.

Άρθρο 19

Οργάνωση πλέγματος πρασίνου

Ο σχεδιασμός και η διαχείριση των κοινόχρηστων ή άλλων ελεύθερων χώρων πρασίνου στον αστικό και περιαστικό χώρο αποτελούν δομικό στοιχείο για την οργάνωση και ανασυγκρότηση του αστικού χώρου.

1. Η άρθρωση του αστικού πρασίνου αποτελεί οργανικό κομμάτι των συνδέσεων για την υλοποίηση του «πράσινου τόξου». Ειδικότερα η σύνδεση του κέντρου της Αθήνας με την Πάρνηθα, τον Υμηττό και το Αιγάλεω συνδυαζόμενη με κατάλληλες παρεμβάσεις, όπως φυτεύσεις, πεζοδρομήσεις, διευκολύνει την αναψυχή και τον περίπατο και συμβάλλει με τις αλλαγές του μικροκλίματος στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

2. Στο δίκτυο αστικού – περιαστικού πρασίνου, εντάσσονται κατά το δυνατόν όλοι οι αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, ιστορικά κέντρα, μνημεία, τοπία, ευαίσθητες περιοχές, σημαντικά ρέματα, ακτές, μητροπολιτικά πάρκα και χώροι πολιτισμού και αθλητισμού.

3. Στο δίκτυο πρασίνου ενσωματώνονται υφιστάμενοι φυσικοί σχηματισμοί, αλλά και δυνάμει νέοι υπό διαμόρφωση χώροι, με την ανάδειξη υποβαθμισμένων φυσικών στοιχείων, με κατάλληλες παρεμβάσεις, όπως συμπληρωματικές φυτεύσεις, αλλαγή χρήσης, απομάκρυνση υπαίθριων καταλήψεων, αναδιαμορφώσεις με αλλαγή υλικών, παρουσία υγρού στοιχείου. Στο δίκτυο πρασίνου εντάσσονται οργανικά οι κοινόχρηστοι χώροι και οι ακάλυπτοι χώροι δημόσιων ή ιδιωτικών κτηρίων, των οποίων επιδιώκεται η φύτευση.

4. Για την υλοποίηση του «πράσινου τόξου» τα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού, καταγράφουν, αξιολογούν και προστατεύουν τις περιοχές και τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος που μπορούν να αποτελέσουν δίκτυο κοινόχρηστων χώρων πρασίνου, τα οποία συνδέουν τους κοινόχρηστους ελεύθερους χώρους μητροπολιτικού ή υπερτοπικού επιπέδου, δασικού ή μη χαρακτήρα, με τους μικρότερους, δημοτικού ή συνοικιακού επιπέδου, κοινόχρηστους ή ιδιωτικούς ελεύθερους χώρους.

5. Προωθούνται ειδικότερες «μελέτες σχεδιασμού πλέγματος πρασίνου», που εντάσσονται σε ολοκληρωμένα προγράμματα ανάκτησης και διαχείρισης του δημόσιου χώρου, με βάση τα οποία εξειδικεύεται και ρυθμίζεται ο χαρακτήρας των κοινόχρηστων χώρων και επιδιώκεται η λειτουργική ενσωμάτωση και η διαχειριστική συνεργασία των δημόσιων και ιδιωτικών εκτάσεων πρασίνου. Το περιεχόμενο των μελετών προβλέπεται στο Παράρτημα VIII.

6. Κατά το σχεδιασμό του πλέγματος πρασίνου είναι δυνατή η ένταξη στο σχέδιο πόλεως περιοχών εκτός σχεδίου, με στόχο την ενσωμάτωσή τους στο πλέγμα πρασίνου, την κατοχύρωση του κοινόχρηστου ή δημοσίου χαρακτήρα τους, τη δημιουργία αναχώματος προς την αστική επέκταση και την αποσαφήνιση του πλαισίου χρήσεων γης και διαχείρισης.

7. Για την εξασφάλιση μεγάλων κοινόχρηστων χώρων, που εντάσσονται στο πλέγμα πρασίνου και έχουν δημοτική ή συνοικιακή εμβέλεια, εφαρμόζεται το άρθρο [16 του ν. 2508/1997](#).

8. Ο φορέας που συστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου [59 του ν. 4002/2011](#) μετονομάζεται σε «Φορέα Ανάπλασης και Διαχείρισης Μητροπολιτικών και Υπερτοπικών Πάρκων Αττικής». Η ρύθμιση των χρήσεων γης και των αρχών σχεδιασμού και διαχείρισης των περιοχών που υπάγονται σε αυτόν, γίνεται με Προεδρικό διάταγμα εξειδίκευσης του νέου ΡΣΑ, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζονται συμπληρωματικά θέματα εξειδίκευσης του σχεδιασμού, ιδίως σε επίπεδο Σχεδίου Γενικής Διάταξης και κανονισμού λειτουργίας, μετά από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ, των οικείων ΟΤΑ και της Περιφέρειας Αττικής.

(Βλ. Και άρθρα 51-60 (Φορέας Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας "Αντώνης Τρίτσης") [Ν. 4414/16](#), [ΦΕΚ-149 Α/9-8-16](#))

Άρθρο 20

Διαχείριση υδάτων

1. Οι αρχές διαχείρισης υδάτων της Αττικής προβλέπονται στο Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Αττικής και συμπληρωματικά στα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων (ΥΔ) Ανατολικής Πελοποννήσου, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις [του ν.](#)

[3199/2003](#) (Α' 280) και [του π.δ. 51/2007](#) (Α' 54), με τις οποίες ενσωματώθηκε η Οδηγία 2000/60/ ΕΚ (ΕΕ L 327 της 22.12.2000).

2. Για τη βέλτιστη διαχείριση των υδάτων, ο ΟΡΣΑ εισηγείται και υλοποιεί εξειδικευμένες δράσεις προστασίας και παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων, καθώς και προγράμματα ειδικών μέτρων κατά της ρύπανσης στο πλαίσιο των οικείων Σχεδίων Διαχείρισης των Περιοχών Λεκανών Απορροής Ποταμών. Οι δράσεις αυτές εγκρίνονται από τις αρμόδιες διευθύνσεις υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από θετική γνώμη της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό, με ευθύνη του Ο.Ρ.Σ.Α., εκπονούνται:

α. Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο για το συντονισμό και την εναρμόνιση:

αα) του νέου ΡΣΑ με τα Σχέδια Διαχείρισης των Περιοχών Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Ανατολικής Πελοποννήσου αναφορικά με τα προγράμματα μέτρων και παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων, καθώς και τα προγράμματα ειδικών μέτρων κατά της ρύπανσης των λεκανών απορροής που ανήκουν γεωγραφικά στην Περιφέρεια Αττικής και

ββ) του νέου ΡΣΑ με τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών Ανατολικής και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας για τα θέματα που σχετίζονται με το υδροδοτικό σύστημα της Αθήνας.

β. Πρόγραμμα ειδικών δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση των υπόγειων υδάτων και τη δημιουργία στρατηγικών υδάτινων αποθεμάτων για την αντιμετώπιση συνθηκών λειψυδρίας.

γ. Ειδικό πρόγραμμα προστασίας και αποκατάστασης υγροτόπων. Σε αυτό εντάσσονται όλοι οι υγρότοποι της Αττικής και ιεραρχούνται για την οριοθέτησή τους, την εκπόνηση μελετών, τη χρηματοδότηση δράσεων και έργων προστασίας, αποκατάστασης, ανάδειξης και διαχείρισής τους, σε τρία (3) επίπεδα προτεραιότητας.

αα) Ως υγρότοποι Α' προτεραιότητας θεωρούνται τα πλέον σημαντικά από υδρολογική και οικολογική άποψη επιφανειακά υδάτινα οικοσυστήματα που περιλαμβάνονται στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών των σχεδίων διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και εμπίπτουν στα διοικητικά όρια της Αττικής, οι υγρότοποι που αναφέρονται στην παρ. 1 του Παραρτήματος ΙΧ, οι οποίοι οριοθετούνται, σύμφωνα με την υποπερ. δδ, οι προστατευόμενοι με το π.δ. της 22.6/3.7.2000 (Δ' 395) και την ΚΥΑ Α5/2280 /1983 (Β' 720), υγρότοποι Σχοινιά – Μαραθώνα και λίμνης Μαραθώνα, αντίστοιχα, και η λίμνη Ρειτών (Κουμουνδούρου), σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΧ.

(βλ. Και άρθρο 54 (Προστασία υγροτόπων της Αττικής) [Ν. 4559/18](#), [ΦΕΚ-142 Α/3-8-18](#)).

ββ) Ως υγρότοποι Β' προτεραιότητας θεωρούνται τα επιφανειακά υδάτινα οικοσυστήματα, τα οποία διατηρούν σημαντικά οικολογικά και υδρολογικά χαρακτηριστικά και χρήζουν προστασίας. Αυτοί αναφέρονται καταρχήν στο

Παράρτημα ΙΧ και εντάσσονται σε πενταετές πρόγραμμα οριοθετήσεων. Αν συμπεριληφθούν στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, οι υγρότοποι αυτοί θεωρείται ότι υπάγονται στους υγροτόπους Α' προτεραιότητας.

γγ) Ως υγρότοποι Γ' προτεραιότητας θεωρούνται τα επιφανειακά υδάτινα οικοσυστήματα, τα οποία έχουν υποστεί κρίσιμη υποβάθμιση και δεν παρουσιάζουν αξιόλογα οικολογικά και υδρολογικά χαρακτηριστικά που χρήζουν άμεσης προστασίας. Αυτοί αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΧ και εντάσσονται σε δεκαετές πρόγραμμα οριοθετήσεων. Αν συμπεριληφθούν στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας οι υγρότοποι αυτοί θεωρείται ότι υπάγονται στους υγροτόπους Α' προτεραιότητας.

δδ) Οι οριοθετήσεις των παραπάνω υγροτόπων εγκρίνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων [1650/1986](#) και [3937/2011](#) ή με Προεδρικά διατάγματα εξειδίκευσης του νέου ΡΣΑ, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1, με κριτήρια την υδρόβια, παρυδάτια, υγρόφιλη, παρόχθια ημι-χερσαία βλάστηση, τους υδάτινους σχηματισμούς και τα υγροτοπικά εδάφη. Στο Παράρτημα ΙΧ καθορίζονται οι γενικές διατάξεις που ισχύουν για το σύνολο των υγροτόπων.

δ. Πρόγραμμα σχεδιασμού και εφαρμογής συμπληρωματικών ειδικών δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση των μεταβατικών υδάτων (περίπτωση στ' της παρ. 2 του άρθρου [2 του ν. 3199/2003](#)) της Αττικής, σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των υδατικών διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας.

ε. Πρόγραμμα εξειδικευμένων δράσεων για την επίτευξη και διατήρηση καλής περιβαλλοντικής κατάστασης για το θαλάσσιο περιβάλλον της Περιφέρειας, με ενιαία αντιμετώπιση παράκτιων και θαλάσσιων υδάτων, στα οποία περιλαμβάνονται ο πυθμένας και το υπέδαφός τους, στο πλαίσιο των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των υδατικών διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και των διαδικασιών που προβλέπονται στο [ν. 3983/2011](#) και στην κοινή υπουργική απόφαση με αριθμό ΗΠ 8600/416/Ε103/2009 (Β' 356).

στ. Εξειδικευμένο πρόγραμμα δράσεων για την ελαχιστοποίηση κατανάλωσης υδατικών πόρων, την ελαχιστοποίηση αποβλήτων, την εξοικονόμηση, επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση υδάτων κατά την οικιακή, τη βιομηχανική και τη γεωργική χρήση των υδατικών πόρων, στο πλαίσιο των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας. Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΧ.

ζ. Για τα δίκτυα ύδρευσης προβλέπεται εξειδικευμένο πρόγραμμα εφαρμογής συνδυασμένων δράσεων και διαδικασιών για την ορθολογική χρήση και τη διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας, επαρκές για την υγεία των κατοίκων καθεστώς επεξεργασίας και διανομής ύδατος για το σύνολο των δικτύων ύδρευσης, στο πλαίσιο των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των υδατικών διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας. Για τη διάθεση του ύδατος ως προϋπόθεση για την ύπαρξη κάθε είδους δραστηριότητας παραγωγικής και μη, όπως οικιακή και βιομηχανική,

προβλέπεται μια σειρά μέτρων και δράσεων, τα οποία σχετίζονται με την αειφόρο ανάπτυξη, τη διαχείριση των υδάτινων πόρων ως φυσικό αγαθό, την ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση του ύδατος (κατανάλωση), τον ποιοτικό έλεγχο του, την τιμολογιακή πολιτική, την επάρκεια των αποθεμάτων συνδυαστικά με την πραγματική και προβλεπόμενη ζήτηση, καθώς και με τον περιορισμό του μη τιμολογημένου ύδατος αλλά και των διαρροών. Για το υδροδοτικό σύστημα της Πρωτεύουσας λαμβάνονται υπόψη οι λεκάνες απορροής και τα Σχέδια Διαχείρισης αυτών, τόσο της Περιφέρειας Αττικής όσο και της Ανατολικής και Δυτικής Στερεάς. Οι ειδικότερες δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΧ.

η. Πρόγραμμα συνδυασμένης διαχείρισης των δικτύων ομβρίων και της απορροής των ομβρίων, με την επαναχρησιμοποίησή τους και με την αποτελεσματική αντιπλημμυρική και περιβαλλοντική λειτουργία των υδα-τορεμάτων, στο πλαίσιο των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των υδατικών διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και των οικείων Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση 31822/1542/Ε103/2010 (Β' 1108). Οι ειδικότερες δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΧ.

3. Για την προστασία και αποκατάσταση των υδα-τορεμάτων που αφορά στα ύδατα, στη φυσική κοίτη και στις παραρεμάτιες περιοχές και για τη δημιουργία ανοικτών δημόσιων χώρων και πρασίνου, προβλέπεται ειδικό πρόγραμμα δράσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στο [v.3199/2003](#), στην κοινή υπουργική απόφαση 31822/1542/Ε103/2010 (Β' 1108), στα σχετικά Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και στις διατάξεις των νόμων 3010/2002 (Α' 91) και 4258/2014 (Α' 94). Για τις ανάγκες του προγράμματος αυτού, τα υδατορέμα-τα ιεραρχούνται, καταρχήν, με σκοπό την ένταξή τους σε προγράμματα οριοθέτησης, εκπόνησης μελετών και χρηματοδότησης δράσεων και έργων προστασίας, αποκατάστασης, ανάδειξης, με βάση την έκταση, την υδρολογική και χωροταξική σημασία τους, την οικολογική κατάσταση και σημαντικότητα.

Τα καταγεγραμμένα από τον Οργανισμό Αθήνας υδα-τορέματα ιεραρχούνται σε τρία (3) επίπεδα προτεραιότητας:

α) Ως υδατορέματα Α' και Β' προτεραιότητας χαρακτηρίζονται αντίστοιχα τα υδατορέματα και οι ποταμοί που έχουν στρατηγική και μεγάλη σημασία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και αυτά που αναφέρονται στα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και στα Σχέδια Διαχείρισης πλημμυρικού κινδύνου.

β) Ως υδατορέματα Γ' προτεραιότητας χαρακτηρίζονται τα λοιπά περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος ρέματα που αναφέρονται στην ΥΑ 9173/1642/1993 (Δ' 281).

γ) Τα μη καταγεγραμμένα υδατορέματα της χερσαίας και νησιωτικής Αττικής χαρακτηρίζονται ως Δ' προτεραιότητας.

4. Τα κύρια υδατορέματα Α' προτεραιότητας οριοθετούνται εντός τριετίας και είναι:

α) Κηφισός, στο βόρειο τμήμα του οποίου εφαρμόζεται το από 15.6.1994 Προεδρικό διάταγμα (Δ' 632).

β) Κηφισός, στις εκβολές του οποίου προωθείται προγραμματισμός για την απαλλαγή από τη ρύπανση και τα φορτία αποχέτευσης λυμάτων του παντορροϊκού συστήματος σε συνδυασμό με τη μεγάλη πολεοδομική παρέμβαση του Φαληρικού όρμου.

γ) Ασωπός, στον οποίο καθορίζονται εκατέρωθεν ζώνες προστασίας μέσω ΓΠΣ ή με ειδικό Προεδρικό διάταγμα.

δ) Χάραδρος.

ε) Κύριοι κλάδοι του ρέματος Ραφήνας.

στ) Ρέμα Ερασίνος.

ζ) Ρέμα Κερατέας.

η) Πικροδάφνη.

θ) Ανοικτά τμήματα σε Υμηπτό, Πάρκο Γουδή, Στύλοι Ολυμπίου Διός, εκβολές Ιλισού.

ι) Στο χώρο ανάπλασης Βοτανικού – Ελαιώνα το ρέμα του Προφήτη Δανιήλ.

ια) Στο Θριάσιο Πεδίο το ρέμα Γιαννούλας- Σαρα-νταπόταμου.

5. Τα καταγεγραμμένα υδατορέματα Β' και Γ' προτεραιότητας οριοθετούνται εντός πενταετίας και αναφέρονται καταρχήν στο Παράρτημα ΙΧ.

6. Τα υδατορέματα Δ' προτεραιότητας καταγράφονται και οριοθετούνται εντός δεκαετίας.

7. Για το σύνολο των υδατορεμάτων της γεωγραφικής έκτασης της Αττικής, ισχύουν οι γενικές διατάξεις που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ.

Άρθρο 21

Περιβαλλοντικές υποδομές και παρακολούθηση κατάστασης περιβάλλοντος

1. Αναφορικά με τη ρύπανση των εδαφών, συντάσσεται ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την Αττική, το οποίο θα εστιάζει στον εντοπισμό των ρυπασμένων εδαφών, μετά από εδαφοχημικές και υδροχημικές μελέτες, των κύριων σημειακών πηγών παραγωγής επικίνδυνων αποβλήτων και των παράνομων αποθέσεων τους, καθώς και στη συλλογή και μεταφορά τους σε χώρους ασφαλούς διάθεσης, απομάκρυνσης μπαζών και αποκατάστασης τοπίου.

2. Για τη βελτίωση της ποιότητας του ακουστικού περιβάλλοντος, υλοποιείται με ευθύνη του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με τον ΟΡΣΑ, πρόγραμμα στρατηγικής χαρτογράφησης θορύβου και χαρακτηρισμού «ήσυχων περιοχών», κατά το άρθρο 3 της κοινής υπουργικής απόφασης 13586/724/2006 (Β' 384) που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2002/49/ΕΚ.

Τα αναγκαία μέτρα και παρεμβάσεις προσδιορίζονται στα Σχέδια Δράσης του Προγράμματος Δράσης του νέου ΡΣΑ, σύμφωνα με το άρθρο 36.

3. Για την περιβαλλοντικά ασφαλή διαχείριση των υγρών αποβλήτων:

α) Ολοκληρώνεται το προβλεπόμενο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δίκτυο Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΚΕΛ) με τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος λειτουργίας τους, με τριτοβάθμια επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υδάτων, κατά προτεραιότητα στην Ψυτάλλεια και στη Μεταμόρφωση.

β) Προωθείται η διοχέτευση των λυμάτων των δήμων που βρίσκονται εκτός της Χωρικής Ενότητας Αθήνας-Πειραιά σε υφιστάμενα ή νέα ΚΕΛ, σύμφωνα με τις μελέτες των αρμόδιων φορέων, καθώς και ο βαθμιαίος διαχωρισμός του παντοροϊκού συστήματος των κέντρων Αθήνας και Πειραιά, σε χωριστικό σύστημα.

γ) Δίνεται προτεραιότητα στην κάλυψη με αποχετευτικό δίκτυο όλων των εντός σχεδίου περιοχών.

δ) Προωθείται πρόγραμμα ασφαλούς χρήσης της λάσπης βιολογικού καθαρισμού, μετά από εργασίες ανάκτησης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ της ενότητας Β' [του ν. 4042/2012](#) (Α' 24), που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2008/98/ΕΚ (ΕΕ L312 της 22.11.2008).

ε) Προωθείται πρόγραμμα επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων, σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή πρακτική, για τις κατάλληλες χρήσεις.

4. Κύριος στόχος της πολιτικής για τα στερεά απόβλητα είναι η μείωση της παραγωγής αποβλήτων μέσω της πρόληψης και η μείωση της χρήσης φυσικών πόρων μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων ως πρώτων ή βοηθητικών υλών. Για τη συνολική διαχείριση των στερεών αποβλήτων, έτσι όπως αυτά ορίζονται στις διατάξεις [του ν. 4042/ 2012](#), εφαρμόζεται Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής, όπως αναφέρεται στο Παράρτημα Χ, με υιοθέτηση ειδικών ρυθμίσεων για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων.

5. Σε ό,τι αφορά εγκαταστάσεις που συνδέονται με τη συλλογή, μεταφόρτωση, ανάκτηση και διάθεση στερεών αποβλήτων:

α) Εφαρμόζεται το Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής, σε εφαρμογή του άρθρου 33 των νόμων 3164/2003 (Α' 176), 4042/2012 (Α' 24) και της υπ' αριθμ. 509010/2727/2003 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1909).

β) Λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας της, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας με δράσεις, όπως αυτές ενδεικτικά αναφέρονται στο Παράρτημα Χ.

γ) Η ίδρυση μονάδων εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών στερεών αποβλήτων γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις [του ν. 2939/2001](#), όπως ισχύει.

6. Το ενεργειακό σύστημα της Πρωτεύουσας οργανώνεται με στόχο την αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, ενθαρρύνεται η χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), η επέκταση της χρήσης του φυσικού αερίου για την κάλυψη όλων των πόλεων και οικισμών της Αττικής, η κατά τουλάχιστον 20% εξοικονόμηση ενέργειας, ενώ προωθούνται μέτρα για την ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων με στόχο την ενεργειακή τους αναβάθμιση και μέτρα για την κατασκευή κτηρίων χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης.

7. Ειδικότερα, για την εγκατάσταση μονάδων Α.Π.Ε. στην Αττική ισχύουν τα εξής:

α) Για την ηλιακή ενέργεια, εγκαθίστανται φωτοβολ-ταϊκά συστήματα κατά προτεραιότητα:

αα) Σε νομίμως υφιστάμενα κτίρια και στέγαστρα, εντός και εκτός εγκεκριμένων σχεδίων, με την προϋπόθεση ότι η χρήση των εγκαταστάσεων αυτών επιτρέπεται από τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις.

ββ) Σε ιδιοκτησίες εντός ή εκτός σχεδίου, που βρίσκονται σε επιχειρηματικές ζώνες και σε εμπορευματικά πάρκα. Στις παραπάνω περιοχές περιλαμβάνονται και τα υφιστάμενα Βιομηχανικά και Βιοτεχνικά Πάρκα (ΒΙΠΑ – ΒΙΟΠΑ), καθώς και τα υπάρχοντα ή υπό ανάπτυξη Επιχειρηματικά Πάρκα [του ν. 3982/2011](#) και οι ζώνες χονδρεμπορίου.

γγ) Σε εγκαταστάσεις αεροδρομίων και μεγάλων σιδηροδρομικών σταθμών, λιμανιών και γενικά σε εγκαταστάσεις συγκοινωνιακών υποδομών.

β) Για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, δίνεται προτεραιότητα σε υποβαθμισμένες περιοχές και σε περιοχές αποκατάστασης ΧΑΔΑ.

γ) Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε ζώνες προστασίας ορεινών όγκων, ρεμάτων, υγροτόπων, δασών, ακτών, προστατευτέων ευαίσθητων περιοχών. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατόν να υποδειχθούν από τα Προεδρικά διατάγματα προστασίας ορεινών όγκων, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1, ζώνες υποδοχής μικρής έκτασης φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων, υπό τις εξής προϋποθέσεις: δεν αποτελούν περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής, ιστορικής και τοπιακής αξίας, δεν αντίκεινται στο χωροταξικό σχεδιασμό της ρυθμιζόμενης περιοχής, αξιοποιούν τα υφιστάμενα δίκτυα υποδομών, παρέχουν ανταποδοτικά οφέλη για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, η δε συνολική μελέτη ενσωματώνει και τη συνιστώσα του τοπίου.

δ) Για την ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας ισχύουν τα αναφερόμενα στην με αριθμό 49828/12.11.2008 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 2464), που αφορά στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Άρθρο 22

Αττικό Τοπίο

1. Προωθείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τον Οργανισμό Αθήνας σε συνεργασία με την Περιφέρεια Αττικής Στρατηγικό Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης του Αττικού Τοπίου, το οποίο υπόκειται σε αναθεώρηση, ώστε να ενσωματώνει κατευθύνσεις που προκύπτουν από εξειδικεύσεις των εθνικών πολιτικών για το τοπίο, σύμφωνα με το [v. 3827/2010](#).

α) Αναγνωρίζονται «τοπία προτεραιότητας», για τα οποία εκπονούνται ειδικές μελέτες, με τις οποίες προωθούνται ολοκληρωμένες δράσεις διαχείρισης.

β) Οι ειδικές μελέτες στοχεύουν στην αναγνώριση και ανάδειξη των ιδιαίτερων στοιχείων του τοπίου και λειτουργούν ως διαχειριστικά σχέδια για τις περιοχές αναφοράς τους, και περιέχουν κατευθύνσεις για τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων.

2. Επιδιώκεται η ενεργός συμμετοχή των εμπλεκομένων για την από κοινού κατάρτιση και διαμόρφωση των σχεδίων διαχείρισης. Προωθείται η δημόσια διαβούλευση και η συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία αναγνώρισης και λήψης αποφάσεων. Η διαδικασία εφαρμόζεται καταρχήν πιλοτικά στα τοπία προτεραιότητας και αναπροσαρμόζεται για τα λοιπά τοπία με βάση ειδικές προδιαγραφές.

3. Πραγματοποιείται η καταγραφή και αξιολόγηση των τοπίων της Αττικής σε επίπεδο δήμων. Η υλοποίηση ξεκινά πιλοτικά από τα τοπία προτεραιότητας.

4. Μέρος του αναφερόμενου στην παρ. 1 προγράμματος είναι η ανάκτηση και διαχείριση ανενεργών λατομείων και πρώην ΧΑΔΑ, με την αποκατάσταση του τοπίου και την απορρύπανση του περιβάλλοντος, με στόχο την απόδοσή τους ως χώρων αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού.

5. Αναγνωρίζονται, ενδεικτικά, τοπία προτεραιότητας, εκτός των ήδη θεσμοθετημένων και προστατευόμενων τοπίων, τα οποία αναφέρονται στο Παράρτημα ΧΙ.

6. Συμπληρώνεται ο κατάλογος αξιόλογων τοπίων προς ένταξη στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών (αρ. 3 [του v. 3937/2011](#)), όπως αναφέρεται στο Παράρτημα ΧΙ, αφού ληφθεί υπόψη η ανάγκη ανάδειξης του φυσικού, σε συνδυασμό με τον πολιτιστικό, χαρακτήρα των περιοχών.

7. Προωθείται η ένταξη των προστατευόμενων περιοχών και στοιχείων του τοπίου ως κομβικών σημείων στο δίκτυο πρασίνου και στο δίκτυο πολιτιστικών διαδρομών της Αττικής.

8. Προωθείται πρόγραμμα προστασίας και αποκατάστασης μνημείων και τοπίων υδατικού ενδιαφέροντος της Αττικής, για τους χαρακτηρισμένους ή μη χώρους πολιτιστικού, ιστορικού, αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Οι χώροι και τα προβλεπόμενα μέτρα του προγράμματος καθορίζονται στο Παράρτημα ΧΙ.

9. Δίδεται προτεραιότητα στην οριοθέτηση και προστασία των παράκτιων, νησιωτικών και θαλάσσιων τοπίων της Αττικής.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 23

Πρωτογενής Τομέας Παραγωγής

1. Διατηρείται και ενισχύεται ο πρωτογενής τομέας για λόγους συμβολής στην κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της Αττικής και για περιβαλλοντικούς λόγους, που αναφέρονται στη διαφύλαξη του τοπίου, της βιο-ποικιλότητας και των αγροτοοικοσυστημάτων. Ενισχύεται η προστασία και η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, καθώς και των δραστηριοτήτων του σε ειδικά διαμορφωμένες ζώνες, παράλληλα με το δευτερογενή και τριτογενή.

2. Ειδικοί στόχοι για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα στη μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής, είναι οι εξής:

α) Η υποστήριξη, η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των δραστηριοτήτων που αφορούν στη γεωργία, στην κτηνοτροφία και στην αλιεία.

β) Η αναβάθμιση των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα και η στήριξη μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στην προώθηση και ενίσχυση πιστοποιήσιμων μορφών διαχείρισης, κυρίως βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, και ολοκληρωμένης διαχείρισης.

γ) Η ενίσχυση συμπληρωματικών προς τον πρωτογενή τομέα δραστηριοτήτων, όπως η χωροθέτηση συμπληρωματικών χρήσεων δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

3. Η γεωργική γη αντιμετωπίζεται ως σημαντικός περιβαλλοντικός και παραγωγικός πόρος. Για την αποτελεσματικότερη προστασία της γεωργικής γης:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται περιοχές Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας (ΓΓΥΠ) στην Περιφέρεια Αττικής. Έως τον καθορισμό των γεωγραφικών ορίων ΓΓΥΠ με την ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση, ο χαρακτηρισμός των αγροτεμαχίων ως προς την παραγω-γικότητά τους γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εκτός από την περίπτωση των ήδη θεσμοθετημένων χρήσεων γης μέσω των υφιστάμενων εργαλείων σχεδιασμού.

β) Διατάξεις για τον καθορισμό και την οριοθέτηση γεωργικών περιοχών μπορούν να προβλέπονται με τα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού, με τα οποία καθορίζονται και οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες και επιβάλλονται ειδικοί όροι δόμησης. Ενδεικτικά, κατηγοριοποιούνται οι γεωργικές περιοχές, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα ΧΙΙ, όπου και διατυπώνονται οι σχετικές κατευθύνσεις.

4. Για τη χωροθέτηση μονάδων και ζωνών Υδατοκαλλιεργειών στην Αττική εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφό-ρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΑΠ 31722/ 4.11.2011, Β' 2505). Συντάσσονται ειδικές μελέτες, με τις οποίες αξιολογούνται οι συνθήκες λειτουργίας τους και οι δραστηριότητες των μονάδων στο θαλάσσιο και στο χερσαίο χώρο,

όσον αφορά στις ίδιες και στην ανάπτυξη και στον ανταγωνισμό άλλων χρήσεων ή δραστηριοτήτων, με στόχο τον ακριβή προσδιορισμό και την οριοθέτηση των ζωνών καταλληλότητας υδατοκαλλιεργειών εντός των Περιοχών Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργιών ή τον καθορισμό νέων, εφόσον αποδειχθούν αναγκαίες.

Άρθρο 24

Δευτερογενής και Τριτογενής τομέας - Χωρική στρατηγική για την οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας

1. Διατηρείται και ενισχύεται ο βιομηχανικός χαρακτήρας της Αττικής με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και ενισχύεται ο ρόλος της ως τόπου εγκατάστασης δραστηριοτήτων, για τις οποίες η μητροπολιτική χωροθέτηση αποτελεί βασικό όρο της αποτελεσματικής λειτουργίας τους, ιδιαίτερα αυτών που έχουν στρατηγική σημασία για την αναπτυξιακή διαδικασία σε εθνική κλίμακα και το διεθνή ρόλο της χώρας.
2. Επιδιώκεται η ενίσχυση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας μέσω της εκσυγχρονισμένης κλαδικής εξειδίκευσής της, της σύζευξης βιομηχανίας και υπηρεσιών, της δημιουργίας υβριδικών επιχειρήσεων ή δικτυώσεων και της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών και μεθόδων.
3. Ενδυναμώνεται ο ρόλος της Αττικής ως τόπου συγκέντρωσης σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων διεθνούς εμβέλειας, όπως είναι το χρηματοπιστωτικό σύστημα, οι ασφάλειες και η ναυτιλία. Η

Αττική αναδεικνύεται σε διεθνή κόμβο μεταφορών και διαμετακομιστικού εμπορίου, σε κέντρο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, σε πολιτιστική μητρόπολη, σε κέντρο παροχής υπηρεσιών υγείας, σε προορισμό μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων, σε τουριστικό πόλο διεθνούς ακτινοβολίας με πολυσχιδή ταυτότητα, με έμφαση στον πολιτιστικό και συνεδριακό τουρισμό, καθώς και με δυνατότητες παραθεριστικού τουρισμού σε παράλιες περιοχές της Αττικής και στα πλησίον αυτής νησιά.

Άρθρο 25

Οργάνωση Δευτερογενούς Τομέα

1. Για την οργάνωση των δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα στην Αττική ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη βιομηχανία (ΑΠ 11508/2009, ΑΑΠ' 151). Βασικοί στόχοι για την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα είναι ιδίως οι εξής:

α) Στήριξη της βιομηχανίας και ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος. Ενθάρρυνση της παραμονής με βελτίωση των όρων λειτουργίας. Στήριξη της ίδρυσης νέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων χαμηλής και μέσης όχλησης στις περιοχές μικτών χρήσεων και ιδιαίτερα όπου υπάρχει κατάλληλο κενό κτηριακό απόθεμα και ειδικότερα βιομηχανικό.

β) Χωροθέτηση μεταποιητικών δραστηριοτήτων σε οργανωμένους υποδοχείς με:

αα) Διαμόρφωση εξειδικευμένων ζωνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για έναν ή περισσότερους κλάδους που ενισχύονται από τη χωρική εγγύτητα και τη συνεργασία και συγκρότησή τους σε δίκτυα αναπτυξιακών ζωνών με διακριτούς ρόλους και συμπληρωματικές λειτουργίες.

ββ) Σύζευξη βιομηχανίας και υπηρεσιών και δημιουργία υβριδικών επιχειρήσεων ή δικτύσεων.

γ) Δημιουργία κατάλληλων χωρικών συνθηκών για τη σύνδεση έρευνας και παραγωγής, την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και της καινοτομίας και την παραγωγή νέας γνώσης μέσω χωρικών οργανώσεων, όπως επι-στημονικών-τεχνολογικών πάρκων, θερμοκοιτίδων νέων επιχειρήσεων, συνεργατικών σχηματισμών ομοειδών ή και συμπληρωματικών επιχειρήσεων με κοινές υψηλού επιπέδου υποδομές και προβολή.

δ) Μετεγκατάσταση των ασύμβατων ή και οχλουσών και ρυπαινοσών χρήσεων, ιδιαίτερα από περιοχές που υπόκεινται σε καθεστώς προστασίας ή που διαθέτουν ιδιαίτερη ή πολιτιστική σημασία.

ε) Βελτίωση των τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών, προς εξυπηρέτηση του δευτερογενούς τομέα, ιδιαίτερα σε περιοχές που παρουσιάζουν προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης και περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

στ) Σύνδεση του δικτύου των «οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων» της παρ. 4 του άρθρου [41 του ν. 3982/2011](#) με τη χωρική οργάνωση του χονδρεμπορίου, των αποθηκών και των συστημάτων εφοδιαστικής διαχείρισης (logistics), καθώς και με την πρόσβαση στις πύλες της Περιφέρειας. Συσχέτισή τους με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) και ιδιαίτερα με τα Μέσα Σταθερής Τροχιάς (ΜΣΤ), ιδίως δε με το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο.

2. Σε ό,τι αφορά στην οργάνωση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και υποδοχέων, οι μεταποιητικές δραστηριότητες αναπτύσσονται κατ' αρχήν μέσα στα όρια των ήδη θεσμοθετημένων υποδοχέων και στις περιοχές όπου προβλέπονται οι σχετικές χρήσεις. Ειδικότερα:

α) Προωθείται η πολεοδόμηση, κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με το [ν. 3982/2011](#) των ήδη θεσμοθετημένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων, οι οποίοι περιλαμβάνουν Βιομηχανικά Πάρκα (ΒΙΠΑ), Βιοτεχνικά Πάρκα (ΒΙΟΠΑ) και περιοχές εντός Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), για όσους υποδοχείς βρίσκονται εκτός σχεδίου, και η εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών. Για το σκοπό αυτό, καταρτίζεται σχετικό πρόγραμμα από τον ΟΡΣΑ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Αττικής και τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

β) Επιδιώκεται η οργανωμένη ανάπτυξη των επιχειρηματικών και μεταποιητικών υποδοχέων και συγκεντρώσεων, με εφαρμογή των σχετικών θεσμικών εργαλείων, σύμφωνα με τις διατάξεις [του ν. 3982/2011](#).

γ) Επιδιώκεται η στήριξη και ο εκσυγχρονισμός των μεταποιητικών μονάδων χαμηλής όχλησης εντός αστικού ιστού με την πρόβλεψη των απαραίτητων χώρων για τη φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων και κοινών δικτύων και υποδομών που

είναι απαραίτητα για την λειτουργία τους, με κατεύθυνση τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών.

δ) Υποστηρίζεται η επανάχρηση και αναβάθμιση κτη-ριακών κελυφών που προκύπτουν από ανακατατάξεις στον αστικό ιστό και στους υποδοχείς για την ανάπτυξη μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με βελτίωση της οργάνωσης και της πολεοδομικής έντα-ξής τους.

ε) Στον αναπτυξιακό πόλο Αθήνας - Πειραιά είναι δυνατή η κατάργηση των ΒΙΠΑ, στα οποία έχει εγκαταλειφθεί η βιομηχανική χρήση και ο καθορισμός νέων χρήσεων δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, κυρίως για την προσέλκυση δραστηριοτήτων που θα συμβάλλουν στην αναζωογόνηση και την τόνωση της κεντρικότητας των περιοχών αυτών, σύμφωνα με τις πολιτικές της προηγούμενης περίπτωσης.

στ) Προωθείται η περιβαλλοντική αναβάθμιση των υφιστάμενων Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων της Αττικής (αρ. 41 παρ. 1 [του ν. 3982/2011](#)), με τη θεσμοθέτηση Επιχειρηματικών Πάρκων Εξυγίανσης (ΕΠΕ) [του ν. 3982/2011](#).

3. Η οριοθέτηση, ο καθορισμός χρήσεων γης, όρων και περιορισμών δόμησης, η πολεοδόμηση, καθώς επίσης και η επέκταση Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων υλοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις [του ν. 3982/2011](#).

4. Επιδιώκεται η δημιουργία υποδοχέων σε συνάρτηση με τους αναπτυξιακούς πόλους (άρθρο 11), με στόχο να λειτουργήσουν ως πρότυπα για την ανάπτυξη ανάλογων πρωτοβουλιών, με συνεργασία δημόσιου τομέα, εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, ιδιωτικού τομέα και με την ενεργό συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι υποδοχείς αυτοί υλοποιούνται στο πλαίσιο των Επιχειρηματικών Πάρκων Ειδικού Τύπου που προβλέπουν οι διατάξεις [του ν. 3982/2011](#) και εντοπίζονται κατά προτεραιότητα στις περιοχές:

α) του διεθνούς αερολιμένα, για τη δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων (clusters) καινοτομίας, με τη συμμετοχή επιχειρήσεων κλάδων προηγμένης τεχνολογίας και εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων,

β) στον αναπτυξιακό πόλο Θρειασίου και της παράκτιας ζώνης Πειραιά (ευρύτερη ζώνη λιμένος), με προσανατολισμό σε τομείς της πράσινης επιχειρηματικότητας, με βάση την από κοινού ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών παραμέτρων, τόσο ως προς τη διαχείριση των πόρων, όσο και ως προς τη μείωση των ρύπων και των αποβλήτων,

γ) του Ελαιώνα, με προσανατολισμό σε τομείς της καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας με συνδυασμό μεταποίησης, ανεπτυγμένου τριτογενούς τομέα, μεταφορών, εκπαίδευσης, έρευνας, τεχνολογίας, πολιτισμού, αθλητισμού και υγείας.

5. Σε όλους τους υποδοχείς και τις μονάδες του δευτερογενούς τομέα επιδιώκεται, με πολιτικές κινήτρων και αντικινήτρων που προωθούνται στο πλαίσιο ειδικών προγραμμάτων, η εισαγωγή περιβαλλοντικά φιλικών τεχνολογιών στις διαδικασίες παραγωγής, η εξοικονόμηση ενέργειας, η μείωση των αερίων εκπομπών του θερμοκηπίου και η συνολική μείωση του οικολογικού αποτυπώματος του τομέα.

Άρθρο 26

Οργάνωση Δραστηριοτήτων Χονδρικού Εμπορίου και Εφοδιαστικής Αλυσίδας

1. Για την ορθολογική οργάνωση των εμπορευματικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας συγκροτείται σύστημα Επιχειρηματικών Πάρκων, σύμφωνα με τις διατάξεις [του ν. 3982/2011](#), με προτεραιότητα στην εγκατάσταση επιχειρήσεων εφοδιαστικής, αποθήκευσης και εμπορίου. Το σύστημα αυτό συσχετίζεται με τους τόπους παραγωγής, τις εισόδους της Περιφέρειας, από και προς τον εθνικό αλλά και το διεθνή χώρο και τα σημαντικά κέντρα κατανάλωσης και εντάσσεται στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου συστήματος συνδυασμένων μεταφορών, με το οποίο επιδιώκεται η αποφόρτιση του οδικού δικτύου από την κυκλοφορία βαρέων οχημάτων.

2. Η χωροθέτηση των ως άνω Επιχειρηματικών Πάρκων αναζητείται κατά προτεραιότητα σε περιοχές με τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Στις πύλες εισόδου της Περιφέρειας, κοντά στους κόμβους συνδυασμένων μεταφορών: στην από βορρά είσοδο του ΠΑΘΕ (όρια νομού Βοιωτίας - Αυλώνα), στη δυτική είσοδο του ΠΑΘΕ (Μέγαρα - Θριάσιο Πεδίο, Ασπρόπυργος, Μάνδρα, Μαγούλα, συμπεριλαμβανομένου του υπό ανάπτυξη εμπορευματικού κέντρου ΟΣΕ), στον Εμπορευματικό Λιμένα Ικονίου – Κερατσινίου και στην περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα, κυρίως για τις υπηρεσίες εμπορευματικών αερομεταφορών. Κομβικό ρόλο στο σύστημα Επιχειρηματικών Πάρκων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου αναλαμβάνει το Εμπορευματικό Κέντρο του Θριασίου, σε άμεση διασύνδεση με τον Εμπορικό Λιμένα Ικονίου, το οποίο ενισχύεται με προοπτική την ανάδειξή του σε διαμετακομιστικό σταθμό ισχυρής διεθνούς εμβέλειας. Η οργάνωση των ως άνω επιχειρηματικών πάρκων αποβλέπει στη λειτουργική διασύνδεση και στην ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ των εγκατεστημένων επιχειρήσεων.

β) Στους αναπτυξιακούς πόλους και στα κέντρα, ιδιαίτερα στις παρυφές του Λεκανοπεδίου και των αστικών συγκεντρώσεων, σε θέσεις με άμεση πρόσβαση στο βασικό δίκτυο μεταφορών, για την εγκατάσταση εμπορικών αποθηκών και επιχειρήσεων υπηρεσιών εφο-διαστικής διαχείρισης, που λειτουργούν κυρίως ως κέντρα διανομής για την τροφοδοσία της μητροπολιτικής περιοχής.

γ) Σε κατάλληλες θέσεις μέσα στον αστικό ιστό, για την τοπική εξυπηρέτηση της εσωτερικής αγοράς του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και των άλλων οικιστικών κέντρων, με οργάνωση και αναβάθμιση των παραμέτρων λειτουργίας τους και σχεδιασμό της ροής τροφοδοσίας και της διακίνησης των βαρέων οχημάτων. Μετεγκατάσταση σε αυτές τις θέσεις των διάσπαρτων αποθηκών που επιβαρύνουν τις αστικές λειτουργίες.

Άρθρο 27

Οργάνωση Δραστηριοτήτων Λιανικού Εμπορίου - Εμπορικά Κέντρα

Η στρατηγική για την οργάνωση και ανάπτυξη του λιανικού εμπορίου ακολουθεί τους παρακάτω βασικούς άξονες:

α) Η αναδιάρθρωση και ανάπτυξη του πλέγματος των εμπορικών δραστηριοτήτων γίνεται κατά προτεραιότητα εντός της πόλης, σε συνάρτηση με τους αναπτυξιακούς πόλους και τα κέντρα πόλεων όλων των βαθμίδων, με γνώμονα την ισόρροπη ανάπτυξη της Περιφέρειας και την υποστήριξη της πολυκεντρικότητας.

β) Σκοπός είναι η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για τη διατήρηση και ανάπτυξη όλων των μορφών λιανικού εμπορίου και για την παροχή πολλαπλών επιλογών στους κατοίκους, αλλά και σε αυτούς που εξυπηρετούνται από την κάθε περιοχή.

γ) Η οργάνωση των εμπορικών δραστηριοτήτων στο χώρο και ιδιαίτερα η χωροθέτηση και κατασκευή των μεγάλων εμπορικών επιφανειών εναρμονίζεται με τις επιταγές της βιώσιμης ανάπτυξης, λαμβάνεται δε ιδιαίτερη μέριμνα για τον περιορισμό των μετακινήσεων και για τα θέματα εξοικονόμησης ενέργειας.

δ) Οι εμπορικές επιφάνειες - εμπορικά κέντρα μικτής επιφάνειας άνω των 5.000 τμ, με συνυπολογισμό των χρήσεων εστίασης και αναψυχής, καθώς και των διαδρόμων κίνησης, θεωρούνται μητροπολιτικής ή διαδημοτικής εμβέλειας. Προτεραιότητα αποτελεί η χωροθέτησή τους:

αα) εντός αστικού ιστού και ειδικότερα στις περιοχές των πολεοδομικών κέντρων,

ββ) με ενθάρρυνση της επανάχρησης υφιστάμενων κελυφών,

γγ) σε περιοχές ανενεργών χρήσεων (brownfields) ή σε φθίνουσες και υποβαθμισμένες περιοχές, όπου μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης για την αναβάθμισή τους, με τον προσδιορισμό νέων κεντρικών χρήσεων, εφόσον εξυπηρετούνται από μέσα σταθερής τροχιάς ή εφόσον στα πλαίσια του ολοκληρωμένου προγράμματος αστικής ανασυγκρότησης περιληφθεί η επένδυση της επέκτασης του δικτύου μέσων σταθερής τροχιάς.

ε) Για την υποστήριξη του μικρού, τοπικού εμπορίου στον αστικό ιστό, προωθούνται συγκεκριμένα μέτρα ως εξής:

αα) Υποστήριξη της λειτουργίας «συστάδων εμπορικών επιχειρήσεων», σε συνδυασμό με προγράμματα αναβάθμισης του περιβάλλοντος αστικού ιστού, τα οποία προωθούνται σε συνεργασία με την αυτοδιοίκηση. Χωροθέτηση αυτών των συστάδων είτε στα πολεοδομικά κέντρα είτε σε καθορισμένες τουριστικές περιοχές είτε, τέλος, σε περιοχές πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

ββ) Στρατηγικές παρεμβάσεις αναβάθμισης κεντρικών περιοχών, με θεματικούς θύλακες εμπορίου ως εξής:

ααα) υποστήριξη δημιουργίας θυλάκων νέων επιχειρήσεων με επανάχρηση κτηριακού δυναμικού σε υποβαθμισμένες περιοχές,

βββ) ανάδειξη παραδοσιακών εμπορικών συγκεντρώσεων και χαρακτηρισμό τμημάτων δρόμων ή συνόλων ως αξόνων εξειδικευμένης εμπορικής δραστηριότητας και

γγγ) προώθηση μικτών επιχειρηματικών χρήσεων, όπως ο συνδυασμός της εμπορικής χρήσης με την εκμετάλλευση χώρων πολιτισμού και αναψυχής.

Άρθρο 28

Τουρισμός

1. Για την οργάνωση των δραστηριοτήτων του τουρισμού στην Αττική ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΑΠ 67659/2013, Β' 3155). Βασικοί στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα τουρισμού είναι οι εξής:

α) Ενδυνάμωση της ελκυστικότητας της Αθήνας-Αττικής ως ευρωπαϊκού μητροπολιτικού τουριστικού προορισμού με διεθνή και εθνική ακτινοβολία.

β) Εδραίωση του ρόλου της Αθήνας-Αττικής ως «Πόλης - Πύλης» σε επίπεδο χώρας για τον τουρισμό και συγκράτηση κατά το δυνατόν της τουριστικής κίνησης με συγκρότηση αναγνωρίσιμης τουριστικής ταυτότητας.

γ) Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη με στόχους την οικονομική ευημερία, την κοινωνική και ενδοπεριφερειακή συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία.

2. Επί μέρους στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα τουρισμού είναι οι εξής:

α) Η εξασφάλιση της προστασίας και της βιωσιμότητας των φυσικών πόρων και περιβαλλοντική αναβάθμιση περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος.

β) Η ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και η προώθηση του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης των υφιστάμενων καταλυμάτων, καθώς και της ανάπτυξης νέων με όρους «πράσινης ανάπτυξης».

γ) Η βελτίωση της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα στην Αττική, με την προσαρμογή και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.

δ) Η διευκόλυνση της πρόσβασης στους τουριστικούς προορισμούς από το διεθνή και από τον εθνικό χώρο.

ε) Η ορθολογική οργάνωση και η ανάπτυξη του τομέα, βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και χαρακτηριστικών των περιοχών, στα πλαίσια των επιμέρους χωρικών ενότητων.

στ) Η αξιοποίηση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων.

ζ) Η προώθηση της Αττικής, ως προορισμού συνεδριακού τουρισμού (MICE), και η ενίσχυση της τουριστικής έλξης της Αττικής, ως αυτόνομου προορισμού αστικού τουρισμού σύντομης διάρκειας (city break), με κατάλληλες επενδύσεις και εγκαταστάσεις που θα ενισχύσουν τη θέση της πόλης ως παγκόσμιου πόλου έλξης.

η) Η ανάπτυξη στην Αττική ειδικών και εναλλακτικών νέων μορφών τουρισμού, όπως ιδίως ο συνεδριακός, ο θαλάσσιος και ο ιατρικός τουρισμός. Οι νέες μορφές τουρισμού περιλαμβάνουν το συνεδριακό, τον ιατρικό τουρισμό. Οι υποδομές για

την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού αναφέρονται ενδεικτικά στο Παράρτημα XIII.

θ) Η διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας εγκαταστάσεων ελλιμενισμού κρουαζιεροπλοίων και εξυπηρέτησης των επιβατών τους, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των ωφελειών από την ανάπτυξη της κρουαζιέρας στην Αττική, καθώς επίσης και η αντιμετώπιση πιθανών επιπτώσεων στους τόπους προορισμού και επισκέψεων. Κατευθύνσεις δίνονται στο Παράρτημα XIII.

3. Οι κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη του τουρισμού είναι οι εξής:

α) Προωθείται η χωρική διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς, ανάλογα με το χαρακτήρα και τις δυνατότητες κάθε χωροταξικής ενότητας και τις αλληλεξαρτήσεις με τις παρακείμενες Περιφέρειες Πελοποννήσου (Κορινθία, Αργολίδα) και Στερεάς Ελλάδας (Βοιωτία, Εύβοια, Φωκίδα), Κυκλάδων (Β-ΒΔ Κυκλάδες), με χωρική κατανομή των ανάλογων μέτρων τουριστικής πολιτικής για την ανάπτυξή της.

β) Ο κατεξοχήν τρόπος ανάπτυξης του τουρισμού είναι ο αστικός τουρισμός.

γ) Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης τουριστικής υποδομής, καθώς και η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

δ) Ειδικά για το κέντρο της Αθήνας, η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της υποβάθμισης του ιστορικού κέντρου της, πρόκειται να συμβάλει στην ανάδειξή του ως πυρήνα city break τουρισμού. Γι' αυτό, οι όποιες πολιτικές και παρεμβάσεις στο κέντρο της Αθήνας οφείλουν να λαμβάνουν ως σημαντική συνιστώσα του σχεδιασμού την πολιτική για ανάδειξη του κέντρου ως τουριστικού πόλου.

ε) Ο σχεδιασμός και η ανάδειξη ειδικών διαδρομών περιπάτου και επισκέψεων που αναδεικνύουν τα ιστορικά χαρακτηριστικά σε συνδυασμό με τα ενδιαφέροντα της σύγχρονης πόλης.

στ) Η δημιουργία και η ανάδειξη διαδρομών και δικτύων περιοχών που συγκεντρώνουν στοιχεία φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Κυριότερες τέτοιες περιοχές είναι ο Μαραθώνας, το Τατόι, η Μακρόνησος, το Σούνιο, η ευρύτερη περιοχή της Λαυρεωτικής, η Ελευσίνα και το νησιωτικό σύμπλεγμα της Αττικής.

ζ) Η επανάχρηση του υφιστάμενου κτηριακού αποθέματος οποιασδήποτε χρήσης, για τη μετατροπή του σε τουριστικά καταλύματα.

η) Η κατασκευή νέων καταλυμάτων επιτρέπεται εντός των θεσμοθετημένων ζωνών των ΓΠΣ και ΖΟΕ ή σε οργανωμένες τουριστικές αναπτύξεις μεγάλης κλίμακας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην επόμενη περίπτωση θ'.

θ) Η χωροθέτηση των τουριστικών υποδομών μεγάλης κλίμακας γίνεται κατά προτεραιότητα εντός των θεσμοθετημένων ζωνών των ΓΠΣ και ΖΟΕ, όπου επιτρέπεται η χρήση ή με βάση τις διατάξεις για τους οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο [1 του ν. 4179/2013](#).

ι) Η εξυπηρέτηση των θεματικών πάρκων επιτυγχάνεται κατά προτεραιότητα από μέσα σταθερής τροχιάς και σε συνέργεια με αναπτυξιακούς πόλους και χώρους πρασίνου, αστικού και περιαστικού.

4. Η ελκυστικότητα της Αθήνας ως παγκόσμιου τουριστικού προορισμού επιδιώκεται και μέσω παρεμβάσεων που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη δικτύωση της περιφέρειας, όπως:

α) Αναπλάσεις σε περιοχές ολόκληρου του πολεοδομικού συγκροτήματος και κατά προτεραιότητα των ιστορικών κέντρων και του παράκτιου μετώπου.

β) Σύνδεση του θαλάσσιου μετώπου με τον οικιστικό ιστό και απόδοσή του στους κατοίκους και τους επισκέπτες.

γ) Αναπλάσεις των πυλών - εισόδων της Περιφέρειας, όπως τα λιμάνια, οι εθνικές οδοί και οι τερματικοί σταθμοί του δικτύου σιδηροδρόμων και υπεραστικών λεωφορείων.

δ) Προστασία, ανάδειξη και συνδυασμένη προβολή των πόρων του ευρύτερου περιαστικού χώρου.

ε) Βελτίωση της εικόνας των δημόσιων χώρων και της εικόνας των κτηρίων.

στ) Δικτύωση με μέσα σταθερής τροχιάς των προορισμών του αστικού τουρισμού και των μεγάλων πόλων τουριστικής έλξης στον εξωαστικό χώρο.

ζ) Διευκόλυνση της πρόσβασης στους τουριστικούς προορισμούς από τις βασικές διεθνείς και εθνικές πύλες εισόδου. Διαμόρφωση προϋποθέσεων για τη διακίνηση μεγαλύτερου ποσοστού επισκεπτών με ήπιους τρόπους μετακίνησης.

η) Η διαμόρφωση του συγκοινωνιακού και κυκλοφοριακού σχεδιασμού με τρόπο που να εξυπηρετεί και τις ανάγκες της τουριστικής δραστηριότητας. Προκειμένου η Αττική να καταστεί ελκυστικός προορισμός city break και κρουαζιέρας και λόγω των συγκεκριμένων απαιτήσεων των ως άνω μορφών τουρισμού, προβλέπεται η κατάρτιση ειδικού σχεδίου με κατευθύνσεις κυκλοφοριακής οργάνωσης και πολεοδομικών παρεμβάσεων προς ενσωμάτωση στον υποκείμενο σχεδιασμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ '

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 29

Μεταφορές, μετακινήσεις

1. Η πολιτική των μεταφορών της Αττικής σχεδιάζεται στη βάση τριών (3) συμπληρωματικών μεταξυ τους συστημάτων:

α) Υπεραστικά δίκτυα μαζικών μεταφορών (αεροδρόμια, λιμάνια, τερματικοί σταθμοί επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών).

β) Δημόσιες συγκοινωνίες μητροπολιτικής εξυπηρέτησης, με κορμό τα μέσα σταθερής τροχιάς, το βασικό δίκτυο λεωφορειακών γραμμών και τους σταθμούς μετεπιβίβασης.

γ) Κύριο οδικό δίκτυο Αττικής και δίκτυο υποδομής στάθμευσης.

2. Οι ειδικότεροι στόχοι της πολιτικής μεταφορών είναι:

α) Η ενίσχυση της συνεκτικής πόλης και της πολυ-κεντρικότητας μέσω της εφαρμογής των αρχών του ενιαίου χωροταξικού, πολεοδομικού, κυκλοφοριακού και κοινωνικοπολιτικού σχεδιασμού.

β) Ο ανασχεδιασμός και η πυκνωση του δικτύου δημόσιας συγκοινωνίας, με στόχο την αυξανόμενη συμμετοχή του στην εξυπηρέτηση των καθημερινών μετακινήσεων. Προτεραιότητα δίδεται στην εξυπηρέτηση των βασικών ροών καθημερινών μετακινήσεων από τα δίκτυα των μέσων σταθερής τροχιάς και από το βασικό δίκτυο λεωφορειακών γραμμών.

γ) Η εναρμόνιση της πολιτικής μεταφορών με την πολιτική εξοικονόμησης φυσικών και οικονομικών πόρων, στο πλαίσιο της βιωσιμότητας των δημόσιων συγκοινωνιών, της αναβάθμισης του περιβάλλοντος, της μείωσης των αρνητικών επιπτώσεων σε επίπεδο εθνικής οικονομίας, της ενσωμάτωσης του εξωτερικού κόστους στη χρήση ανά μεταφορικό μέσο, της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στα αστικά κέντρα και της ανάσχεσης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται η περαιτέρω ανάπτυξη των μέσων σταθερής τροχιάς στην Αττική, σε συνδυασμό με ένα ιεραρχημένο και προσαρμοσμένο στους στόχους του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού σχέδιο συμπλήρωσης του δικτύου των αυτοκινητοδρόμων.

δ) Η οργάνωση της κυκλοφορίας σε επίπεδο δήμων και πολεοδομικών ενοτήτων, με βάση τις αρχές της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και έμφαση στις ήπιες μορφές μετακίνησης, όπως δημόσια συγκοινωνία, ποδήλατο, περπάτημα.

ε) Η ελαχιστοποίηση των διαμπερών μετακινήσεων με μέσα ιδιωτικής χρήσης στην ευρύτερη κεντρική περιοχή του Λεκανοπεδίου και η ενθάρρυνση των ήπιων μορφών μετακίνησης.

στ) Η ανάδειξη του ρόλου της Αθήνας ως ευρωπαϊκής μητρόπολης διεθνούς εμβέλειας, μέσω της ανάδειξής της ως εθνικού και διεθνούς κόμβου μεταφορών και, ειδικότερα, κόμβου συνδυασμένων μεταφορών.

3. Μέσα για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι:

α) Η επέκταση και η αναβάθμιση της δημόσιας συγκοινωνίας μητροπολιτικής εξυπηρέτησης, με κορμό τα δίκτυα των μέσων σταθερής τροχιάς. Η ιεράρχηση, ο καθορισμός και η χωροθέτηση των επί μέρους δικτύων και μέσων με βάση τα ειδικά χαρακτηριστικά τους και τη δυνατότητα συμβολής τους στους στόχους του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

β) Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση των τοπικών και διαδημοτικών γραμμών λεωφορείων και τρόλεϊ σε ρόλο συμπληρωματικό ή τροφοδοτικό των μέσων σταθερής τροχιάς και η δημιουργία συγκοινωνιακών κέντρων/ σταθμών μετεπιβίβασης σε κομβικά σημεία, σε συνδυασμό με την εφαρμογή πολιτικών διαλειτουργικότητας, όπως είναι το ενιαίο κόμιστρο και ο συνδυασμός κομίστρου και τελών στάθμευσης.

γ) Η ανάκτηση του δημόσιου χώρου, μέσω της αναβάθμισης και της επέκτασης του δικτύου κίνησης των πεζών και των ποδηλάτων και της χωροθέτησης θέσεων στάθμευσης ιδιωτικής χρήσης εκτός οδού σε περιοχές κατοικίας, σε συνδυασμό με προγράμματα αστικών αναπλάσεων.

δ) Η πολιτική στάθμευσης, ως συμπληρωματικό εργαλείο κυκλοφοριακής οργάνωσης, στην κατεύθυνση ενθάρρυνσης της χρήσης ήπιων μέσων μετακίνησης για προσέλαση σε κορεσμένες κυκλοφοριακά περιοχές, σε περιοχές καλά εξυπηρετούμενες από μέσα μαζικής μεταφοράς και γενικά στις καθημερινές μετακινήσεις.

ε) Η αναβάθμιση των υπεραστικών μεταφορικών υποδομών και βασικών τερματικών σταθμών της Αττικής και η λειτουργική τους διασύνδεση και διεπαφή σε κομβικά σημεία με το αστικό σύστημα μεταφορών.

στ) Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και ιδιαίτερα της τηλεματικής με σκοπό, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματικότερη διαχείριση της ζήτησης και των μετακινήσεων, μέσω της ενοποιημένης πληροφόρησης

των μετακινουμένων, της συλλογής και του ελέγχου κομίστρου, της διαχείρισης της κυκλοφορίας, του διατιθέμενου αποθέματος χώρων στάθμευσης και του στόλου των επιφανειακών μέσων μετακίνησης.

ζ) Η σύνταξη σύγχρονων προδιαγραφών, όσον αφορά στις κατευθύνσεις σχεδιασμού των μεταφορών, στην εκπόνηση μελετών, καθώς και στο φυσικό σχεδιασμό και στην πληροφοριακή σήμανση.

4. Σταδιακά αναθεωρείται και εξιδικεύεται ο σχεδιασμός του συστήματος μεταφορών στην Αττική σύμφωνα με γενικές ή τομεακές συγκοινωνιακές μελέτες, που εκπονούνται βάσει των κατευθύνσεων του παρόντος και αξιολογούνται και επικαιροποιούνται ανά πενταετία.

Άρθρο 30

Οργάνωση Συστήματος Μεταφορών

1. Διευρωπαϊκά και Υπεραστικά Δίκτυα Μεταφορών: αεροδρόμια, λιμάνια και τερματικοί σταθμοί.

Οι κύριοι σταθμοί και τερματικές εγκαταστάσεις υπεραστικών και διεθνών επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών συγκροτούν το σύστημα εισόδων/εξόδων – πυλών στην Αττική και διακρίνονται σε τέσσερα (4) υποσυστήματα:

- Επιβατικοί - Εμπορευματικοί Αερολιμένες

- Επιβατικοί - Εμπορευματικοί Λιμένες

- Επιβατικοί - Εμπορευματικοί Σιδηροδρομικοί Σταθμοί -Τερματικοί Σταθμοί Υπεραστικών Λεωφορείων Εξωτερικού και Εσωτερικού

α) Κύριος επιβατικός- εμπορευματικός Αερολιμένας είναι ο διεθνής αερολιμένας «Ελευθέριος Βενιζέλος», ως κόμβος εθνικής, ευρωπαϊκής και διηπειρωτικής σημασίας. Στο πλαίσιο των συμβατικών τους υποχρεώσεων και των λειτουργικών τους χαρακτηριστικών, συμπληρωματικές υπηρεσίες μπορούν να παρέχουν σε έκτακτες περιπτώσεις οι αερολιμένες Ελευσίνας, Δεκελείας και Πάχης Μεγάρων.

β) Κύριοι επιβατικοί λιμένες είναι ο κεντρικός επιβατικός λιμένας Πειραιά και συμπληρωματικά οι επιβατικοί λιμένες Λαυρίου και Ραφήνας. Κύριος εμπορευματικός λιμένας είναι ο λιμένας Ικονίου – Κερατσινίου – Περάματος, ενώ συμπληρωματική λειτουργία παρέχουν οι λιμένες Ελευσίνας και Λαυρίου. Η εξειδίκευση του ρόλου τους περιλαμβάνεται στο Παράρτημα XIV.

γ) Κύριοι επιβατικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί είναι οι Αθηνών - Πειραιά, καθώς και το σιδηροδρομικό κέντρο Αχαρνών (ΣΚΑ).

δ) Κύριοι εμπορευματικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί είναι ο Σταθμός Διαλογής- Εμπορευματικός Σταθμός ΟΣΕ Θριασίου Πεδίου, ο επιλιμένος τερματικός σιδηροδρομικός σταθμός Ικονίου – Κερατσινίου και, συμπληρωματικά, ο σιδηροδρομικός σταθμός Ρουφ.

ε) Κύριοι σιδηροδρομικοί άξονες είναι ο κλάδος σιδηροδρομικού σταθμού Πειραιά, σιδηροδρομικού σταθμού Αθηνών ΣΚΑ – Βόρεια Ελλάδα, ο κλάδος ΣΚΑ – Κόρινθος – Κιάτο – Πάτρα στη νέα χάραξη Σιδηροδρομικής Γραμμής Υψηλής Ταχύτητας (ΣΓΥΤ).

Η εξειδίκευση του μεταφορικού έργου ανά σιδηροδρομικό σταθμό και σιδηροδρομικό άξονα - κλάδο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα XIV.

στ) Νέος κεντρικός σταθμός υπεραστικών λεωφορείων εξωτερικού και εσωτερικού, όπως ΚΤΕΛ: πλησίον του σταθμού Μετρό Ελαιώνας και σε άμεση γειτνίαση με το εθνικό οδικό δίκτυο. Για τα ΚΤΕΛ Αττικής, προσδιορίζονται θέσεις τερματικών σταθμών σε περιφερειακούς σταθμούς του Μετρό και του Προαστιακού, επιμερισμένες γεωγραφικά για τις ενότητες Δυτικής Αττικής, Βόρειας Αττικής, Ανατολικής Αττικής - Μεσογείων, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα XIV.

2. Δίκτυα Δημόσιας Συγκοινωνίας, Μέσα Σταθερής Τροχιάς.

Οι δημόσιες συγκοινωνίες μητροπολιτικής εξυπηρέτησης οργανώνονται σε δύο (2) βασικά δίκτυα, το πρωτεύον και το δευτερεύον.

α) Το πρωτεύον δίκτυο δημόσιας συγκοινωνίας συνιστά τη σπονδυλική στήλη του ενιαίου συστήματος μεταφορών και έχει ως στόχο να διεκπεραιώνει το μεγαλύτερο όγκο συλλογικών μετακινήσεων στην Αττική. Αποτελείται από μέσα σταθερής τροχιάς, διαθέτει υψηλά λειτουργικά χαρακτηριστικά και έχει κυρίως ακτινικό ανάπτυγμα ως προς τα κέντρα Αθήνας και Πειραιά, υποστηρίζοντας παράλληλα τα διαδημοτικά κέντρα ευρείας ακτινοβολίας του Λεκανοπεδίου Αθήνας και της

Αττικής. Το δίκτυο αυτό συγκροτείται από αστικές και προαστιακές γραμμές και λειτουργεί συμπληρωματικά, ως εργαλείο οργάνωσης του χώρου, για την υποστήριξη και τόνωση σχετικά υψηλών οικιστικών πυκνοτήτων και πόλων έλξης μαζικών μετακινήσεων, στην εμβέλεια επιλεγμένων σταθμών του συστήματος που ανταποκρίνονται στις επιλογές χωρικής ανάπτυξης του νέου ΡΣΑ.

β) Το δευτερεύον δίκτυο δημόσιας συγκοινωνίας έχει χαρακτήρα συμπληρωματικό και τροφοδοτικό ως προς το πρωτεύον και αποτελείται από γραμμές τρόλεϊ και λεωφορείων. Το δίκτυο αυτό αναδιαρθρώνεται σταδιακά, ανάλογα με την εξέλιξη του πρωτεύοντος δικτύου, ώστε να λειτουργεί τροφοδοτικά και συμπληρωματικά ως προς αυτό. Η συμπληρωματική λειτουργία του ως προς το πρωτεύον δίκτυο αφορά και ένα βασικό δίκτυο λεωφορειακών γραμμών που καθορίζεται και επικαιροποιείται από τον ΟΑΣΑ, εξυπηρετώντας με γραμμές κορμού διαδρόμους που δεν καλύπτονται εισέτι από μέσα σταθερής τροχιάς. Το δευτερεύον δίκτυο επεκτείνεται, επίσης, με τοπικές ή διαδημοτικές γραμμές σύνδεσης γειτονικών πολεοδομικών ενότητων όπως συνοικίες και δήμοι.

γ) Το πρωτεύον δίκτυο τροφοδοτείται από ακτινικές και εγκάρσιες γραμμές του δευτερεύοντος δικτύου σε κομβικά σημεία – σταθμούς μετεπιβίβασης. Τα κυριότερα κέντρα ανταπόκρισης, τόσο μεταξύ γραμμών του πρωτεύοντος δικτύου όσο και μεταξύ των τελευταίων με γραμμές του δευτερεύοντος δικτύου, καθώς και με τα υπεραστικά μέσα μαζικής μεταφοράς, αναπτύσσονται σε οργανωμένα συγκοινωνιακά κέντρα και σταθμούς μετεπιβίβασης.

δ) Για τις προαστιακές συνδέσεις της πρωτεύουσας και του λιμένα του Πειραιά με τα κυριότερα αστικά κέντρα εκτός Χωρικής Ενότητας Αθήνας-Πειραιά και το διεθνή αερολιμένα Αθηνών, βασικό μέσο είναι ο προαστιακός σιδηρόδρομος, που εκτείνεται μέχρι τα βασικά οικιστικά κέντρα των όμορων Περιφερειών εντός της εμβέλειας της Μητροπολιτικής Περιοχής Αθήνας (Θήβα -Λιβαδειά, Χαλκίδα, Κόρινθος - Λουτράκι).

ε) Το πρωτεύον δίκτυο μητροπολιτικής εξυπηρέτησης διακρίνεται σε τρία (3) επιμέρους δίκτυα όπως εξειδικεύονται στο Παράρτημα XIV:

αα) Δίκτυο προαστιακού σιδηροδρόμου

ββ) Δίκτυο μετρό

γγ) Δίκτυο τραμ και ελαφρού μετρό (LRT).

στ) Στην προοπτική επέκτασης του πρωτεύοντος δικτύου σε νέους άξονες, που παρουσιάζουν αρχικά ζήτηση χαμηλότερη των ορίων εφαρμογής μέσω σταθερής τροχιάς ή αντιμετωπίζουν προσωρινές δυσκολίες υλοποίησης, μπορεί εναλλακτικά να επιλεγεί η ανάπτυξη τους ως λεωφορειακών γραμμών ταχείας διέλευσης σε αποκλειστικό διάδρομο (ταχείς λεωφορειόδρομοι/BRT), με δυνατότητα μετεξέλιξής τους σε μέσα σταθερής τροχιάς.

ζ) Η ανάπτυξη του πρωτεύοντος δικτύου είναι δυνατόν να διαφοροποιηθεί, κατόπιν συνδυασμένης πολεοδομικής και συγκοινωνιακής μελέτης μέσο-μακροπρόθε-σμου ορίζοντα. Σε κάθε περίπτωση θα διασφαλίζεται η συμμόρφωση των επιλογών με τις βασικές αρχές και στόχους των μεταφορών. Οι μελλοντικές επεκτάσεις του μετρό θα αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα προς πόλους ανάπτυξης μητροπολιτικής εμβέλειας, εντός του Λεκανοπεδίου Αθηνών.

3. Συγκοινωνιακά κέντρα, σταθμοί μετεπιβίβασης και αμαξοστάσια

α) Για την ανταπόκριση των γραμμών του πρωτεύοντος δικτύου δημόσιας συγκοινωνίας μεταξύ τους, με το δευτερεύον δίκτυο, καθώς και με τα δίκτυα υπεραστικών μέσων μαζικής μεταφοράς, δημιουργούνται σε ορισμένα σημεία διεπαφής τους οργανωμένοι σταθμοί μετεπιβίβασης, που συμπεριλαμβάνουν απαραίτητα χώρους στάθμευσης μέσων ιδιωτικής χρήσης και δικύκλων. Οι σταθμοί αυτοί χωροθετούνται, κατά προτεραιότητα, σε κομβικές ή ακραίες και περιφερειακές θέσεις του συστήματος, όπως εξειδικεύονται στο Παράρτημα XIV.

β) Στους σταθμούς του πρωτεύοντος δικτύου δίνεται έμφαση στην ασφαλή προσπέλασή τους από πεζούς, ΑΜΕΑ και ποδηλάτες, μέσω διαδρομών που θα διεισδύουν ακτινικά στις γειτονικές περιοχές και, κατά το δυνατόν, θα τους συνδέουν με το Μητροπολιτικό Δίκτυο Ποδηλατικών Διαδρομών.

γ) Για την απαιτούμενη λειτουργική υποστήριξη των μέσων μαζικής μεταφοράς, λειτουργούν ή χωροθετού-νται αμαξοστάσια (Α/Σ) και υποστηρικτικές επισκευαστικές βάσεις (Ε/Β) σε θέσεις ανά μεταφορικό δίκτυο, όπως εξειδικεύονται στο Παράρτημα XIV.

[Αρχή Τροποποίησης] «Με την παρ. 5 του άρθρου 10 του Ν. 4315/14, ΦΕΚ-269 Α/24-12-14, ορίζεται ότι : "Αντικαθίσταται το πρώτο στοιχείο της παρ. 3 του άρθρου 30, παράγραφος 4 του Παραρτήματος XIV του ν. 4277/2014, ως εξής : "Λεωφόρος Ποσειδώνος από τον Κεντρικό Επιβατικό Λιμένα Πειραιά μέχρι το Λαύριο".»[Τέλος Τροποποίησης]

4. Κύριο Οδικό Δίκτυο Αττικής

α) Ως κύριο οδικό δίκτυο Αττικής ορίζεται ένα πλέγμα οδικών αξόνων που εξυπηρετεί τις βασικές ροές μετακινήσεων διαπεριφερειακής και μητροπολιτικής κλίμακας. Η ιεράρχησή τους βασίζεται πρωτίστως στη θέση και λειτουργία των αξόνων στον πολεοδομικό ιστό της Αττικής και, δευτερευόντως, στα γεωμετρικά και λειτουργικά τους χαρακτηριστικά. Οι άξονες που εντάσσονται στο κύριο οδικό δίκτυο Αττικής αποτελούν τμήμα του θεσμοθετημένου βασικού οδικού δικτύου της Περιφέρειας Αττικής. Για την εξυπηρέτηση των αναγκαίων οδικών μετακινήσεων, βασική προτεραιότητα δίνεται στην ορθολογική διαχείριση της υφιστάμενης υποδομής.

β) Οι άξονες που συγκροτούν το κύριο οδικό δίκτυο Αττικής ιεραρχούνται σε άξονες διαπεριφερειακής σημασίας και σε πρωτεύοντες και δευτερεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα XIV.

γ) Οι άξονες διαπεριφερειακής σημασίας, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστικά ελεύθερων και ταχείων λεωφόρων, διαχειρίζονται τις μεγαλύτερες ροές μετακινήσεων αγαθών και προσώπων μεταξύ των κύριων πυλών – εισόδων στην Αττική.

δ) Οι πρωτεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας λειτουργούν ως βασικοί διανεμητήριοι για τις κυριότερες ροές εισόδου στον πυρήνα του πολεοδομικού συγκροτήματος. Στο σύνολό τους οι πρωτεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας, σε συνεργασία με τους άξονες διαπεριφερειακής σημασίας και, ιδιαίτερα, με την Αττική Οδό, συγκροτούν περιμετρικούς δακτυλίους, σε τρεις διαβαθμίσεις εγγύτητας ως προς την κεντρική περιοχή.

ε) Οι δευτερεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας συγκροτούν το βασικό δίκτυο περαιτέρω κατανομής των μετακινήσεων μεταξύ επιμέρους πολεοδομικών ενότητων και κέντρων της Χωρικής Ενότητας Αθήνας-Πειραιά.

στ) Ειδικότερα, εντός του υφιστάμενου Εσωτερικού Οδικού Δακτυλίου (ΕΟΔ), καθώς και στις κύριες ακτινικές αρτηρίες, δεν είναι επιθυμητές περαιτέρω δομικές παρεμβάσεις εξυπηρέτησης της ακτινικής κυκλοφορίας. Για την εξυπηρέτηση του στόχου ανάληψης μεγαλύτερου ποσοστού μετακινήσεων από τα μέσα μαζικής μεταφοράς, προωθούνται μέτρα εξορθολογισμού της διαχείρισης της οδικής κυκλοφορίας και απόδοσης προτεραιότητας στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

ζ) Για τη βελτίωση προσβασιμότητας του πόλου ανάπτυξης του πρώην αεροδρομίου Ελληνικού και της Νοτιοανατολικής Περιοχής της Αθήνας και της σύνδεσής τους με το νέο διεθνή αερολιμένα «Ελ. Βενιζέλος» και την περιοχή των Μεσογείων, θα αξιολογηθούν εναλλακτικές λύσεις εξυπηρέτησης οδικών συνδέσεων υψηλών λειτουργικών χαρακτηριστικών, καθώς και μέσων σταθερής τροχιάς, ώστε να εξυπηρετούνται ταυτόχρονα οι στόχοι συμμετρικής κατανομής των μετακινήσεων στο αρτηριακό δίκτυο της πόλης, παράλληλα με την εξυπηρέτηση των πολεοδομικών στόχων αναδιάταξης του συστήματος εξυπηρέτησης των μετακινήσεων στην κεντρική περιοχή της, με αριστοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Παράλληλα, η λύση που θα επιλεγεί, θα είναι συμβατή με τους πολεοδομικούς στόχους ανάσχεσης της αστικής διάχυσης στην περιοχή των Μεσογείων και αρμονικής πολεοδομικής ένταξης των συνδετήριων κλάδων με το κύριο οδικό δίκτυο στη νοτιοανατολική περιοχή του Λεκανοπεδίου της Αττικής.

η) Στα διαγράμματα που συνοδεύουν το νέο ΡΣΑ και απεικονίζουν τις κατευθύνσεις και τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στο κυρίως σώμα του νόμου και στο Παράρτημα XIV, αποτυπώνονται οι ενδεικτικές χαράξεις των προβλεπόμενων έργων.

5. Πολιτική στάθμευσης

Βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής στάθμευσης είναι:

α) Ελεγχόμενη στάθμευση στα κέντρα των δήμων και σε κρίσιμες περιοχές και περιορισμός της παρόδιας στάθμευσης. Κατά προτεραιότητα εξασφάλιση θέσεων στάθμευσης για τους κατοίκους των περιοχών.

β) Δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης και μετεπιβίβασης σε περιφερειακούς και τερματικούς σταθμούς του πρωτεύοντος δικτύου δημοσίων συγκοινωνιών μητροπολιτικής εξυπηρέτησης.

γ) Δημιουργία συλλογικών χώρων στάθμευσης, για την κάλυψη των αναγκών σε στάθμευση της κατοικίας και των επαγγελματικών χρήσεων, κατά προτεραιότητα σε πυκνοδομημένες περιοχές. Αναπροσαρμογή του θεσμικού πλαισίου ([v. 4067/2012](#)) στην κατεύθυνση διαμόρφωσης αντίστοιχων χώρων είτε σε ανωδομή, μέσω μετατροπής ή αντικατάστασης ακινήτων, είτε υπόγεια.

δ) Συσχέτιση προσφοράς θέσεων οργανωμένης στάθμευσης με το βαθμό προσπελασιμότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς ιδιαίτερα σε χρήσεις γης και πόλους έλξης σημαντικού αριθμού μετακινήσεων, προκειμένου να αυξηθεί η χρήση των μέσων αυτών στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

ε) Καθορισμός χώρων στάσης και στάθμευσης τουριστικών λεωφορείων, με πρωτοβουλία των εμπλεκόμενων δήμων σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και τον Οργανισμό Αθήνας.

στ) Ανάπτυξη δικτύου φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, καθώς και σε ανώδομές ή σε υπόγεια ακινήτων.

6. Παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας υπερτοπικού και τοπικού χαρακτήρα

Για την υποστήριξη της βιώσιμης κινητικότητας οι προτεραιότητες είναι οι εξής:

α) Ενίσχυση συλλογικών και ήπιων μορφών μετακίνησης, όπως είναι τα μέσα μαζικής μεταφοράς, το ποδήλατο, το περπάτημα και η μεταξύ τους συνέργεια.

β) Συγκρότηση ολοκληρωμένων δικτύων κίνησης για πεζούς και ποδηλάτες, μεταξύ σημαντικών πόλων φυσικού, πολεοδομικού, συγκοινωνιακού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

γ) Επέκταση πεζοδρομήσεων ή δημιουργία διαδρομών αποκλειστικής ροής πεζών, ποδηλάτου και δημόσιας συγκοινωνίας σε εμπορικούς δρόμους, όπου ενδείκνυται, έπειτα από ειδικές συγκοινωνιακές μελέτες, καθώς και σε περιοχές αμιγούς κατοικίας, με δημιουργία ζωνών ήπιας κυκλοφορίας.

δ) Η ανάδειξη του θαλάσσιου μετώπου του Σαρωνικού, μέσω της λειτουργικής ανάπλασης της παραλιακής λεωφόρου Ποσειδώνος, σε συνδυασμό με τη λειτουργία τραμ, πεζόδρομου και ποδηλατόδρομου.

ε) Η δημιουργία εκτεταμένου δικτύου ποδηλατικών διαδρομών μητροπολιτικής εμβέλειας, για τη διευκόλυνση των καθημερινών μετακινήσεων με ποδήλατο, σε συνδυασμό με τα τοπικά δίκτυα ποδηλατοδρόμων και ποδηλατολωρίδων, καθώς και πεζοδρόμων σε επίπεδο δήμων και γειτονιάς, όπως ενδεικτικά αναφέρεται στο Παράρτημα XIV.

στ) Η προώθηση εκτός λεκανοπεδίου ποδηλατικών διαδρομών που εξυπηρετούν την πρόσβαση σε σημαντικές περιοχές πολιτιστικού και ψυχαγωγικού ενδιαφέροντος, όπως στην Ελευσίνα, στο Κτήμα Τατοΐου, στο Μαραθώνα και στο Σούνιο.

(βλ. Και άρθρο [6 ν. 4918/22](#), ΦΕΚ-68 Α/31-3-22 (Ρυθμίσεις για την ανάπλαση του παραλιακού μετώπου της Αττικής – Εξουσιοδοτική διάταξη)

Άρθρο 31

Ασφάλεια και προστασία

1. Για την ασφάλεια και προστασία από σεισμούς και άλλους γεωλογικούς κινδύνους, εφαρμόζονται οι ισχύοντες κανονισμοί και σχεδιάζονται και προωθούνται ρυθμίσεις για προσεισμικές επεμβάσεις, με στόχο τη μείωση της σεισμικής τρωτότητας υφιστάμενων έργων και κτηρίων.

2. Για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των τεχνολογικών και βιομηχανικών ατυχημάτων, ρυθμίζεται η χωροθέτηση χρήσεων γης σε περιοχές παρακείμενες εγκαταστάσεων Seveso, κατηγοριοποιούνται οι χρήσεις γης, με βάση τα επίπεδα ευπάθειας του πληθυσμού, τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από ενδεχόμενο βιομηχανικό ατύχημα μεγάλης έκτασης και συνυπολογισμό οικονομικών κριτηρίων. Το Παράρτημα XV, περιλαμβάνει κατά προτεραιότητα κατευθύνσεις και μέτρα για τη διαχείριση κινδύνων από φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εγκρίνεται σχέδιο δράσης για αναπλάσεις περιοχών μεγάλης διακινδύνευσης από φυσικούς, τεχνολογικούς και άλλους κινδύνους. Προτεραιότητα δίνεται σε ζώνες πολεοδομικών κέντρων με ανεπαρκείς υποδομές, περιοχές με παλαιό κτηριακό απόθεμα, φθίνουσες χρήσεις του δευτερογενούς τομέα, με υψηλή πυκνότητα και έντονα προβλήματα κυκλοφορίας και στάθμευσης.

4. Σχεδιάζεται η προσαρμογή της λειτουργίας του συστήματος μεταφορών, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι λιμένες και οι αερολιμένες, σε συνθήκες έκτακτης λειτουργίας λόγω καταστροφών και κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Παραρτήματος XV.

5. Εκπονούνται από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας, σύμφωνα με την κ.υ.α. 31822/1542/ Ε103 (Β' 1108), με την οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Κοινοτική Οδηγία 2007/60/ ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 και συντάσσονται σχέδια αντιμετώπισης πλημμυρικού κινδύνου για κάθε λεκάνη απορροής.

6. Οργάνωση της προστασίας των αστικών περιοχών από πλημμύρες με καταγραφή των υδραυλικών ατυχημάτων, συσχέτιση, αιτιολόγηση και ανάδραση.

Άρθρο 32

Κοινωνικές εξυπηρετήσεις

1. Κοινωνικές Υποδομές Σε όλες τις χωρικές ενότητες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 8, επιδιώκεται η εξασφάλιση της αναγκαίας κοινωνικής υποδομής μέσω των σχεδίων των άρθρων [7](#) και [8 του ν. 4269/2014](#) και τις προδιαγραφές καταλληλότητας, χωρίς να είναι αναγκαίος ο ακριβής, εκ των προτέρων, προσδιορισμός του χώρου.

2. Προτεραιότητα αποτελεί η ολοκλήρωση του δικτύου των υποδομών υγείας ανά χωρική ενότητα, της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, της δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας, της ψυχικής υγείας και των μονάδων υποστήριξης, όπως αυτές περιγράφονται στο Παράρτημα XVI και σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζει το Υπουργείο Υγείας.

3. Οργανώνεται, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα XVI, το δίκτυο των προνοιακών δομών σε επίπεδο χωρικών ενοτήτων σε συσχετισμό και με το δίκτυο των υποδομών υγείας.

4. Προωθείται χωρική κατανομή των υποδομών υγείας του δημόσιου τομέα μείζονος σημασίας στο σύνολο της Αττικής, για την εξυπηρέτηση του πληθυσμού όλων των χωρικών ενότητων. Η ανάπτυξή τους γίνεται σε περιοχές, οι οποίες διαθέτουν τις πολεοδομικές προϋποθέσεις για να αναπτυχθούν και να οργανωθούν. Οι νέες υποδομές υγείας του δημόσιου τομέα και η ενίσχυση των υφισταμένων αναφέρονται στο Παράρτημα XVI.

5. Νέα Θεραπευτήρια χωροθετούνται:

α) Εντός της Χωρικής Ενότητας Αθήνα-Πειραιά, σε επιλεγμένες περιοχές κυρίως αναπλάσεων, όπως στον Ελαιώνα.

β) Εκτός της Χωρικής Ενότητας Αθήνα-Πειραιά, και σε αναπτυξιακούς πόλους και διαδημοτικά κέντρα ευρείας ακτινοβολίας, εφόσον τεκμηριώνεται η καλή εξυπηρέτηση από το κύριο οδικό δίκτυο της Αττικής, το δίκτυο των μέσων μαζικής μεταφοράς και, ειδικότερα, τα μέσα σταθερής τροχιάς.

6. Για τη χωροθέτηση κοινωνικών υποδομών μεγάλης κλίμακας αναζητούνται τρόποι διαδημοτικής εξυπηρέτησης για τη βέλτιστη επιλογή θέσεων και την ενιαία διαχείρισή τους. Ειδικότερα:

α) Προωθείται κατά προτεραιότητα η χωροθέτηση διαδημοτικών κοιμητηρίων, για την ορθολογική εξυπηρέτηση των αναγκών των επιμέρους χωρικών ενότητων. Οι χώροι αυτοί οριοθετούνται ανάλογα με τις ανάγκες και τις δεσμεύσεις των εξειδικευμένων μελετών.

β) Εξειδικεύεται για την Αττική το «Ειδικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Καταστημάτων Κράτησης» (ΑΠ 28704/4362/26.11.2001, Β' 1575), ως εξής: Απομακρύνεται το κατάστημα κράτησης Κορυδαλλού και χωροθετείται νέο ολοκληρωμένο συγκρότημα δικαστικής φυλακής Αθηνών, με μονάδες θηλέων και αρρένων, νοσοκομείο και ψυχιατρείο κρατουμένων. Η ακριβής περιοχή χωροθέτησης αναζητείται εναλλακτικά στη δυτική ή βόρεια Αττική, με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στο παραπάνω Ειδικό Πλαίσιο.

γ) Η χωροθέτηση και η δόμηση των πιο πάνω υποδομών ρυθμίζεται είτε με τα σχέδια των άρθρων 7 και 8 του ν. 4269/2014 είτε, εφόσον πρόκειται για εκτός σχεδίου περιοχή, με τοπικό ρυμοτομικό του ν. 1337/1983 για εκτός σχεδίου περιοχή, με τοπικό ρυμοτομικό του ν. 1337/1983.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΕΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΘΗΝΑΣ-ΑΤΤΙΚΗΣ

Άρθρο 33

Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας

Η αρμοδιότητα επί του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής ανήκει στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας με την

επωνυμία «Οργανισμός Αθήνας» (ΟΡΣΑ), που ιδρύθηκε με το άρθρο [5 του ν. 1515/1985](#) (Α' 18). Από την κατάργηση του ΟΡΣΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [12 του ν. 4250/2014](#) (Α' 74), η ως άνω αρμοδιότητα μεταφέρεται στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας – Αττικής που συστήθηκε με την παρ. 4α του άρθρου [12 του ν. 4250/2014](#) και υπάγεται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Όπου στον παρόντα ή σε άλλο νόμο ή κανονιστική πράξη προβλέπεται αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ, η αρμοδιότητα αυτή μετά την κατάργηση του ΟΡΣΑ μεταφέρεται στο Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού, που έχει συσταθεί με την παρ. 5 περ. ε' του άρθρου [12 του ν. 4250/2014](#).

Άρθρο 34

Συντονισμός και εναρμόνιση πολιτικών με το νέο ΡΣΑ και παρακολούθηση εφαρμογής

1. Το νέο ΡΣΑ αποτελεί τη βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επιμέρους πολιτικών, πρωτοβουλιών, προγραμμάτων και επενδυτικών σχεδίων του Κράτους, των δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού και του ιδιωτικού τομέα, η υλοποίηση των οποίων επηρεάζει τη συνοχή και ανάπτυξη του. Οι παραπάνω πολιτικές, πρωτοβουλίες, προγράμματα και σχέδια εναρμονίζονται με τους στόχους, κατευθύνσεις και προτεραιότητες του νέου ΡΣΑ. Στα αναπτυξιακά προγράμματα της Περιφέρειας περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα τα έργα και οι δράσεις, που προωθούν την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ.

2. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής του νέου ΡΣΑ:

α) Ο ΟΡΣΑ, σε συνεργασία με τους συναρμόδιους φορείς παρακολουθεί και αξιολογεί την τήρηση των βασικών επιλογών, κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων του νέου ΡΣΑ, παρακολουθεί τις σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την εφαρμογή του και εντοπίζει δυσλειτουργίες. Συντάσσει, ανά διετία, εκθέσεις, στις οποίες αναφέρεται ο βαθμός και ο τρόπος εφαρμογής του νέου ΡΣΑ και του προγράμματος δράσης, συσχετί-ζοντάς τα με τις ενέργειες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων. Στις εκθέσεις υποδεικνύονται τα μέτρα, τα προγράμματα, οι πρωτοβουλίες, δράσεις και κάθε είδους ενέργειες που κατά περίπτωση απαιτούνται για την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ, καθώς και οι ενέργειες που αντίκεινται ή δεν εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις του. Επίσης, προτείνεται η λήψη επανορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

β) Οι εκθέσεις υποβάλλονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του ΟΡΣΑ για αξιολόγηση. Τα πορίσματα των εκθέσεων αποστέλλονται στους συναρμόδιους φορείς. Λαμβάνονται υπόψη από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, κατά την προώθηση μέτρων, προγραμμάτων, δράσεων και ρυθμίσεων, που αφορούν στην εφαρμογή του νέου ΡΣΑ.

γ) Για την περιοχή εφαρμογής του νέου ΡΣΑ οι εκθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και

Κλιματικής Αλλαγής με αριθμό 51949/2010 (Β' 1925) καταρτίζονται από τον ΟΡΣΑ, με ανάλογη εφαρμογή, κατά τα λοιπά, των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 3, και 4 του άρθρου 3 και του άρθρου 4 της απόφασης, όπως εκάστοτε ισχύει.

3.α) Όλα τα σχέδια και προγράμματα χωρικών ρυθμίσεων [του ν. 4269/2014](#), καθώς και όσα άλλα έχουν σαφείς χωρικές επιπτώσεις, εναρμονίζονται με τους στόχους και τις ρυθμίσεις του νέου ΡΣΑ. Για την έγκρισή τους, πρέπει αυτά να συνοδεύονται από έκθεση τεκμηρίωσης, το περιεχόμενο της οποίας θα τεκμηριώνει το βαθμό εναρμονισμού και την εξυπηρέτηση των στόχων που θέτει το νέο ΡΣΑ.

β) Εγκεκριμένα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος σχέδια της περίπτωσης α' , εφόσον αποκλίνουν από τις κατευθύνσεις και ρυθμίσεις του νέου ΡΣΑ, τροποποιούνται ή αναθεωρούνται, προκειμένου να εναρμονιστούν προς αυτές με την επιφύλαξη για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου [12 του ν. 3986/2011](#) και της παρ. 2 του άρθρου [24 του ν. 3894/2010](#).

Άρθρο 35

Πρόγραμμα δράσης για την εφαρμογή του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής

1. Για την προώθηση των στρατηγικών στόχων και την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ, ο ΟΡΣΑ καταρτίζει ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης, με το οποίο εξειδικεύονται οι αναγκαίες ενέργειες του Οργανισμού και όλων των αρμόδιων φορέων για την επίτευξη των στόχων, ορίζονται τομείς προτεραιότητας και προσδιορίζονται για κάθε τομέα προτεραιότητας εξειδικευμένα σχέδια δράσης.

2. Το πρόγραμμα δράσης εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των συναρμόδιων Υπουργών, μετά από γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ, σε διάστημα έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Το πρόγραμμα δράσης περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας:

(α) Χωροταξική οργάνωση στο σύνολο της περιοχής της Περιφέρειας Αττικής, κατά τις κατευθύνσεις των άρθρων 7 έως και 11.

(β) Οικιστική ανάπτυξη και πολεοδομική οργάνωση της περιοχής εφαρμογής του νέου ΡΣΑ, με εφαρμογή πολιτικών ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε αστικού κέντρου και διαχείριση του αστικού και του εξωαστικού χώρου ως ενιαίου λειτουργικού χώρου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των άρθρων 12 έως και 16.

(γ) Εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης και της οικολογικής ισορροπίας και προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής εφαρμογής του νέου ΡΣΑ, κατά τις κατευθύνσεις των περιβαλλοντικών πολιτικών, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως και 22.

(δ) Υποστήριξη της ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας και ενίσχυση της διεθνοποίησης, με την κατάλληλη χωρική οργάνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, κατά τις κατευθύνσεις των άρθρων 23 έως και 28.

(ε) Οργάνωση του συστήματος μεταφορών στο πλαίσιο ολοκληρωμένης πολιτικής μακροπρόθεσμου συγκοινωνιακού σχεδιασμού, κατά τις κατευθύνσεις των άρθρων 29 έως και 32.

4. Κατά τομέα προτεραιότητας, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους στόχους στον τομέα, τη στρατηγική επίτευξής τους, τα κριτήρια ιεράρχησης των παρεμβάσεων του, τις γενικές απαιτήσεις επιλεξιμότητας, σκοπιμότητας και ωριμότητας των παρεμβάσεων στον τομέα, τις συνέργειες με τις παράλληλες πολιτικές στο αντικείμενο του τομέα, τα αποτελέσματα και τις αναπτυξιακές, χωρικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αναμένονται από το σύνολο των παρεμβάσεων, το σύστημα των εξειδικευμένων και γενικών δεικτών που αφορούν τον τομέα και παρακολουθούνται στο πλαίσιο του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης του νέου ΡΣΑ που ορίζεται στο άρθρο 37, τους κατά νόμο αρμόδιους για την επίσηυση φορείς και όσους εμπλέκονται στην προώθηση των παρεμβάσεων, το κανονιστικό πλαίσιο για τον τομέα, τον αναγκαίο προϋπολογισμό για την επίτευξη των στόχων στον τομέα και τα επιμέρους σχέδια δράσης για την επίτευξη των στόχων στον τομέα.

5. Για το πρόγραμμα δράσης καταρτίζονται από τον ΟΡΣΑ, ανά διετία, εκθέσεις εφαρμογής. Οι εκθέσεις λαμβάνονται υπόψη για τη συνολική αξιολόγηση της εφαρμογής του νέου ΡΣΑ και την κατάρτιση των πρόσθετων σχεδίων δράσης της παραγράφου 3 του άρθρου 36.

Άρθρο 36

Σχέδια δράσης για την εφαρμογή του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής

1. Τα σχέδια δράσης του προγράμματος δράσης για την εφαρμογή του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής έχουν ως αντικείμενο την παρέμβαση στη χωρική οργάνωση, στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, στα μέτρα πολιτικής και στις υποδομές που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος δράσης.

2. Τα σχέδια δράσης εντάσσονται στους τομείς προτεραιότητας του προγράμματος και αφορούν σε: εφαρμογή πολιτικής γης και κατοικίας, αναπλάσεις του δημόσιου χώρου, προστασία και ανάδειξη της ιστορικής, πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και προστασία των μνημείων και ιστορικών τόπων, εκσυγχρονισμό και ολοκλήρωση κοινωνικών εξυπηρετήσεων, προστασία και ανάδειξη αστικού και περιαστικού πρασίνου, ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις σε περιοχές με ειδικά προβλήματα, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, προστασία της ατμόσφαιρας και αντιμετώπιση του θορύβου, προστασία της βιοποικιλότητας, ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιας ζώνης, προστασία και διατήρηση των υδατικών πόρων, προστασία εδαφικών πόρων, εκσυγχρονισμό και ολοκλήρωση δικτύων και υποδομών προστασίας του περιβάλλοντος, ολοκληρωμένη διαχείριση κινδύνων, ασφάλεια, προστασία και οργάνωση περιοχών παραγωγικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, εκσυγχρονισμό και ολοκλήρωση των δικτύων μεταφορών και του συστήματος στάθμευσης, εκσυγχρονισμό και ολοκλήρωση των δικτύων βασικών υποδομών.

3. Με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ είναι δυνατή η κατάρτιση και πρόσθετων σχεδίων δράσης, για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος δράσης, είτε λόγω αλλαγής συνθηκών κατά την εφαρμογή του Ρυθμιστικού Σχεδίου είτε λόγω των αναγκών προσαρμογής στις επιταγές του εθνικού και περιφερειακού χωροταξικού σχεδιασμού και τις εθνικές – τομεακές πολιτικές και κατευθύνσεις είτε ως συνέπεια των πορισμάτων της συνολικής αξιολόγησης της εφαρμογής του νέου ΡΣΑ, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 35. Επίσης, με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία προώθησης της συνεργασίας με άλλους φορείς.

4. Σε κάθε σχέδιο δράσης ορίζονται οι στόχοι, το αντικείμενο των παρεμβάσεων, το χωρικό επίπεδο, ο φορέας που επισπεύδει και οι φορείς που υλοποιούν τις παρεμβάσεις, οι συνέργιες με τα λοιπά σχέδια δράσης ανά τομέα, οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας, σκοπιμότητας και ωριμότητας των παρεμβάσεων, τα αποτελέσματα και οι αναπτυξιακές, χωρικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αναμένονται από το σύνολο των παρεμβάσεων, σύμφωνα με τους δείκτες του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης του άρθρου 37, το ειδικότερο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, ο αναγκαίος προϋπολογισμός και οι πηγές χρηματοδότησης, καθώς και ο κατάλληλος χρονικός προγραμματισμός.

Άρθρο 37

Σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής

1. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση του νέου ΡΣΑ υποστηρίζεται από το παρατηρητήριο περιβαλλοντικών, χωρικών και κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων του ΟΡΣΑ.

2. Ρόλος του παρατηρητηρίου είναι η υποστήριξη της διαδικασίας παρακολούθησης και αξιολόγησης του νέου ΡΣΑ με τη δημιουργία βάσης δεδομένων και με τη χρήση γεωχωρικής πληροφορίας, την επεξεργασία δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης των χωρικών, κοινωνικοοικονομικών, αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών δεδομένων της Αττικής και των στοιχείων της θεσμικής πορείας εφαρμογής του νέου ΡΣΑ από τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να δίνονται οδηγίες προς τους φορείς αναφορικά με την τήρηση στοιχείων και τον τρόπο αρχειοθέτησης, έτσι ώστε να είναι συμβατά μεταξύ τους και να είναι ευχερής η αξιοποίησή τους από τους χρήστες του παρατηρητηρίου.

3. Το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης περιλαμβάνει:

α) το σύστημα εξειδικευμένων και γενικών δεικτών,

β) τις αναγκαίες και κατάλληλες διαδικασίες παρακολούθησης, συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων και πληροφοριών,

γ) τις διαδικασίες τροφοδότησης των δεικτών με τιμές και εξαγωγής πορισμάτων σχετικά με την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ,

δ) τις ετήσιες εκθέσεις παρακολούθησης που τεκμηριώνονται με τη χρήση του συστήματος των δεικτών,

ε) τους φορείς που εμπλέκονται στην τήρηση και παροχή των αναγκαίων στοιχείων.

4. Το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης τροφοδοτεί με στοιχεία, πληροφορίες και πορίσματα το πρόγραμμα δράσης του νέου ΡΣΑ.

5. Το σύστημα δεικτών περιλαμβάνει: α) χωροταξικούς δείκτες που αναφέρονται στα ζητήματα χωροταξικής οργάνωσης που επηρεάζουν τις χρήσεις γης, καθώς και στην εκτίμηση των αναγκών των επιμέρους χωροταξικών ενότητων, β) πολεοδομικούς δείκτες που αναφέρονται στα ζητήματα πολεοδομικής οργάνωσης που επηρεάζουν την αστική δομή και τις αστικές ροές, καθώς και στις ανάγκες των επιμέρους πολεοδομικών ενότητων, γ) οικονομικούς δείκτες που αναφέρονται στην εκτίμηση της οικονομικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων, των επιπτώσεων στην απασχόληση, της πορείας κατά οικονομικό τομέα και των αλλαγών στο παραγωγικό σύστημα, δ) κοινωνικούς δείκτες που αναφέρονται στην εκτίμηση και παρακολούθηση των κοινωνικών αλλαγών και επιδράσεων, ε) περιβαλλοντικούς δείκτες που αναφέρονται στην εκτίμηση και παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος, στ) δείκτες μεταφορών που αναφέρονται στην εκτίμηση και παρακολούθηση των βασικών κατευθύνσεων στον τομέα των εμπορευματικών μεταφορών, των συνδυασμένων μεταφορών, της δημόσιας συγκοινωνίας, των μετακινήσεων με εναλλακτικά μέσα και των χωρικών επιπτώσεων των δικτύων μεταφορών στην ποιότητα του περιβάλλοντος και στη λειτουργικότητα του αστικού συστήματος, ζ) κυκλοφοριακούς δείκτες που αναφέρονται στην εκτίμηση και παρακολούθηση στοιχείων του οδικού δικτύου, η) ενεργειακούς δείκτες που αναφέρονται στην εκτίμηση και παρακολούθηση της χρήσης κάθε μορφής ενέργειας από νοικοκυριά και επιχειρήσεις και ιδιαίτερα των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Οι τιμές των δεικτών, όπου δεν ορίζονται από την οικεία νομοθεσία, καθορίζονται με σχετικές αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ '

ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΡΣΑ

Άρθρο 38

Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο νέο ΡΣΑ. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος

1. Κατά το σχεδιασμό των έργων και δράσεων για την υλοποίηση του νέου ΡΣΑ λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) Η βελτιστοποίηση του σχεδιασμού τους ώστε να διασφαλίζονται κατά το δυνατόν οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, ιδιαιτερότητα ή μοναδικότητά τους.

β) Η υποχρέωση της χώρας που απορρέει από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας, όπως η διατήρηση των οικοσυστημάτων και των φυσικών οικοτόπων, καθώς και η διατήρηση και αποκατάσταση ζώντων πληθυσμών των διάφορων ειδών στο φυσικό τους περιβάλλον.

γ) Η αρχή της πρόληψης της περιβαλλοντικής ζημίας, προκειμένου να αποφεύγεται η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

δ) Οι κατευθύνσεις των κανονιστικών διατάξεων των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) που έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί για προστατευόμενες φυσικές περιοχές εντός της περιοχής εφαρμογής του σχεδίου.

ε) Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί που προβλέπονται από Προεδρικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση για το χαρακτηρισμό περιοχών της περιοχής εφαρμογής του νέου ΡΣΑ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

στ) Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί που προβλέπονται σε γενικά και ειδικά χωροταξικά σχέδια, καθώς και στα σχέδια διαχείρισης υδατικών πόρων των λεκανών απορροής ποταμών της περιοχής εφαρμογής του νέου ΡΣΑ.

ζ) Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί που προβλέπονται στη νομοθεσία σχετικά με την προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.

2. Για τη βιώσιμη διαχείριση των περιοχών που προστατεύονται, όπως του δικτύου Natura 2000 και των στοιχείων που τις χαρακτηρίζουν, όπως είναι τα είδη χλωρίδας και πανίδας, οι οικότοποι, τα οικοσυστήματα, στο στάδιο αξιολόγησης των προτάσεων σχεδιασμού των έργων του νέου ΡΣΑ, λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) Τα χαρακτηριστικά της καθεμιάς περιοχής, ώστε να διαπιστώνεται η οικολογική σημασία της ως προς το αν αποτελεί αυτή ενδιαίτημα για είδη πανίδας ιδιαίτερης σημασίας που τελούν υπό καθεστώς προστασίας [Οδηγία 79/409/ΕΟΚ (ΕΕ L103/25.4.1979), όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ (ΕΕ L 20/26.1.2010) και ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την υπουργική απόφαση 414985/29.11.1985 (Β' 757), την κοινή υπουργική απόφαση Η.Π.37338/ 1807/Ε.103/1.9.2010 (Β' 1495) και την κοινή υπουργική απόφαση 8353/276/Ε103/ 17.2.2012 (Β' 415)].

β) Οι όροι και οι περιορισμοί που προβλέπονται από ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις προστασίας και διαχείρισης των περιοχών που προστατεύονται.

3. Για την προστασία της βιοποικιλότητας των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας ισχύουν τα εξής:

α) Τα κριτήρια επιλογής προτάσεων καθορισμού των ζωνών προστασίας περιλαμβάνουν σαφείς απαιτήσεις, ως προς τη συμβατότητα της πρότασης που αξιολογείται με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην περιοχή ανάπτυξής της. Δίνεται προτεραιότητα στην προώθηση των δράσεων που ενισχύουν την προστασία και ανάδειξη φυσικών ενδιαιτημάτων.

β) Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην ελαχιστοποίηση της κατάληψης αδόμητου χώρου για την επέκταση ή ανάπτυξη νέων οικιστικών και παραγωγικών

δραστηριοτήτων, η οποία γίνεται με επαρκή τεκμηρίωση και μετά από συνεκτίμηση των χωρικών και περιβαλλοντικών δεδομένων σε επίπεδο χωρικής ενότητας και δήμου.

γ) Στο πλαίσιο των υποκείμενων σχεδιασμών και για κάθε παρέμβαση ξεχωριστά, επιδιώκεται η από κοινού προώθηση των «σχεδίων πρασίνου και ανάκτησης του δημοσίου χώρου» με τις μελέτες ανάπλασης ή και η ένταξή τους στις μελέτες αυτές.

δ) Εφαρμόζονται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές σε έργα και δραστηριότητες, προκειμένου να ελαχιστοποιείται η περιβαλλοντική υποβάθμιση που προκαλείται.

ε) Ενθαρρύνεται η εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης.

στ) Αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων του νέου ΡΣΑ για την αποφυγή ή τη μείωση επιπτώσεων σε φυσικές περιοχές και περιοχές του δικτύου Natura 2000.

4. Τα έργα, οι δράσεις και οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο νέο ΡΣΑ εναρμονίζονται με το καθεστώς προστασίας του εθνικού δρυμού Πάρνηθας.

5. Εφαρμόζονται πολιτικές ενίσχυσης της «συμπαγούς πόλης».

6. Στα έργα, δράσεις και παρεμβάσεις του νέου ΡΣΑ ενσωματώνονται κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

7. Για την προστασία των εδαφών σε προστατευόμενες ή μη περιοχές και την αποφυγή της απώλειας, ρύπανσης ή υποβάθμισής τους, ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

α) Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, καθώς και κατά την υλοποίηση και την περιβαλλοντική αδειοδότηση μεμονωμένων έργων, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της επιβάρυνσης του εδάφους, ιδιαίτερα στις περιοχές των αναπτυξιακών πόλων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

β) Η χωροθέτηση των έργων και δραστηριοτήτων, που θα προκύψουν από την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ, πραγματοποιείται κατά προτεραιότητα σε ειδικά θεσμοθετημένες περιοχές, αντί σε φυσικές ή αγροτικές περιοχές γης υψηλής παραγωγικότητας.

γ) Κατά την επιλογή θέσεων για την εγκατάσταση νέων βιομηχανικών μονάδων, εξετάζεται ως προτεραιότητα η δυνατότητα εγκατάστασης σε οργανωμένους και θεσμοθετημένους χώρους ειδικής χρήσεως, όπως είναι τα επιχειρηματικά πάρκα, προκειμένου να περιορίζεται σε μικρότερη γεωγραφική ζώνη ο κίνδυνος από πιθανά ατυχήματα και η διασπορά ρύπων.

δ) Προτεραιότητα αποτελεί η εξυγίανση του επιβα-ρυμένου Θριάσιου Πεδίου.

ε) Για τις προβλεπόμενες, στο νέο ΡΣΑ, χρήσεις, όπως οικιστικές, βιοτεχνικές-βιομηχανικές και τουριστικές, κατά τη χωροθέτησή τους λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να αποφεύγονται οποιοδήποτε είδους αστοχίες.

στ) Για τα θέματα που αφορούν στα στερεά απόβλητα:

αα) Οι δράσεις του νέου ΡΣΑ για την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων προωθούνται κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τον εθνικό σχεδιασμό και τον αντίστοιχο περιφερειακό. Ενθαρρύνονται κατά το δυνατόν, παρεμβάσεις ανακύκλωσης και εναλλακτικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

ββ) Προωθούνται έργα, δράσεις και παρεμβάσεις που ενθαρρύνουν τη χρήση καθαρών τεχνολογιών, πρακτικών μείωσης στερεών αποβλήτων και αποφυγής διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων, ελαιωδών ουσιών, αλάτων ή άλλων ρύπων στο έδαφος.

γγ) Για τη συνολική διαχείριση των αποβλήτων, έτσι όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο [11 του ν. 4042/2012](#) (Α' 24) που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 (ΕΕ L 312/3 της 22.11.2008), εφαρμόζεται το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής, όπως εκάστοτε αυτό ισχύει.

δδ) Στις εγκαταστάσεις που συνδέονται με τη συλλογή, μεταφόρτωση, ανάκτηση και διάθεση στερεών αποβλήτων:

ααα) Εφαρμόζεται το Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής, όπως κάθε φορά αυτό ισχύει, σε εφαρμογή του άρθρου [33 του ν. 3164/2003](#) (Α' 176), [του ν. 4042/2012](#) και της κοινής υπουργικής απόφασης 509010/2727/2003 (Β' 1909).

βββ) Προωθούνται κατά προτεραιότητα οι υποδομές και οι εγκαταστάσεις που προβλέπονται από τον περιφερειακό σχεδιασμό διαχείρισης στερεών αποβλήτων και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας.

γγγ) Ακολουθείται η νομοθεσία που ισχύει για την ίδρυση μονάδων εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών στερεών αποβλήτων.

ζ) Εφαρμόζονται και προωθούνται προς υλοποίηση, κατά προτεραιότητα, όσα προβλέπονται από το ειδικό εθνικό σχέδιο διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων.

η) Για την, περιβαλλοντικά, ασφαλή διαχείριση των υγρών αποβλήτων:

αα) Ολοκληρώνεται το προβλεπόμενο δίκτυο Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΚΕΛ) με τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος λειτουργίας τους, με τριτοβάθμια επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση κατά το δυνατό των αποβλήτων που έχουν επεξεργασθεί, με προτεραιότητα στα ΚΕΛ Ψυτάλλειας και Μεταμόρφωσης.

ββ) Προωθείται η διοχέτευση των λυμάτων των δήμων που βρίσκονται εκτός της χωρικής ενότητας Αθήνας-Πειραιά είτε σε νέα ΚΕΛ είτε σε υφιστάμενα, σύμφωνα με τις μελέτες των αρμόδιων φορέων, καθώς και η βαθμιαία, σε βάθος χρόνου, μετατροπή του παντορρο-ϊκού συστήματος αποχέτευσης των κέντρων Αθήνας και Πειραιά, σε χωριστικό.

γγ) Δίνεται προτεραιότητα στην κάλυψη με αποχετευτικό δίκτυο όλων των εντός σχεδίου περιοχών.

δδ) Προωθείται πρόγραμμα ασφαλούς χρήσης της λάσπης βιολογικών καθαρισμών, μετά από εργασίες ανάκτησης, όπως αυτές προσδιορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

εε) Εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και έργα ύδρευσης, μπορούν να υλοποιούνται εντός προστατευόμενων φυσικών περιοχών, εφόσον αποτελούν τη βέλτιστη λύση βάσει περιβαλλοντικών, οικονομοτεχνικών και κοινωνικών κριτηρίων, τα οποία συναξιολογού-νται κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εν λόγω έργων.

θ) Ολοκληρώνεται το πρόγραμμα ανάκτησης και διαχείρισης ανενεργών λατομείων και πρώην Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ) με στόχο την αξιοποίησή τους με όρους βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης.

ι) Για την άρση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο από τα επιμέρους έργα και δραστηριότητες, επιβάλλεται η λήψη των κατάλληλων μέτρων μέσω της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, καθώς και κατά την υλοποίηση επιμέρους έργων.

ια) Σε περιπτώσεις γεωργικής δραστηριότητας λαμβάνεται μέριμνα ώστε αυτές να ασκούνται με πρακτικές που δεν συντελούν στη διάβρωση και υποβάθμιση του εδάφους, σύμφωνα και με τα όσα προβλέπονται από διεθνείς και ευρωπαϊκές κανονιστικές διατάξεις.

8. Για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

α) Για τα υδατικά διαμερίσματα του πεδίου εφαρμογής του νέου ΡΣΑ, καθώς και εκείνων που επηρεάζουν αυτό, οποιοδήποτε έργο αξιοποίησης υδατικών πόρων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα μέτρα για την προστασία και αποκατάσταση του υδάτινου περιβάλλοντος, πρέπει να είναι συμβατό με τα αντίστοιχα «Σχέδια Διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών των υδατικών διαμερισμάτων», σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 327/ 22.12.2000), κατ' εφαρμογή [του ν. 3199/2003](#) (Α' 280) και [του π.δ. 51/2007](#) (Α' 54).

β) Για την εφαρμογή του «ολοκληρωμένου επιχειρησιακού σχεδίου διαχείρισης των υδάτων» απαιτείται συντονισμός και εναρμόνιση μεταξύ του νέου ΡΣΑ και των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής, σε συνδυασμό με τη διαχείριση των υδατικών διαμερισμάτων Αττικής, Ανατολικής Πελοποννήσου, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

γ) Τα έργα, οι δράσεις και οι παρεμβάσεις του νέου ΡΣΑ εναρμονίζονται με το σχέδιο διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας που προβλέπεται στην κοινή υπουργική απόφαση 31822/1542/Ε103/2010 (Β' 1108) που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2007/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 288/6.11.2007), όταν αυτό συνταχθεί.

- δ) Μείωση της κατανάλωσης «φρέσκου νερού» με την ενθάρρυνση της ανακύκλωσης και της επαναχρη-σιμοποίησής του, ύστερα από κατάλληλη επεξεργασία, στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας.
- ε) Ενθαρρύνονται οι δράσεις που αφορούν στη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, καθώς και σε πρακτικές μείωσής τους, κατάλληλης συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσής τους.
- στ) Προωθούνται προτάσεις που ενσωματώνουν ιδίως τη χρήση τεχνολογιών ανακύκλωσης και εξοικονόμησης νερού, καθώς και περιορισμένης παραγωγής και διάθεσης υγρών αποβλήτων κ.ά.
- ζ) Ενθαρρύνονται οι δράσεις που στοχεύουν στην προστασία από τη σημειακή και διάχυτη ρύπανση από υγρά απόβλητα, για την πληρέστερη προστασία των υδάτινων πόρων.
- η) Καταγράφονται τα υδατορέματα, καθώς και οι μελέτες που έχουν εκπονηθεί για αυτά, ώστε να υπάρξει συνολική θεώρηση των επεμβάσεων που απαιτούνται για την ανάδειξη και την προστασία τους.
- θ) Καθορίζονται ζώνες προστασίας όλων των υδατο-ρεμάτων που διασχίζουν την περιοχή εφαρμογής του νέου ΡΣΑ.
- ι) Λαμβάνονται υπόψη, κατά το σχεδιασμό των αντιπλημμυρικών έργων, ο ενιαίος χαρακτήρας των υδα-τορεμάτων, η προστασία της φυσικής τους οντότητας και η αξιοποίησή τους ως φυσικό στοιχείο, μέσα στους οικισμούς/πόλεις.
- ια) Εφαρμόζονται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές σε έργα και δραστηριότητες για την ελαχιστοποίηση των υγρών αποβλήτων που παράγονται, καθώς και για τη συλλογή και επεξεργασία τους.
- ιβ) Παρακολουθείται η ποιότητα των υδάτινων φυσικών αποδεκτών που δέχονται απορροές υγρών αποβλήτων.
- ιγ) Εντατικοποιούνται οι δράσεις που αφορούν στη δημιουργία εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων, όπου αυτές απαιτούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- ιδ) Καταρτίζεται πρόγραμμα για την αποκατάσταση του κόλπου Ελευσίνας-Ασπρόπυργου.
- ιε) Κατά την ανάπτυξη αστικού πρασίνου, αλλά και στο σχεδιασμό των μητροπολιτικών πάρκων, εξετάζονται μέτρα για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των υδάτων, προκειμένου να εξασφαλιστούν οι απαραίτητοι πόροι άρδευσης για τη συντήρηση του αστικού πρασίνου.
- ιστ) Για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ, απαιτείται αυστηρή τήρηση της πρόβλεψης για εξασφάλιση των αναγκαίων υδάτινων πόρων από αφαλάτωση και επεξεργασία λυμάτων.

9. Διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι οι δράσεις του νέου ΡΣΑ δεν θα ενέχουν κινδύνους για την υποβάθμιση θέσεων και ευρημάτων πολιτιστικού, ιστορικού και

αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, στο πλαίσιο των μηχανισμών εφαρμογής του, ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

α) Η πραγματοποίηση έργων και η άσκηση δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το νέο ΡΣΑ γίνεται ύστερα από έγκριση των αρμοδίων οργάνων και υπηρεσιών του ΥΠ-ΠΟΑ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις [του ν. 3028/2002](#) (Α' 153).

β) Αποφεύγεται η εγκατάσταση μη συμβατών έργων και δραστηριοτήτων σε οριοθετημένες και θεσμοθετημένες περιοχές πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

γ) Αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχουν οι δράσεις του νέου ΡΣΑ για την ανάδειξη και την προστασία περιοχών και μνημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

δ) Εξετάζονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, κατά τη δια-

δικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και δραστηριοτήτων από την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ, οι αποστάσεις από αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και ιστορικούς τόπους, ως κριτήρια αποκλεισμού περιοχών για την υποδοχή των αντίστοιχων έργων ή δραστηριοτήτων. Η εξέταση γίνεται κατά περίπτωση και σε συνδυασμό με την παράμετρο της οπτικής επαφής και της ενδεχόμενης υποβάθμισης περιοχών του πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού περιβάλλοντος.

ε) Αναλαμβάνονται δράσεις και παρεμβάσεις ανάδειξης και προστασίας των Αρχαιολογικών Χώρων της Σαλαμίνας, με έμφαση στις Ζώνες Α' και Β' Προστασίας των σημαντικών Αρχαιολογικών χώρων της Κυνόσουρας (περιοχή Τύμβου των Σαλαμινομάχων) και των Αμπελα-κίων της Σαλαμίνας.

10. Για την προστασία του τοπίου τηρούνται τα ακόλουθα:

α) Στις μελέτες διαχείρισης και αποκατάστασης τοπίων δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε όλες τις παραμέτρους του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της ενεργοποίησης των μηχανισμών [του ν. 3937/2011](#) (Α' 60) για τη βιοποι-κιλότητα.

β) Για τις δράσεις που θα προκύψουν από το νέο ΡΣΑ, λαμβάνονται μέτρα αποκατάστασης του τοπίου, όπου αυτό απαιτείται.

γ) Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αποκατάστασης τοπίου δίνεται προτεραιότητα στην αποκατάσταση υποβαθμισμένων τοπίων σε προβληματικές περιοχές της Αττικής. Οι αντίστοιχες παρεμβάσεις περιλαμβάνουν πρόγραμμα ουσιαστικής συμμετοχής των τοπικών κοινωνικών ομάδων, καθώς και ευρείας ενημέρωσης των κατοίκων της κάθε περιοχής.

δ) Μετά την ολοκλήρωση και την παύση της λειτουργίας τους, παρακολουθείται η αποκατάσταση των χώρων διαχείρισης αποβλήτων.

ε) Στο πλαίσιο του σχεδιασμού των Μητροπολιτικών Πάρκων γίνονται ειδικές ρυθμίσεις για τη δόμηση και τα χαρακτηριστικά του αρχιτεκτονικού έργου που συνάδουν με τη φυσιογνωμία του κάθε πάρκου.

στ) Ενθαρρύνονται προτάσεις για τη χωροθέτηση έργων και δραστηριοτήτων κατά προτεραιότητα σε ειδικά θεσμοθετημένες περιοχές, αντί για φυσικές ή αγροτικές περιοχές γης με υψηλή παραγωγικότητα.

ζ) Ενθαρρύνονται δράσεις και παρεμβάσεις που συμβάλλουν στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και στη βελτίωση του αστικού και αγροτικού χώρου. Ειδικότερα, προωθούνται δράσεις που αφορούν στην αστική ανάπλαση, στη δημιουργία και αξιοποίηση ελεύθερων χώρων, όπως αύξηση αστικού πρασίνου, στην αναβάθμιση των δημόσιων χώρων, καθώς και στην αξιοποίηση χώρων που υπόκεινται σε οργανωμένη αλλαγή χρήσεων.

η) Για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στο τοπίο από την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα, όπως διαφοροποίηση σχεδιασμού και τεχνικών στοιχείων του έργου καθώς και αποκατάστασης του τοπίου, μέσω κατάλληλων παρεμβάσεων υλοποίησής τους.

θ) Κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δράσεων του νέου ΡΣΑ διασφαλίζονται, κατά το δυνατό, το τοπίο και οι συνιστώσες που το απαρτίζουν.

ι) Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την προστασία του τοπίου στη χωρική ενότητα της νησιωτικής Αττικής.

11. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας τηρούνται τα εξής:

α) Εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε έργα και δραστηριότητες για να ελαχιστοποιηθεί η περιβαλλοντική όχληση που προκαλείται από την παραγωγή κάθε είδους αποβλήτων.

β) Ενθαρρύνεται η εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης.

γ) Εκπόνηση προγραμμάτων για την πρόληψη ατυχημάτων και τη διαχείριση καταστάσεων που προκύπτουν από αυτά.

δ) Αποτελεί προτεραιότητα, ενόψει και της χωροθέτησης νέων υποδοχέων δραστηριοτήτων, η κατάρτιση νέου ή η επικαιροποίηση υφιστάμενου σχεδίου διαχείρισης τεχνολογικών ατυχημάτων στην περιοχή του Θριασίου.

ε) Κοινωνικός διάλογος προκειμένου να υπάρξει η μέγιστη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

στ) Ορθολογική χωροθέτηση του δικτύου των υποδομών, όπως έργων διαχείρισης αποβλήτων, ανακύκλωση, επεξεργασία, διάθεση, που θα αναπτυχθεί, λαμβάνοντας υπόψη το είδος, το κόστος και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, καθώς και το δίκτυο μεταφορών που απαιτείται επιπλέον.

ζ) Κατά την εκπόνηση του Σχεδίου-πλαίσιου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)** καταβάλλεται προσπάθεια για το διαχωρισμό των χρήσεων και την εξασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στις ακτές.

(Με την παρ. 3 του άρθρου 140 του ν. 4759/20, ΦΕΚ-245 Α/9-12-20, ορίζεται ότι :** "3. Όπου στον [ν. 4277/2014](#) αναφέρεται ο όρος «Σχέδιο Πλαίσιο

Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)» αντικαθίσταται με τον όρο «Ειδικό Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής.»”)

12. Ενίσχυση του ρόλου των συνδυασμένων μεταφορών, για τα εμπορεύματα, τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης.

13. Για τα θέματα που αφορούν στα οδικά έργα: α) Προωθείται, όπου απαιτείται, η συμπλήρωση του

οδικού δικτύου, με βάση τους στόχους του νέου ΡΣΑ, με τη βέλτιστη αξιοποίηση και ορθολογική διαχείριση της οδικής υποδομής που υπάρχει, καθώς και με την ανάπτυξη νέων υπεραστικών οδικών συνδέσεων.

β) Με γνώμονα την περιβαλλοντική και αισθητική προστασία, τη διατήρηση του τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και των ιδιαίτερων οικοσυστημάτων των ορεινών όγκων, λαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τα οδικά έργα, κυρίως από αυτά που διασχίζουν τους ορεινούς όγκους.

14. Ελέγχεται η αστική ανάπτυξη σε ευρύτερες ζώνες επιρροής των οδικών αξόνων και των σταθμών των μέσων σταθερής τροχιάς. Ειδικότερα:

α) Στις περιπτώσεις χάραξης των νέων υπεραστικών και περιαστικών οδικών αξόνων, γίνεται έλεγχος των χρήσεων γης στις ευρύτερες ζώνες επιρροής, μέσω εργαλείων του πολεοδομικού σχεδιασμού, ώστε να επιτυγχάνεται ο έλεγχος της αστικής διάχυσης και της εξάπλωσης της πόλης, όπως επίσης, και η εξασφάλιση της αναγκαίας γης για τη λειτουργία του οδικού δικτύου.

β) Για την εύρυθμη λειτουργία της περιοχής επιρροής των σταθμών των μέσων σταθερής τροχιάς και την αποφυγή φαινομένων συγκρούσεων χρήσεων γης σε αυτές, προωθείται κατά προτεραιότητα ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός και ο έλεγχος των χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης, μέσω εργαλείων του πολεοδομικού σχεδιασμού.

15. Προωθούνται όλες οι σχετικές ευκολίες πρόσβασης στις νέες και υφιστάμενες βιομηχανικές μονάδες, με συντήρηση και βελτίωση των υποδομών και δικτύων συγκοινωνιών και μεταφορών που ήδη υπάρχουν, όπως οδικών, σιδηροδρομικών, ακτοπολικών, καθώς και με την κατασκευή νέων υποδομών και δικτύων όπου απαιτείται.

16. Αποτελούν συστηματική επιδίωξη, κατά την υλοποίηση αναπλάσεων και την επαναχρησιμοποίηση των κελυφών των κτηρίων, η προώθηση του βιοκλιματικού σχεδιασμού και της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των υποδομών και των κτηρίων, ιδιαίτερα του δημόσιου τομέα.

17. Προωθείται η ανάπλαση του οδικού άξονα της Πανεπιστημίου με παράλληλη χρήση μέσων σταθερής τροχιάς, με λειτουργίες που ενθαρρύνουν συλλογικές δραστηριότητες, καθώς και την πεζή μετακίνηση, στο πλαίσιο αναβάθμισης του κέντρου της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας.

18. Ο σχεδιασμός και η χωροθέτηση των έργων και δραστηριοτήτων του νέου ΡΣΑ γίνονται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία.

19. Λαμβάνονται όλα τα μέτρα και οι δράσεις για την προστασία του κοινού από την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες και στο θόρυβο, πάνω από τα όρια που έχουν θεσμοθετηθεί.

20. Λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αντιμετώπιση προβλημάτων που οφείλονται στην ισόπεδη διέλευση του προαστιακού σιδηροδρόμου μέσα από την κεντρική περιοχή της Αθήνας. Εξετάζεται η δυνατότητα αντιμετώπισης του ζητήματος στο πλαίσιο έργων αστικής ανάπλασης κατά μήκος της διαδρομής, καθώς και η δυνατότητα μερικής υπογειοποίησης - ανισοπεδοποίησης της γραμμής στο τμήμα Ρουφ - Τρεις Γέφυρες.

21. Οι δράσεις που αφορούν στην υλοποίηση λιμενικών υποδομών εντάσσονται αρμονικά στο περιβάλλον, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

22. Εξετάζεται, στο πλαίσιο της λειτουργικής εξειδίκευσης του έργου των επιβατικών λιμένων της Αττικής, η δυνατότητα σταδιακής μεταφοράς ακτοπλοϊκών υπηρεσιών από το λιμάνι του Πειραιά σε εκείνο του Λαυρίου, σε άμεση συνάφεια με την επέκταση του προαστιακού σιδηροδρόμου, καθώς και η απόδοση ειδικού ρόλου στο λιμάνι της Ραφήνας.

23. Η υλοποίηση των κατευθύνσεων του νέου ΡΣΑ γίνεται κυρίως μέσω του υποκείμενου σχεδιασμού. Σε αυτό το πλαίσιο είναι αναγκαία η προώθηση - ολοκλήρωση των ΓΠΣ και των πολεοδομικών μελετών, καθώς και η αναθεώρηση των ΓΠΣ και των πολεοδομικών μελετών που ήδη υπάρχουν.

24. Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, είναι αναγκαία η άμεση προώθηση των διαδικασιών για τον καθορισμό και την οριοθέτηση των υποδοχέων των διάφορων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Ιδιαίτερη σημασία έχει η υλοποίηση του προγράμματος για την πολεοδόμηση των θεσμοθετημένων ζωνών, όπως ΒΙΠΑ - ΒΙΟΠΑ και περιοχές μεταποιητικών δραστηριοτήτων εντός ΖΟΕ, καθώς και επιχειρηματικών πάρκων που βρίσκονται σε καθεστώς εκτός σχεδίου, και η εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών.

25. Στη διαδικασία σχεδιασμού των μητροπολιτικών πάρκων εξειδικεύεται ο χαρακτήρας των χρήσεων που επιτρέπονται και προβλέπονται ρυθμίσεις για τη δόμηση που επιτρέπεται.

26. Το μητροπολιτικό πάρκο Ελληνικού, στο χώρο του μητροπολιτικού πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά, εμπλουτίζεται με τις χρήσεις και δραστηριότητες που προβλέπονται στο [v. 4062/2012](#) (Α' 70).

27. Τα δημόσια ακίνητα του παράκτιου χώρου αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα ως υποδοχείς σύνθετων χρήσεων τουρισμού, αναψυχής και κατοικίας.

Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις πολιτικής για τα δημόσια ακίνητα του παράκτιου χώρου περιλαμβάνουν:

α) την προώθηση προγραμμάτων αξιοποίησης με τη μορφή οργανωμένων υποδοχέων ανάπτυξης,

β) την ανάπλαση, εξυγίανση, αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και τη συμπλήρωση τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών που ήδη υπάρχουν, με στόχο την

προσέλκυση τουρισμού υψηλού επιπέδου και τη δημιουργία θυλάκων τουριστικής καινοτομίας και πρότυπης αναψυχής, σε συνδυασμό με κατοικία,

γ) την προώθηση νέων μορφών θεματικού τουρισμού με συνδυασμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δράσεων τουρισμού, αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού και την εξασφάλιση κατασκευών και εγκαταστάσεων υψηλής ποιότητας και αισθητικής που θα εντάσσονται στον περιβάλλοντα χώρο και το τοπίο, με ειδική πάντοτε μέριμνα για την ανάδειξη, την προβολή και τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου.

28. Όλα τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος που αναφέρονται στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Άρθρο 39

Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ πραγματοποιείται με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού και με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε υπηρεσίας Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα την παρακολούθηση περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων στον τομέα τους, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εντοπιστούν έγκαιρα απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να ληφθούν τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.

2. Όπου υπάρχουν ήδη μέτρα παρακολούθησης του περιβάλλοντος, αυτά μπορούν να ενταχθούν στο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του νέου ΡΣΑ, με στόχο την αποφυγή διπλού ελέγχου.

3. Η παραπάνω παρακολούθηση, στο στάδιο υλοποίησης του νέου ΡΣΑ, διεξάγεται μέσα από ετήσιες εκθέσεις που επιτρέπουν τη λήψη διορθωτικών ενεργειών αν αυτές αποδειχθούν απαραίτητες. Το περιεχόμενο των εκθέσεων αυτών συμμορφώνεται με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

α) Η ετήσια έκθεση παρακολούθησης έχει σκοπό την καταγραφή δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του νέου ΡΣΑ και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές. Τέτοιοι δείκτες μπορούν να αντληθούν από τη ΣΜΠΕ. Η Αρχή Σχεδιασμού μεριμνά για τη συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών από τους τελικούς αποδέκτες των δράσεων του νέου ΡΣΑ. Η έκθεση για κάθε έτος συντάσσεται, υποβάλλεται και δημοσιοποιείται στο πρώτο εξάμηνο του επομένου έτους.

β) Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των στρατηγικών και περιβαλλοντικών στόχων του νέου ΡΣΑ γίνεται με συγκριτική αποτίμηση των στοιχείων των διαδοχικών ετήσιων εκθέσεων. Σκοπός της σύγκρισης των παραπάνω στοιχείων είναι η ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που οφείλονται στο τμήμα του προγράμματος που υλοποιήθηκε, η σύγκριση με τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ και τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο για το περιβάλλον, καθώς και η διαπίστωση της αναγκαιότητας ανάληψης διορθωτικών ενεργειών. Σε περίπτωση

διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων από τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ είτε νέων υποχρεώσεων από το θεσμικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος που κάθε φορά ισχύει, προτείνονται κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.

4. Οι αρμόδιες ελεγκτικές περιβαλλοντικές αρχές, σε κεντρικό, αποκεντρωμένο και περιφερειακό επίπεδο, ελέγχουν την τήρηση των όρων, των περιορισμών και των κατευθύνσεων του παρόντος.

Άρθρο 40

Παραρτήματα – Διαγράμματα

1. Αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος νόμου αποτελούν τα εξής:

α) δεκαέξι (16) συνοδευτικά παραρτήματα, που περιλαμβάνουν ειδικές κατευθύνσεις και ρυθμίσεις, προγράμματα και έργα τα οποία προάγουν τη στρατηγική και τους στόχους του νέου ΡΣΑ σε χωρικό και τομεακό επίπεδο, και

β) εννέα (9) διαγράμματα κλίμακας 1:100.000, που απεικονίζουν ενδεικτικά τις κατευθύνσεις και τις προτάσεις, που περιλαμβάνονται στο παρόν και τα παραρτήματα με τίτλο:

αα) Στρατηγικό Σχέδιο.

ββ) Χωρικές Ενότητες.

γγ) Χωροταξική Οργάνωση- Αναπτυξιακοί Πόλοι και Άξονες.

δδ) Προστασία και Αναβάθμιση Περιβάλλοντος.

εε) Πολιτισμός και Απτικό Τοπίο.

στστ) Οργάνωση Παραγωγικών Δραστηριοτήτων.

ζζ) Μέσα Σταθερής Τροχιάς.

ηη) Κύριο Οδικό Δίκτυο.

θθ) Δομικό Σχέδιο Χωρικής Οργάνωσης.

2. Τα παραρτήματα και τα διαγράμματα τροποποιούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κάθε φορά συναρμόδιου Υπουργού, μετά από γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ.

Άρθρο 41

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι την έκδοση των νέων διοικητικών πράξεων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ οι αντίστοιχες πράξεις που έχουν εκδοθεί βάσει [του ν.1515/1985](#) (Α' 18).
2. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις [του ν.1515/1985](#), εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 5, 6, 7, 8 και 9, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την κατάργηση του ΟΡΣΑ, σύμφωνα με το άρθρο [12 του ν. 4250/2014](#) (Α' 74).
3. Επίσης διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου [15 του ν. 1515/1985](#), κατά το μέρος που δεν ρυθμίζουν διαφορετικά τα θέματα του παρόντος νόμου.
4. Καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντί-κεται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.
5. Σε συμφωνία με το πρότυπο της συμπαγούς πόλης, κατά τις διαδικασίες χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού επιδιώκεται ο κατά το δυνατόν περιορισμός της πληθυσμιακής και οικονομικής ανάπτυξης και συνακόλουθα της αστικής ανάπτυξης, στην ήδη θεσμοθετημένη αστική γη, καθώς και η αποφυγή της κατάληψης του εξωαστικού χώρου από αστικού τύπου χρήσεις. Κατ' αντιστοιχία, σε περιοχές εξωαστικού χώρου υψηλής αστικής διάχυσης, επιδιώκεται η λήψη κατάλληλων μέτρων πολεοδομικής οργάνωσης, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι ανεξέλεγκτες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

ΜΕΡΟΣ 2ο

ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 42

Κανονιστικό Πλαίσιο - Σχεδιασμός και Πολεοδομική Οργάνωση περιοχής της Ν. Φιλαδέλφειας Αττικής για τη δημιουργία Κέντρου Αθλητισμού, Μνήμης και Πολιτισμού

1. Έκταση συνολικού εμβαδού 29.121 τμ. περίπου, η οποία βρίσκεται στο Δήμο Νέας Φιλαδέλφειας - Χαλκηδόνας Αττικής, όπως αυτή ρυθμίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 4 και εμφανίζεται στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα του παρόντος, παραχωρείται κατά χρήση, διοίκηση και διαχείριση στο ερασιτεχνικό αθλητικό σωματείο με την επωνυμία «Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως» που ιδρύθηκε με την αριθ. 3844/1924 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών με έδρα τη Ν. Φιλαδέλφεια Αττικής, για την εκπλήρωση του καταστατικού του σκοπού και την ανέγερση στην παραπάνω έκταση Κέντρου Αθλητισμού, Μνήμης και Πολιτισμού με την επωνυμία «Αγία Σοφία – Νέα Φιλαδέλφεια».
2. Για την εκπλήρωση των σκοπών της παραχώρησης της παραγράφου 1 και των ειδικότερων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει το ερασιτεχνικό αθλητικό σωματείο με τη σύμβαση της παραγράφου 3, το τελευταίο δύναται να αποδέχεται δωρεές ή χορηγίες από τρίτους, να εκχωρεί δικαιώματα και υποχρεώσεις σε τρίτους, να συμβάλλεται με αυτούς και εν γένει να προβαίνει σε κάθε νόμιμη ενέργεια που

συντείνει στην εκπλήρωση των σκοπών της παραγράφου 1. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 56 και του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου [67 του ν. 2725/1999](#) (Α' 121) δεν εφαρμόζονται στις αθλητικές εγκαταστάσεις του άρθρου αυτού.

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Επίσης, για την εκπλήρωση των σκοπών της παραχώρησης και την υλοποίηση των δράσεων που αναφέρονται στους καταστατικούς σκοπούς των συμβαλλομένων, περιλαμβανομένης και της ανέγερσης, συμπλήρωσης, αναβάθμισης και επέκτασης αθλητικών εγκαταστάσεων, ο οικείος δήμος, η οικεία περιφέρεια, ιδρύματα, το Δημόσιο ή άλλοι φορείς του δημοσίου τομέα της παρ. 6 του άρθρου [1 του ν. 1256/1982](#) (Α' 65), καθώς και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου [2 του ν. 4674/2020](#) (Α' 53) δύνανται να υπογράφουν με το ερασιτεχνικό αθλητικό σωματείο ειδικές προγραμματικές συμβάσεις αθλητικής ανάπτυξης, στις οποίες ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός και το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το τυχόν χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι εισφορές, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις, το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της και οι αρμοδιότητές του, οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλόμενου που παραβαίνει τους όρους της σύμβασης και η διάρκεια αυτής και κάθε θέμα σχετικό με την υλοποίηση, εφαρμογή, διαχείριση και λειτουργία του αντικειμένου της σύμβασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται του άρθρου [100 του ν. 3852/2010](#) (Α' 87).» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 42 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 26 ΤΟΥ Ν. 4726/20, ΦΕΚ-181 Α/18-9-20 [Τέλος Τροποποίησης]**

(Με την παρ. 3 του άρθρου 66 του Ν. 4735/20, ΦΕΚ-197 Α/12-10-20, ορίζεται ότι : “3. Η παρ. 3 του άρθρου [42 του ν. 4277/2014](#) (Α' 156) έχει εφαρμογή σε όλα τα αθλητικά σωματεία που κατέχουν την ειδική αθλητική αναγνώριση του άρθρου [8 του ν. 2725/1999](#) και είναι εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου [142 του ν. 4714/2020](#)” - **βλ. Και άρθρο 66 ν. 4735/20, για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).**

4. Στην περιοχή της παραγράφου 1, αίρονται ο χαρακτηρισμός και οι δεσμεύσεις που ορίστηκαν με το από 13.3.1915 Βασιλικό διάταγμα (Α' 105/18.3.1915) και την αριθμ. 108424/13.9.1934 απόφαση (Β' 133/16.10.1934) λόγω εκπλήρωσης του σκοπού για τον οποίο επιβλήθηκαν και εγκρίνεται η τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Ν. Φιλαδέλφειας με την επέκταση και τη μετατόπιση ρυμοτομικών και οικοδομικών γραμμών, όπως οι ρυθμίσεις αυτές φαίνονται στο από Φεβρουάριο 2014 τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:500 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με τίτλο “Τροποποίηση Ρυμοτομικού Σχεδίου επί των οδών Φωκών, Καππαδοκίας και Αττάλειας του δήμου Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνος Αττικής”, και το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος. Πέραν της περιοχής της παρ. 1 του παρόντος διασφαλίζεται ο δασικός χαρακτήρας του άλσους ως προς το λοιπό της έκτασης αυτού.

Στην περιοχή αυτή καθορίζονται οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί δόμησης και οι ακόλουθες επιτρεπόμενες χρήσεις γης:

α) Όροι και περιορισμοί δόμησης

αα) Ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων: 27 μέτρα.

ββ) Ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος απολήξεων κλιμακοστασίων: 2,7 μέτρα (πέραν του ανώτατο επιτρεπόμενου ύψους κτιρίων).

γγ) Ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος στεγάστρων: 30 μέτρα.

δδ) Ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος πυλώνων ανάρτησης στεγάστρων: 40 μέτρα και σύμφωνα με τα οριζόμενα παρακάτω στην υποπερίπτωση δδ της περίπτωσης β.

εε) Ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης: 1,2.

στστ) Ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης: 60%.

β) Επιτρεπόμενες χρήσεις γης

αα) Αθλητικές χρήσεις με τις βοηθητικές τους εξυπηρετήσεις (αποδυτήρια, χώροι υγιεινής, ιατρεία, σουίτες VIP, φυσιοθεραπευτήρια, γραφεία προπονητών και διαιτητών, γραφεία διοίκησης και προσωπικού, αποθήκες, συνεργεία, χώροι ελέγχου και χειρισμού των εγκαταστάσεων, χώροι TV και CCTV κ.λπ.), συνοδευτικές χρήσεις των κυρίως αθλητικών χρήσεων με τους αντίστοιχους κλειστούς διαδρόμους (όπως χώροι μέσων μαζικής ενημέρωσης, χώροι αναψυχής και εστίασης αθλητών, προπονητών, διαιτητών, αίθουσες συσκέψεων και προβολών, γραφεία εξυπηρέτησης ομάδων, χώροι άθλησης και υγιεινής, γυμναστήριο, spa, χαμάμ, χώροι εξυπηρέτησης θεατών και επισήμων, κυλικεία, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων), καθώς και οι ακόλουθες συμπληρωματικές λειτουργίες με τους αντίστοιχους κλειστούς διαδρόμους: πολιτιστικές χρήσεις (όπως μουσεία), χώροι αναψυχής, εμπορικά καταστήματα (με εξαίρεση τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα) και καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών, εκθεσιακοί χώροι, εστιατόρια. Ο ανώτατος συντελεστής δόμησης των ανωτέρω επιτρεπόμενων χρήσεων για τις συμπληρωματικές λειτουργίες, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 15% του ανώτατου επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης.

ββ) Ο αριθμός των θέσεων στάθμευσης των αυτοκινήτων ορίζεται συνολικά στις εκατόν ογδόντα θέσεις για την περιοχή που ρυθμίζεται με το παρόν και σε διακόσιες θέσεις στάθμευσης, οι οποίες πρέπει να βρίσκονται σε ιδιόκτητο ακίνητο, που να βρίσκεται εκτός των ορίων του άλσους και να μην απέχει από τις εξυπηρετούμενες εγκαταστάσεις πλέον των χιλίων μέτρων και οι οποίες θα πρέπει να έχουν εξασφαλιστεί κατά την έκδοση της άδειας λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων. Η προβλεπόμενη από το άρθρο [1 του ν. 960/1979](#) συμβολαιογραφική δήλωση των θέσεων στάθμευσης των εγκαταστάσεων που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, μπορεί να γίνεται για λογαριασμό του κυρίου του ακινήτου από τον παραχωρησιούχο φορέα. Συμβολαιογραφικές πράξεις που αφορούν την παραχώρηση σε κοινή χρήση τμήματος της παραπάνω έκτασης ή τη σύσταση δουλείας επί αυτής ή άλλων εμπράγματων δικαιωμάτων μπορούν επίσης να γίνονται για λογαριασμό του κυρίου του ακινήτου από τον παραχωρησιούχο φορέα ή τον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα.

γγ) Στους υπόγειους χώρους των εγκαταστάσεων, ανεξαρτήτως χρήσεων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1.1 και 1.2 του άρθρου 11 της αριθμ. 3046/304/13.1.1989 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Κτιριοδομικός Κανονισμός» (Δ' 59). Το ύψος των υπόγειων

χώρων δύναται να υπερβαίνει τα 3 μέτρα, εφαρμοζομένης της παραγράφου 6 του άρθρου [11 του ν. 4067/2012](#).

δδ) Για την λειτουργική ενσωμάτωση των επιτρεπόμενων χρήσεων στον αστικό ιστό, επιτρέπεται επίσης η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και των περιμετρικών πεζοδρόμων με την πραγματοποίηση εκσκαφών έως 5 μέτρα και επιχώσεων έως 2 μέτρα, μη εφαρμοζομένης της παραγράφου 4 του άρθρου [15 του ν. 4067/2012](#) (Α' 79). Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 6 του άρθρου 17, η παράγραφος 5 του άρθρου 15, καθώς και οι διαστάσεις που ορίζονται στην υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Β' της παραγράφου 8 του άρθρου [17 του ν. 4067/2012](#) δεν έχουν εφαρμογή.

5α. Οι περιβαλλοντικοί όροι για τη δημιουργία των εγκαταστάσεων, εγκρίνονται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο [ν. 4014/2011](#) (Α' 209), ύστερα από την υποβολή και την αξιολόγηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Στη ΜΠΕ, εκτός των άλλων, προβλέπονται πρόσθετοι ειδικοί όροι περιβαλλοντικής προστασίας, καθώς και πρόσφορα και κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία σχετίζονται ιδίως: α) με την πύκνωση και επαύξηση των χώρων πρασίνου στο υπόλοιπο άσος της Νέας Φιλαδέλφειας, β) με την εντατικοποίηση της συνοχής, της συνέχειας και της λειτουργίας του άσους, ως δασικού οικοσυστήματος, γ) με την ενίσχυση της αντιπυρικής προστασίας του και δ) με κάθε συναφές μέτρο που διασφαλίζει την αναγκαία αντιστάθμιση και αποκαθιστά το περιβαλλοντικό ισοζύγιο στο άσος της Νέας Φιλαδέλφειας.

β. Οι προβλεπόμενες εγκρίσεις και άδειες για την πραγματοποίηση των αθλητικών εγκαταστάσεων στην περιοχή της παραγράφου 1, εκδίδονται πριν την αδειοδότηση και υλοποίηση των συνοδών τεχνικών και συγκοινωνιακών έργων, η ολοκλήρωση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της άδειας λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων. Η ολοκλήρωση των συνοδών έργων πιστοποιείται με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

6. Οι άδειες έγκρισης και δόμησης για την ανέγερση των κτιρίων και εγκαταστάσεων χορηγούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο [1 του ν. 3342/2005](#) (Α' 131), όπως ισχύει, από την Διεύθυνση Οικοδομικών και Κτιριοδομικών Κανονισμών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες των άρθρων [20](#) και [21 του ν. 4030/2011](#) (Α' 249).

7. Οι διατάξεις του άρθρου [19 του ν. 3044/2002](#), όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου [11 του ν. 3207/2003](#), καθώς και οι διατάξεις του άρθρου [65 του ν. 4042/2012](#) (Α' 24) καταργούνται.

Άρθρο 43

Στο τέλος της περιπτώσεως 1στ της παραγράφου 1 του άρθρου [49 του ν. 998/1979](#) (Α' 289), όπως ισχύει, προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«α) Επιτρέπεται, επίσης, κατ' εξαίρεση, η παραχώρηση κατά χρήση τμήματος άσους ή πάρκου στην Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή σε εποπτευόμενα από

αυτή νομικά πρόσωπα ή σε όσα έλκουν από αυτά δικαιώματα, καθώς και η αλλαγή χρήσης τμήματος άλσους ή πάρκου, το οποίο κρίνεται απολύτως αναγκαίο για τον εκσυγχρονισμό, βελτίωση, συμπλήρωση και ασφαλή λειτουργία νομίμως υφισταμένων ή για την ανέγερση νέων αθλητικών εγκαταστάσεων με υποχρέωση δάσωσης – αναδάσωσης επιφάνειας ίσης με το παραχωρηθέν τμήμα άλσους ή πάρκου κατά τα προβλεπόμενα στο ν. 998/1978, όπως ισχύει, υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

αα) Το παραχωρούμενο τμήμα του άλσους ή του πάρκου δεν διασπά τη συνοχή και τη συνέχειά του, ως δασικού οικοσυστήματος και δεν αναιρεί τη λειτουργία του.

ββ) Οι εγκαταστάσεις ή τα κτίρια στο σύνολο της επιφάνειας του άλσους ή του πάρκου (συμπεριλαμβανομένου και του παραχωρούμενου κατά χρήση τμήματος) δεν μπορούν να υπερβαίνουν συνολικά το 5% της επιφάνειας του άλσους ή του πάρκου.

γγ) Στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των αθλητικών εγκαταστάσεων θα προβλεφθούν πρόσφορα και κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα και ειδικοί όροι περιβαλλοντικής προστασίας που αντισταθμίζουν περιβαλλοντικά την αλλαγή της χρήσης του τμήματος του άλσους ή πάρκου.

β) Η εξαίρεση του εδαφίου α) δεν εφαρμόζεται για τα πάρκα και άλση των δήμων Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης.»

Άρθρο 44

Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού ΔΕΗ Α.Ε. και θυγατρικών της

Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του νόμου 3833/2010 (Α' 40), όπως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για τη ΔΕΗ Α.Ε. και τις θυγατρικές της, ο λόγος 1 προς 5 (μία πρόσληψη ανά πέντε αποχωρήσεις) για τα έτη 2011 έως και 2016, υπολογίζεται κατά Εταιρεία ξεχωριστά και όχι στο σύνολο των φορέων της παρ. 1 του άρθρου [1 του ν. 3812/2009](#). Ο ανωτέρω περιορισμός δεν ισχύει για τις προσλήψεις από Προκηρύξεις της ΔΕΗ Α.Ε. και των θυγατρικών της που εκδόθηκαν πριν τη θέση σε ισχύ [του ν. 3833/2010](#).»

Άρθρο 45

Ρυθμίσεις θεμάτων ΑΣΦΑ

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται η διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών φυσικού αερίου για τα έργα των Ανεξάρτητων Συστημάτων Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ).

2. Οι διατάξεις των άρθρων [165](#) έως [172](#), [173](#) παρ. 1, 174 και 175 [του ν. 4001/2011](#) (Α' 179) εφαρμόζονται και για τα έργα των αγωγών της παραγράφου 1.

3. Όπου στις διατάξεις άρθρων [165](#) έως [172](#), [173](#) παράγραφος 1, 174 και 175 [του ν. 4001/2011](#) αναφέρεται η εταιρεία «TRANS BALKAN PIPELINE BV», νοείται οι νοούνται οι Εταιρείες που αναφέρονται στην παράγραφο 2α του άρθρου [177 του ν. 4001/2011](#) ή άλλη Εταιρεία, η οποία είναι κάτοχος άδειας ΑΣΦΑ. Όπου στις διατάξεις της παραγράφου 2 αναφέρεται ο «Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης», εννοείται ο Γενικός Γραμματέας της αντίστοιχης Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντός των ορίων της οποίας διέρχονται οι αγωγοί των έργων της παραγράφου 1 του άρθρου 176 ή γενικότερα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, χορηγούνται οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας των έργων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

5. Η παράγραφος 5 του άρθρου [166 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης της παραγράφου 4 για τον καθορισμό της αξίας των εκτάσεων εκδίδεται μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τη διαδρομή και εγκατάσταση του αγωγού ή για την προσωρινή κατάληψη και χρήση των ανωτέρω ζωνών.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου [168 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν παραβλάπεται η συνήθης εκμετάλλευση του ακινήτου ή προκαλούνται ζημιές στα τυχόν επικείμενα κτίσματα, δένδρα, φυτά και καρπούς και κάθε άλλου είδους εγκαταστάσεις επ' αυτού, όπως και για τις απαγορεύσεις και δεσμεύσεις των ακινήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 166 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 167, καταβάλλεται στον δικαιούχο, κατά το μέτρο της βλάβης που αυτός υφίσταται, χρηματική αποζημίωση, η οποία συνίσταται στην πλήρη αποκατάσταση οποιασδήποτε ζημίας ή φθοράς. Για την αναγνώριση των δικαιούχων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων [26](#) και [27 του ν. 2882/2001](#) (Α' 17), όπως ισχύει. Η χρηματική αποζημίωση ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης το βραδύτερο μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τη διαδρομή και εγκατάσταση του αγωγού ή για την προσωρινή κατάληψη και χρησιμοποίηση για την εγκατάσταση του αγωγού και άλλης εδαφικής ζώνης.»

7. Στο άρθρο [171 του ν. 4001/2011](#) προστίθεται νέα παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου [9](#) και της παραγράφου 11 του άρθρου [19 του ν. 2882/2001](#).»

8. Εκκρεμείς αιτήσεις, που αφορούν έργα των αγωγών της παραγράφου 1, για την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου ή πυθμένα θαλάσσης, επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί ακόμη πράξη παραχώρησης, περατώνονται με βάση το νομοθετικό πλαίσιο που ίσχυε κατά την ημερομηνία υποβολής τους. Επιτρέπεται ωστόσο η υπαγωγή τους στη διαδικασία του άρθρου [173](#) παράγραφος 1 [του ν. 4001/2011](#), αν ο αιτών υποβάλει γραπτή δήλωσή του προς τούτο στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

Άρθρο 46

Τροποποιήσεις στο άρθρο [22 του ν. 3775/2009](#) (Α' 122)

1. Α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου [22 του ν. 3775/2009](#) (Α' 122) τροποποιείται ως εξής:

«6. Τα παραπάνω ομόλογα συνολικής ονομαστικής αξίας ενός δισεκατομμυρίου πεντακοσίων εκατομμυρίων (1.500.000.000) ευρώ εκδίδονται από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.) και έχουν διάρκεια μέχρι 10.8.2019.».

Β. Στο άρθρο [22 του ν. 3775/2009](#) (Α' 122) προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«11. Ομόλογα της παραγράφου 6 που εκδόθηκαν με την αριθμ. 2/58044/0023Α7/5.8.2009 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 1828), τα οποία θα ευρίσκονται στην κατοχή της ΕΤΕΑΝ ΑΕ την 10.8.2014 (από τα αρχικώς εκδοθέντα συνολικής ονομαστικής αξίας ενός δισεκατομμυρίου πεντακοσίων εκατομμυρίων ευρώ) αντικαθίστανται με ομόλογα ίσης ονομαστικής αξίας, τα οποία φέρουν ίδιους όρους με τα αντικαθι-στάμενα και ημερομηνία λήξης 10.8.2019.

Η αντικατάσταση γίνεται με ανταλλαγή των παλαιών με νέα ομόλογα, χωρίς τη μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας «Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης» (ΕΤΕΑΝ Α.Ε.) με μόνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.[ν. 2190/1920](#) ή διατάξεων άλλων νόμων ή του καταστατικού της εταιρίας που θέτουν τοχόν περιορισμούς για την ανωτέρω ανταλλαγή και που θα εκδοθούν για το σκοπό αυτόν από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔ.ΔΗ.Χ.).

Τα ανωτέρω ομόλογα καλύπτουν τον κίνδυνο που αναδέχεται η ΕΤΕΑΝ ΑΕ από την παροχή εγγυήσεων.

Επίσης, αυτά θα μπορούν μέχρι τη λήξη τους, να καλύπτουν και τις υποχρεώσεις της ΕΤΕΑΝ ΑΕ από τυχόν υφιστάμενες ή μη αναδιρθρωμένες οφειλές, μη θεωρούμενες ως νέες, που υλοποιούνται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις των νομισματικών και πιστωτικών Αρχών. Οι δεδουλευμένοι τόκοι, μέχρι την ημέρα ανταλλαγής των ανωτέρω ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Τα ομόλογα διακρατούνται από την εταιρία μέχρι τη λήξη τους και στη συνέχεια επιστρέφονται στο Ελληνικό Δημόσιο, μετά την αφαίρεση των ποσών που έχουν δεσμευθεί λόγω τυχόν κατάπτωσης των παρεχόμενων από την εταιρία εγγυήσεων.

Κατά την επιστροφή των προαναφερόμενων ομολόγων, μειώνεται ισόποσα (σε όρους ονομαστικής αξίας των ομολόγων) το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας υποχρεωτικά, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. [2190/1920](#) και του καταστατικού της. Κατά το χρονικό διάστημα που τα ομόλογα διακρατούνται από την εταιρία, οι τόκοι που καταβάλλονται από το Ελληνικό Δημόσιο στην εταιρία, επιστρέφονται από αυτή στο Ελληνικό Δημόσιο, εντός είκοσι ημερών από την είσπραξή τους.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες έκδοσης των ομολόγων από τον ΟΔ.ΔΗ.Χ..»

2. Τα τρία τελευταία εδάφια της παρ. 7 του άρθρου [22 του ν. 3775/2009](#) (Α' 122) αντικαθίστανται ως εξής:

«Μετά τη συντέλεση της ως άνω μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε., και ήδη μετά την έναρξη ισχύος [του ν. 3912/2011](#) (Α' 17), της ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε. (Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.), οι σχετικές απαιτήσεις της Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. κατά των πρωτοφειλετών επιχειρήσεων υπέρ των οποίων εγγυήθηκε και κατέπεσε η εγγύησή της, καθώς και κατά των τυχόν συνεγγυητών και λοιπών συνυποχρέων, καθίστανται απαιτήσεις του Δημοσίου. Το Δημόσιο υποκαθίσταται στα δικαιώματα του πιστωτικού ιδρύματος που χορήγησε το δάνειο, την εγγυητική επιστολή ή την πίστωση γενικά, τόσο κατά των πρωτοφειλετών όσο και κατά των εγγυητών και λοιπών συνυποχρέων. Οι εμπράγματα ή προσωπικές ασφάλειες ή άλλες εγγυήσεις υπέρ των απαιτήσεων αυτών διατηρούνται υπέρ του Δημοσίου. Η υποκατάσταση του Δημοσίου στις εμπράγματα ασφάλειες διενεργείται ατελώς και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου [13 του ν.1957/1991](#) (Α' 114).

Η είσπραξη των απαιτήσεων του Δημοσίου σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, από τη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν αποστολής, από την Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε., του χρηματικού καταλόγου και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την ταμειακή βεβαίωση των οφειλών. Για τυχόν διαγραφή οφειλών που έχουν βεβαιωθεί ταμειακά, η Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. συντάσσει Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης το οποίο αποστέλλει στη Φορολογική Διοίκηση προκειμένου η τελευταία να διαγράψει ολικώς ή μερικώς την οφειλή.

Η Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. υποχρεούται σε ετήσια βάση να υποβάλλει, προς έλεγχο, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τα στοιχεία από τα οποία προκύπτουν τα βεβαιωθέντα ποσά υπέρ Ελληνικού Δημοσίου και η αντίστοιχη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της.

Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για καταπτώσεις εγγυήσεων της Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. οι οποίες έχουν επέλθει κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης και εκκρεμεί η ταμειακή βεβαίωση των οφειλών.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την ταμειακή βεβαίωση των απαιτήσεων, τα αρμόδια όργανα για τη σύνταξη του χρηματικού καταλόγου, ο τρόπος ταμειακής βεβαίωσης, η διαδικασία επιστροφής από την αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους προς την Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε. των δικαιολογητικών για τις βεβαιώσεις ποσών κατάπτωσης που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης, τα στοιχεία τα οποία υποχρεούται να υποβάλει η Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε., καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου θέμα.»

Άρθρο 47

Η παράγραφος Α2 του άρθρου [25 του ν. 3468/2006](#), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου [196 του ν. 4001/2011](#) και την παράγραφο 2 του άρθρου [39 του ν. 4062/2012](#), τροποποιούνται ως ακολούθως:

«Α2. Τα έσοδα που προέρχονται από τις δημοπρατήσεις των αδιάθετων δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της περιόδου 2008-2012 σύμφωνα με την παρ. 3.3.1 του Παραρτήματος 34 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 52115/2970/2008 (Β' 2575) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθώς και σύμφωνα με το άρθρο 7 της υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 (Β' 1931) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων αποτελούν πόρο του ειδικού λογαριασμού, που διαχειρίζεται ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ) κατά το άρθρο [40 του ν. 2773/1999](#), στον οποίο και αποδίδεται. Οι όροι και η διαδικασία για τη διενέργεια των ανωτέρω δημοπρατήσεων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί τα έσοδα από τις δημοπρατήσεις των αδιάθετων δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της περιόδου 2008-2012 να κατανέμονται και να αποδίδονται ως πόροι του Ειδικού Λογαριασμού που τηρείται από τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφορών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ) ή τη ΛΑΓΗΕ ΑΕ, είτε υπέρ του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο» είτε να καταβάλλονται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΛΑΓΗΕ ΑΕ υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ποσοστό των εσόδων και η διαδικασία κατανομής και απόδοσης των πόρων αυτών στα παραπάνω νομικά πρόσωπα και κάθε σχετικό θέμα.

Για την περίοδο 2013-2015, το σύνολο των εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου αποτελούν πόρο του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου [143 του ν. 4001/2011](#) που διαχειρίζεται η ΛΑΓΗΕ ΑΕ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τμήμα των ως άνω εσόδων δύναται να διατίθεται μέσω της ΛΑΓΗΕ ΑΕ ως ενίσχυση για επιχειρήσεις τομέων και υποτομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, λόγω του κόστους δικαιωμάτων του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ε.Ε. που μετακυλίστα στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας (ενίσχυση για έμμεσο κόστος εκπομπών), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία 2003/87/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2009/29/ΕΚ και ισχύει καθώς και στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρ. SWD(2012) 130 τελικό (Κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα μέτρα κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μετά το 2012 - ΕΕ 2012/С 158/04).

Για την περίοδο 2016-2020, η ΛΑΓΗΕ ΑΕ διαχειρίζεται τμήμα των εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, το οποίο διατίθεται ως ενίσχυση για επιχειρήσεις τομέων και υποτομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, λόγω του κόστους δικαιωμάτων του συστήματος

εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ε.Ε. που μετακυλιέται στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας (ενίσχυση για έμμεσο κόστος εκπομπών), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία 2003/87/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2009/29/ΕΚ και ισχύει καθώς και στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρ. SWD(2012) 130 τελικό (Κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα μέτρα κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μετά το 2012 - ΕΕ 2012/С 158/04).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης από τη ΛΑΓΗΕ ΑΕ, για την περίοδο 2013-2020, για επιχειρήσεις τομέων και υποτομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, όπως ιδίως οι δικαιούχοι, το μέγιστο ποσό ενίσχυσης και η μεθοδολογία χορήγησης της ενίσχυσης.»

Άρθρο 48

Το άρθρο 35 του ν. 3448/2006 (Α' 57) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Η αποτέφρωση νεκρών πραγματοποιείται υποχρεωτικά στα Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών (ΚΑΝ). Η εγκατάσταση και λειτουργία ΚΑΝ επιτρέπεται σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) πρώτου βαθμού σε εκτάσεις ιδιοκτησίας τους, εντός ή εκτός των διοικητικών τους ορίων, ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ, μετά από λήψη των αδειών της παρ. 3 του άρθρου [19 του ν. 3982/2011](#). Οι άδειες χορηγούνται, από την Περιφέρεια εντός των διοικητικών ορίων της οποίας πρόκειται να εγκατασταθεί το ΚΑΝ και με τους όρους και τη διαδικασία των διατάξεων των άρθρων [17-40 του ν. 3982/2011](#).

Για την εφαρμογή των τελευταίων αυτών διατάξεων, τα ΚΑΝ κατατάσσονται στην κατηγορία των μηχανολογικών «εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών» χαμηλής όχλησης της παρ. 3 του άρθρου [17 του ν. 3982/2011](#). Σε περίπτωση εγκατάστασης ΚΑΝ από ΟΤΑ σε χώρο ιδιοκτησίας του ο οποίος βρίσκεται εντός των ορίων άλλου ΟΤΑ, για την αδειοδότηση απαιτείται η λήψη γνώμης από τον τελευταίο. Οι διατάξεις της παρούσας κασιχύουν κάθε άλλης διάταξης ή απαγόρευσης.

2. Η χωροθέτηση των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών επιτρέπεται σε περιοχές που έχουν καθορισθεί οι χρήσεις γης των άρθρων 5, 6, 7 και 10 του π.δ. 23.2/6.3.1987 (Α' 166) και των άρθρων [20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29](#) και [31 του ν. 4269/2014](#) (Α' 142). Στις εκτός σχεδίου περιοχές, στις οποίες δεν έχουν καθορισθεί χρήσεις γης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 4 του π.δ. 24/31.5.1985 (Α' 270) και του π.δ. της 31.3/6.4.1987 (Α' 303), καθώς και η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου [6 του ν. 3325/2005](#) (Α' 68).

3. Τα δικαιώματα και τέλη αποτέφρωσης και η εν γένει χρήση και λειτουργία εκάστου ΚΑΝ ρυθμίζονται με τον Κανονισμό ΚΑΝ, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του αρμόδιου προς τούτο οργάνου του νομικού προσώπου που κατέχει την κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου άδεια λειτουργίας.

4. Με τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου είναι δυνατή η εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αποτέφρωσης οστών νεκρών από ΟΤΑ πρώτου βαθμού ή από τα νομικά πρόσωπά τους, εντός των νομίμως λειτουργούντων από αυτούς κοιμητηρίων.

(βλ. Και άρθρο 92 (Ρυθμίσεις θεμάτων μονάδων αποτέφρωσης οστών νεκρών και διαχείρισης της τέφρας) [v. 4368/16](#), ΦΕΚ-21 Α/21-2-16)

Άρθρο 49

1. Για την αποτέφρωση νεκρών συντάσσεται ληξιαρχική πράξη εντός εξήντα ωρών από το θάνατο και αφού προηγουμένως προσκομισθούν, πέραν των απαιτούμενων κατά το άρθρο [32 του v. 344/1976](#) «Περί Ληξιαρχικών Πράξεων» (Α' 143) δικαιολογητικών και τα εξής:

(α) Έγγραφη δήλωση ή σημείωμα του θανόντος ότι επιθυμούσε την αποτέφρωση της σωρού του. Αν ο θανών δεν κατέλιπε τέτοια δήλωση ή σημείωμα, έγγραφη δήλωση του/της συζύγου αυτού ή του/της εν ζωή συντρόφου του θανόντος με τον/την οποίο/α ο τελευταίος είχε συνάψει σύμφωνα συμβίωσης κατά τα προβλεπόμενα από το άρθρο [1 του v. 3719/2008](#) «Μεταρρυθμίσεις για την οικογένεια, το παιδί και άλλες διατάξεις» (Α' 240) ή, τέλος, των συγγενών πρώτου ή δευτέρου βαθμού του θανόντος, με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής τους.

(β) Έγγραφη πιστοποίηση ιατροδικαστή που βεβαιώνει ότι η αιτία θανάτου δεν χρήζει περαιτέρω ιατροδικαστικής διερευνήσεως και ότι αφαιρέθηκαν από το σώμα του νεκρού τα τυχόν ακατάλληλα για αποτέφρωση ιατροτεχνικά μέρη. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Έγγραφη πιστοποίηση ιατροδικαστή που βεβαιώνει ότι, βάσει διενεργηθείσας νεκροψίας, πρόκειται για θάνατο που οφείλεται σε παθολογικά αίτια και όχι για βίαιο θάνατο και ότι αφαιρέθηκαν από το σώμα του νεκρού τα τυχόν ακατάλληλα για αποτέφρωση ιατροτεχνικά μέρη. Εάν ο θάνατος είναι βίαιος, έχει προηγηθεί νεκροτομή, κατόπιν σχετικής εντολής.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡ. Β ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. 249 ΤΟΥ Ν. 4555/18, ΦΕΚ-133 Α/19-7-18 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «2. Στη ληξιαρχική πράξη της παραγράφου 1 σημειώνεται από τον ληξίαρχο και ο τόπος αποτέφρωσης. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων [32](#), [33](#), [34](#), [36](#), [38](#) και [39 του v. 344/1976](#). Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται όλες οι λεπτομέρειες σχετικά με την διαμόρφωση του εντύπου της ληξιαρχικής πράξης θανάτου.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘ. 249 ΤΟΥ Ν. 4555/18, ΦΕΚ-133 Α/19-7-18 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Για την αποτέφρωση νεκρών δεν απαιτείται η έκδοση άδειας αλλά αρκεί η προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου στο ΚΑΝ όπου θα αποτεφρωθεί ο νεκρός.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ ΑΡΘ. 249 ΤΟΥ Ν. 4555/18, ΦΕΚ-133 Α/19-7-18 [Τέλος Τροποποίησης]**

(βλ. Και άρθρο 92 (Ρυθμίσεις θεμάτων μονάδων αποτέφρωσης οστών νεκρών και διαχείρισης της τέφρας) [v. 4368/16](#), ΦΕΚ-21 Α/21-2-16)

[Αρχή Τροποποίησης] «Άρθρο 49α

Διαχείριση της τέφρας

1. Η τέφρα τοποθετείται υποχρεωτικά από τα Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών (ΚΑΝ) και τις μονάδες αποτέφρωσης οστών νεκρών εντός ειδικού σκεύους (τεφροδόχος).
2. Η τεφροδόχος υποχρεωτικά:
 - α) Τοποθετείται σε ειδικό χώρο φύλαξης των τεφροδόχων (τεφροφυλάκιο) εντός του ΚΑΝ Αποτέφρωσης ή εντός του Κοιμητηρίου ή
 - β) Ενταφιάζεται σε υφιστάμενο Κοιμητήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον [α.ν. 582/1968](#) (Α' 225) «Περί Δημοτικών και Κοινοτικών Κοιμητηρίων», όπως ισχύει, ή
 - γ) Εγκαταλείπεται ελευθέρως στη θάλασσα και σε απόσταση τουλάχιστον 1,5 ναυτικού μιλίου από την ακτή, υπό την προϋπόθεση ότι το σκεύος είναι διαλυτό στο νερό και δεν περιέχει ρυπογόνα στοιχεία.
3. Είναι δυνατή η διασπορά της τέφρας σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο ενθύμησης (σιντριβάνι ή ανθόκηπο) εντός του ΚΑΝ ή σε υπαίθριο χώρο εκτός κατοικημένης περιοχής ή στη θάλασσα.
4. Εφόσον δεν υφίσταται ρητή δήλωση του αποθανόντος για τη διαχείριση της τέφρας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, για το ζήτημα αυτό αποφασίζουν ο/η σύζυγος και οι συγγενείς του, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, έως και τον τέταρτο βαθμό, κατά σειρά τάξεως.
5. Για κάθε μεταβολή στη διαχείριση της τέφρας αποφασίζουν ο/η σύζυγος και οι ανωτέρω συγγενείς του νεκρού, κατά σειρά τάξεως.
6. Σε κάθε περίπτωση αδυναμίας πραγματοποίησης της βούλησης του θανόντος, καθώς και σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ συγγενών της ίδιας τάξης, αποφαιίνεται ο Εισαγγελέας στην περιφέρεια του οποίου φυλάσσεται η τεφροδόχος.
7. Η τεφροδόχος θεωρείται πράγμα εκτός συναλλαγής με όλες τις εντεύθεν συνέπειες». - ΠΡΟΣΘ. ΑΡΘΡΟΥ 49Α ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘ. [92 ΤΟΥ Ν. 4368/16](#), ΦΕΚ-21 Α/21-2-16 [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 50

[Αρχή Τροποποίησης] «Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος αποκτούν ισχύ νόμου το άρθρο 2, οι παράγραφοι 3 έως και 8 του άρθρου 4, καθώς και τα άρθρα 5 έως και 8 της κ.υ.α. 20232/ 2010 (Β' 745). Όπου στις διατάξεις της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης γίνεται αναφορά σε όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης ή της κεντρικής διοίκησης υπό το πριν το [ν. 3852/2010](#) (Α' 87) νομοθετικό καθεστώς, νοούνται τα εκάστοτε αρμόδια όργανα για την άσκηση των ίδιων αρμοδιοτήτων μετά την ισχύ του νόμου αυτού.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 50 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [14 ΤΟΥ Ν. 4368/16](#), ΦΕΚ-21

A/21-2-16 [Τέλος Τροποποίησης] . Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 7 της ως άνω κ.υ.α. δεν αποκλείει την εφαρμογή των κυρώσεων του άρθρου [29 του ν. 3982/2011](#) στο πεδίο εφαρμογής αυτών. Οι ορισμοί [του ν. 4014/2011](#) και της υ.α. 1958/2012 (Β' 21) κατισχύουν οποιωνδήποτε διαφορετικών όρων της ως άνω κ.υ.α.». **[Αρχή Τροποποίησης]** «Τα άρθρα 1, 3 και 9, οι παράγραφοι 1, 2 και 9 του άρθρου 4, καθώς και το Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 8 της ως άνω κ.υ.α. καταργούνται.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 50 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 9 ΤΟΥ Ν. 4297/14, ΦΕΚ-215 Α/2-10-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 51

Τελικές διατάξεις

Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

(α) Η παράγραφος 9 του άρθρου [51 του ν. 4042/2012](#) «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ-Ρύθμιση δεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α' 24).

(β) Η παράγραφος 17 του άρθρου [42 του ν. 4030/2011](#), «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις» (Α' 249), και

(γ) Το [π.δ. 31/2009](#) «Προϋποθέσεις καθορισμού των χώρων δημιουργίας Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών, όροι και έλεγχος της λειτουργίας τους και ειδικότερες προϋποθέσεις για την αποτέφρωση νεκρών» (Α' 49).

Άρθρο 52

1. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου [19 του ν. 2664/1998](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης από τον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου, διενεργείται αμελλητί η καταχώρισή της στα κτηματολογικά φύλλα των επηρεαζόμενων ακινήτων, όπου έχει καταχωριστεί η αίτηση επί της οποίας αυτή εξεδόθη. Σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης από τον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου, διενεργείται προσωρινή καταχώριση της απόφασής του στα κτηματολογικά φύλλα των επηρεαζόμενων ακινήτων, όπου έχει καταχωριστεί η αίτηση επί της οποίας αυτή εξεδόθη και ο αιτών υποχρεούται, με επιμέλειά του, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την έκδοση της απόφασης να λάβει γνώση αυτής δια λήψης αντιγράφου από το Κτηματολογικό Γραφείο με σχετική επισημείωση στο πρωτότυπο. Η απόφαση του Προϊσταμένου του Κτηματολογικού Γραφείου κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος εντός της ίδιας προθεσμίας και στους όμορους δικαιούχους, εκτός αν αυτοί έλαβαν γνώση της απόφασης δια λήψης αντιγράφου από το Κτηματολογικό Γραφείο με σχετική επισημείωση στο πρωτότυπό της. Στην περίπτωση όμορων ακινήτων με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη», η απόφαση κοινοποιείται στο Ελληνικό Δημόσιο. Εάν παρέλθει άπρακτη η κατά το δεύτερο και τρίτο εδάφιο προθεσμία, παύει

αυτοδικαίως η ισχύς της απόφασης, θεωρείται ότι δεν έγινε η καταχώριση και εξαλείφεται αυτεπαγγέλτως η προσωρινή διενεργηθείσα.»

2.α) Από την έναρξη ισχύος του παρόντος λήγει η κατά τις διατάξεις του άρθρου [23 του ν. 2664/1998](#) (Α' 275) μεταβατική λειτουργία των έμμισθων Υποθηκοφυλακείων Θεσσαλονίκης και Πειραιά ως Κτηματολογικών Γραφείων για τις κτηματολογικές εγγραφές που αφορούν σε ακίνητα των περιοχών τοπικής τους αρμοδιότητας και ορίζεται η σύσταση Κτηματολογικών Γραφείων Θεσσαλονίκης και Πειραιά κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Οι Προϊστάμενοι των προαναφερόμενων έμμισθων Υποθηκοφυλακείων εξακολουθούν να προϊστανται των οικείων Κτηματολογικών Γραφείων. Η υπηρεσιακή και μισθολογική κατάσταση των Προϊσταμένων των προαναφερόμενων έμμισθων Υποθηκοφυλακείων που ασκούν καθήκοντα Προϊσταμένων των οικείων Κτηματολογικών Γραφείων καθώς και των υπηρετούντων υπαλλήλων των ίδιων Υποθηκοφυλακείων που τυχόν διεκπεραιώνουν εργασίες και ασκούν καθήκοντα υπαλλήλων στα παραπάνω Κτηματολογικά Γραφεία παραμένει αμετάβλητη. Το ίδιο ισχύει και για τη σχέση τους με τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

β) Κάθε Κτηματολογικό Γραφείο από τα προαναφερόμενα είναι τοπικά αρμόδιο για τις κτηματολογικές εγγραφές που αφορούν σε ακίνητα της περιοχής του. Η περιοχή αυτή συμπίπτει με την περιοχή τοπικής αρμοδιότητας του οικείου Υποθηκοφυλακείου. Μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, όταν ορίζεται με την απόφαση του άρθρου [1](#) παρ. 3 [του ν. 2664/1998](#) η έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου για νέες κτηματογραφημένες περιοχές που υπάγονται στην τοπική αρμοδιότητα των ίδιων Υποθηκοφυλακείων, γι' αυτές ισχύουν αυτοδίκαια όσα προαναφέρθηκαν στην περίπτωση α'. Με την κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου [5 του ν. 2664/1998](#), είναι δυνατή η μεταβολή της τοπικής αρμοδιότητας των ίδιων Κτηματολογικών Γραφείων. γ) Για τη δαπάνη καταχώρισης εγγραπτέων πράξεων στα κτηματολογικά βιβλία, καθώς και για την έκδοση πιστοποιητικών, αντιγράφων και αποσπασμάτων από τα τηρούμενα κτηματολογικά στοιχεία και διαγράμματα εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων [4](#) παρ. 2 περίπτωση β', [22](#) παρ. 2 [του ν. 2664/1998](#), η υπ' αριθμ. 36159/2007 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β' 1873), καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του ίδιου νόμου εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων που διέπουν τη μεταβατική περίοδο λειτουργίας των έμμισθων Υποθηκοφυλακείων ως Κτηματολογικών Γραφείων. Για την κεντρική υποστήριξη των υπηρεσιών αυτών από την εταιρεία ΕΚΧΑ Α.Ε. ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 περίπτωση α' 23 παρ. 4 εδάφια γ' και δ' [του ν. 2664/1998](#), καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του νόμου αυτού εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων που διέπουν τη μεταβατική περίοδο λειτουργίας των έμμισθων Υποθηκοφυλακείων ως Κτηματολογικών Γραφείων.

δ) Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, όπου υπάγονται τα Κτηματολογικά Γραφεία κατά τα οριζόμενα στη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου [1 του ν. 4164/2013](#) (Α' 156) και της παραγράφου 1 του άρθρου [3 του ν. 2664/1998](#), επικουρείται από την εταιρεία (διακριτικός τίτλος «ΕΚΧΑ Α.Ε.») για την τήρηση των διατάξεων [του ν. 2664/1998](#) από τις υπηρεσίες αυτές.

Άρθρο 53

1. Η περίπτωση ιστ' της παρ. 1 του άρθρου [2 του ν. 4001/ 2011](#), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

«(ιστ) Τελικός Πελάτης: 1) Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει Φυσικό Αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια αποκλειστικά για δική του χρήση, και 2) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει Ηλεκτρική Ενέργεια με σκοπό την παροχή υπηρεσιών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων (Η/Ο).»

2. Στην παρ. 1 του άρθρου [2 του ν. 4001/2011](#) προστίθεται νέα περίπτωση κζ' , ως εξής:

«(κζ) Φορέας Εκμετάλλευσης Υποδομών Φόρτισης Η/Ο: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται στην εκμετάλλευση υποδομών φόρτισης για τις οποίες προμηθεύεται Ηλεκτρική Ενέργεια με σκοπό την παροχή υπηρεσιών φόρτισης Η/Ο.»

3. Στο άρθρο [134 του ν. 4001/2011](#) προστίθεται νέα παράγραφος 2, ως εξής:

«2. Οι Φορείς Εκμετάλλευσης Υποδομών Φόρτισης Η/Ο εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας προμήθειας ή εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από Γνώμη της ΡΑΕ, καθορίζονται οι δικαιούμενοι, οι όροι, οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία των Φορέων Εκμετάλλευσης υποδομών Φόρτισης Η/Ο, οι υποχρεώσεις των φορέων έναντι των λοιπών καταναλωτών, οι υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων, ιδίως αναφορικά με τη ζήτηση ισχύος και ενέργειας σε ετήσια βάση και το σχετικό κόστος, η προσαρμογή των ήδη λειτουργούντων φορέων στις διατάξεις αυτής καθώς και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την λειτουργία και τις υποχρεώσεις των Φορέων Εκμετάλλευσης Υποδομών Φόρτισης Η/Ο».

Οι παράγραφοι 2 έως 6 του άρθρου 134 αναριθμούνται.

Άρθρο 54

Οι διατάξεις της περίπτωσης 4 της υποπαραγράφου Ε2 [του ν. 4093/2012](#) (Α' 222), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, καθώς και οι αντίστοιχες της παραγράφου 21 του άρθρου [55 του ν. 4002/2011](#), καθ' ο μέρος αφορούν την περίπτωση β' του πέμπτου εδαφίου της ως άνω παραγράφου, δεν επηρεάζονται από τη θέση σε ισχύ [του ν. 4275/2014](#).

Άρθρο 55

Η παράγραφος 8 του άρθρου [192 του ν. 3463/2006](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται η εκμίσθωση με δημοπρασία δημοτικών ακινήτων (εκτάσεων ή κτισμάτων) με μειωμένο μίσθωμα για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) έτη, υπό τον όρο ότι ο μισθωτής θα

αναλάβει το σύνολο ή μέρος της δαπάνης ανακαίνισης ή ανακατασκευής του ακινήτου και θα προβεί σε τυχόν πρόσθετες παροχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ειδικότερα στους όρους διακήρυξης της δημοπρασίας. Επιτρέπεται επίσης, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος, η μακροχρόνια μίσθωση ακάλυπτης δημοτικής έκτασης, με σκοπό, πέραν των τουριστικών δραστηριοτήτων που διέπονται από τις διατάξεις [του ν. 2160/1993](#), όπως ισχύει, την εγκατάσταση και εκμετάλλευση στο μίσθιο επιχειρήσεων αθλητικών δραστηριοτήτων πάσης φύσεως και υποστηρικτικών προς αυτές υπηρεσιών, καθώς και με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 610 του Αστικού Κώδικα. Η ανωτέρω σύμβαση απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα Δημοσίου ή τρίτων, ενώ τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και υποθηκοφυλάκων για τη σύμβαση και κάθε άλλη προς πραγμάτωση αυτής πράξη περιορίζονται στο 10% αυτών. Κάθε κτίριο και κάθε άλλη μόνιμη εγκατάσταση που θα πραγματοποιηθεί επί του μισθίου σύμφωνα με τη σύμβαση, περιέρχεται μετά τη λύση ή τη λήξη της σύμβασης στην κυριότητα του Δήμου, χωρίς υποχρέωση του Δήμου και χωρίς δικαίωμα του μισθωτή να τα αφαιρέσει, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά. Με απόφασή του ο Υπουργός Εσωτερικών δύναται να καθορίζει προσθέτους όρους και προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας.»

Άρθρο 56

Στην παράγραφο XV του άρθρου 2 του από 20.2/6.3.2003 Προεδρικού διατάγματος (Δ' 199) στο τέλος της υποπαραγράφου 1, προστίθεται η υποπαραγράφος 1Α ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις της προηγούμενης υποπαραγράφου, δεν εφαρμόζονται προκειμένου για την περιοχή «Επιχειρηματικού Πάρκου» του Δήμου Μαρκοπούλου, όπως αυτή ορίζεται στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Μαρκοπούλου (ΥΑ9573/1846/2000, (Δ' 210) για την οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις του ανωτέρω Γ.Π.Σ. και συγκεκριμένα η παράγραφος Ι.Γ.δ. (Πολεοδομικού Κέντρου όπως προσδιορίζεται από το άρθρο 4 του από 23.2.1987 Προεδρικού διατάγματος (Δ' 166) με εξαίρεση την κατοικία). Ο όρος «Επιχειρησιακό Πάρκο» στην εν λόγω παράγραφο είναι ταυτόσημος με τον όρο «Επιχειρηματικό Πάρκο.»

Άρθρο 57

Στο άρθρο [15 του ν. 4237/2014](#) «Ρύθμιση θεμάτων της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. και άλλες διατάξεις», οι λέξεις «του άρθρου [103 του ν.4001/2011](#)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «των άρθρων [102-104](#) και [119 του ν.4001/2011](#)».

Άρθρο 58

Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου [17 του ν. 3937/ 2011](#) (Α' 60) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Η εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα. Αυτή καθορίζει τις στρατηγικές στοχεύσεις, τις γενικές κατευθύνσεις και τους ειδικότερους στόχους για τη διαχείριση και προστασία της βιολογικής ποικιλότητας σε εθνικό επίπεδο. Η εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από γνώμη της Επιτροπής «Φύση 2000» της κ.υ.α. 33318/3028/11.12.1998 (Β' 1289), ανά δεκαπέντε έτη. Στην εθνική αυτή στρατηγική περιλαμβάνεται και αναλυτικό σχέδιο δράσης, το οποίο επικαιροποιείται ανά πενταετία.»

Άρθρο 59

Το άρθρο [21 του ν. 4224/2013](#) (Α' 288) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην παρ. 7 του άρθρου [40 του ν. 2084/1992](#), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 18 του άρθρου [10 του ν. 3863/2010](#) και το άρθρο [40 του ν. 3996/2011](#), προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Ο χρόνος που έχει διανυθεί στην εισοδηματική ενίσχυση του άρθρου [13 του ν. 3460/2006](#), ως τροποποιήθηκε με το άρθρο [11 του ν. 3660/2008](#), του ν. [3526/2007](#), καθώς και των νόμων 3746/2009 άρθρο 75, 3762/2009 άρθρο 32 [Αρχή Τροποποίησης]«, 2366/1995 άρθρο 3» - ΠΡΟΣΘ. ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 92 ΤΟΥ Ν. 4313/14, ΦΕΚ-261 Α/17-12-14 [Τέλος Τροποποίησης] και 3518/2006 άρθρο 69 είναι χρόνος πραγματικής εργασίας και λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων λήψης πλήρους ή μειωμένης σύνταξης δίχως να συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο αναγνωριστέου πλασματικού χρόνου του άρθρου [40 του ν. 3996/2011](#).»»

Άρθρο 60

Στο [ν. 3937/2011](#) προστίθεται νέο άρθρο 19α ως ακολούθως:

«Άρθρο 19Α

Εθνική Επιτροπή για την Αποτροπή της Καλλιέργειας Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών

1. Συστήνεται άμισθη Εθνική Επιτροπή για την Αποτροπή της Καλλιέργειας Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ) στην Ελλάδα, η οποία εισηγείται προς τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υγείας, τις πολιτικές για την ανάλυση της καλλιέργειας ΓΤΟ και τα τυχόν απαιτούμενα εθνικά μέτρα απαγόρευσης της καλλιέργειας των ΓΤΟ. Η Επιτροπή είναι ενδεκαμελής και αποτελείται από:

(α) το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως συντονιστή της Επιτροπής,

(β) το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

(γ) τον Πρόεδρο ή έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής,

(δ) τον Πρόεδρο ή έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής,

(ε) τον Πρόεδρο ή έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής,

(στ) τον Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,

(ζ) τον Γενικό Διευθυντή Φυτικής Παραγωγής,

(η) τον Γενικό Διευθυντή Γεωργικών Εφαρμογών και Έρευνας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

(θ) τον Γενικό Διευθυντή Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας,

(ι) έναν εκπρόσωπο μίας από τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα στα θέματα των ΓΤΟ,

(ια) έναν εκπρόσωπο της πανεπιστημιακής κοινότητας, οριζόμενο από τη Σύνοδο των Πρυτάνεων των Ελληνικών Πανεπιστημίων.

2. Η Επιτροπή συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και αναπληρωτές όλων των μελών της Επιτροπής. Οι αναπληρωτές των μελών των περιπτώσεων (γ), (δ), (ε), (ι) και (ια) της προηγούμενης παραγράφου υποδεικνύονται από τους φορείς που υποδεικνύουν και τα αντίστοιχα τακτικά μέλη.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι δυνατόν να ορίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για τη συγκρότηση, τη λειτουργία και το έργο της Επιτροπής.»

Άρθρο 61

Τροποποίηση των νόμων 4015/2011 (Α' 210) και 2810/2000 (Α' 61)

1. Το άρθρο [1 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού:

α) Μητρώο είναι η συμβατική ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων, η οποία ενημερώνεται και επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα,

β) Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΑΣΟ) είναι: αα) οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), ββ) οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ).

γ) Αγροτικός Συνεταιρισμός (ΑΣ) είναι κάθε αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις [του ν. 2810/2000](#).

δ) Οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ): Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί συνιστούν μεταξύ τους Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

ε) Δημοπρατήριο είναι μια συμβατικά ή ψηφιακά οργανωμένη αγορά αγροτικών προϊόντων, στο πλαίσιο της οποίας οι παραγωγοί προσφέρουν τα προϊόντα αυτά σε ενδιαφερόμενους αγοραστές με ελεύθερα διαπραγματεύσιμες τιμές, ενώ η διαπραγμάτευση, η διαμόρφωση της τελικής τιμής ανά προϊόν, οι σχετικές πωλήσεις και οι πληρωμές λαμβάνουν χώρα εντός και δια του Δημοπρατηρίου.

στ) «Καλάθι της Περιφέρειας» είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης κάθε Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, με αντικείμενο τη χρηματοδότηση υπηρεσιών και υποδομών σχετικά με την τυποποίηση, την πιστοποίηση, την εμπορία και τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας.»

2. Το άρθρο [2 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων

1. Για την άσκηση της κρατικής εποπτείας επί των ΑΣΟ και των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων (ΔΟ), συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων» (στο εξής Μητρώο), το οποίο αποτελεί συμβατική ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Στο Μητρώο αυτό καταχωρίζονται σε ειδικές αντίστοιχες κατηγορίες οι ΑΣΟ και οι ΔΟ. Στο Μητρώο εγγράφεται και η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΠΑΣΕΓΕΣ). Επίσης στο Μητρώο εγγράφονται οι διατηρούμενες αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται η μορφή, το περιεχόμενο, η διαδικασία καταγραφής σε αυτό, καθώς και η τήρηση του Μητρώου.

3. Για τις ανάγκες τήρησης και λειτουργίας του Μητρώου λειτουργεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διοικητική μονάδα με την ονομασία «Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, Ομαδικών Δραστηριοτήτων και Παρακολούθησης Εφαρμογής Εθνικής και Ενωσιακής Νομοθεσίας» (στο εξής Εποπτική Αρχή).

4. Για τις ανάγκες τήρησης του Μητρώου και εφαρμογής των διατάξεων περί εποπτείας, ελέγχου και εφαρμογής μέτρων εξυγίανσης των ΑΣΟ ιδρύεται πενταμελές Γνωμοδοτικό Επιστημονικό Συμβούλιο Εποπτείας Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (στο εξής Συμβούλιο), το οποίο εισηγείται προς τον

Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τα παραπάνω θέματα. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν ειδικοί επιστήμονες, με συνεταιριστική παιδεία, γνώση και εμπειρία. Το Συμβούλιο αποτελείται από τον Προϊστάμενο της Εποπτικής Αρχής, τρία μέλη τα οποία υποδεικνύονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ένα μέλος που υποδεικνύεται από την ΠΑΣΕΓΕΣ. Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της Εποπτικής Αρχής. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και είναι άμισθα.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου [3 του ν. 4015/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η Εποπτική Αρχή αξιολογεί τους ΑΣ, σύμφωνα και με το άρθρο 4, εποπτεύει τη σύννομη λειτουργία τους και τους βοηθά στο έργο τους. Ελέγχει επίσης την καταβολή της αξίας των συνεταιριστικών μεριδίων, την τήρηση των διατάξεων των νόμων, του καταστατικού και των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων και την τήρηση των βιβλίων που απαιτεί ο νόμος αυτός. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου καθορίζονται ο τρόπος άσκησης της εποπτείας της Εποπτικής Αρχής, οι υποχρεώσεις των ΑΣ προς αυτήν ιδίως για την παροχή εγγράφων ή άλλων αναγκαίων για την άσκηση της εποπτείας στοιχείων και πληροφοριών, οι τυχόν επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις σε αυτές και κάθε σχετικό θέμα.»

4. Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου [4 του ν. 4015/ 2011](#), όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η αξιολόγηση των ΑΣ γίνεται ετησίως και σύμφωνα με τις τακτικές ετήσιες δηλώσεις, που αυτές υποβάλλουν και εκδίδεται σχετική απόφαση από την Εποπτική Αρχή, η οποία γνωστοποιείται στον αξιολογούμενο. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου, καθορίζονται με κάθε λεπτομέρεια τα ειδικότερα κριτήρια που προβλέπονται στην παράγραφο 1 για την αξιολόγηση των ΑΣ, ο τύπος και το ακριβές περιεχόμενο των αιτήσεων της πρώτης εγγραφής και των τακτικών ετήσιων δηλώσεων, τα έγγραφα και δικαιολογητικά που επισυνάπτονται σε αυτές και η διαδικασία συμβατικής ή ηλεκτρονικής υποβολής τους. Με την ίδια απόφαση, μπορεί να ορίζεται και παράβολο για κάθε αίτηση, που υποβάλλεται στο μητρώο. Η υποβολή των τακτικών ετήσιων δηλώσεων διενεργείται το αργότερο έως την 30ή Μαρτίου εκάστου έτους. Οι αξιολογούμενοι, εφόσον δεν συμφωνούν με την απόφαση αξιολόγησης, έχουν δικαίωμα ένστασης, ενώπιον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντός προθεσμίας ενός μηνός από τη γνωστοποίηση της απόφασης της Εποπτικής Αρχής. Ο Υπουργός αποφαινεται επί της ενστάσεως εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών.

3. Με την αίτηση πρώτης εγγραφής, οι ΑΣ υποχρεούνται να προσκομίσουν στην Εποπτική Αρχή:

α) αντίγραφο του καταστατικού τους και βεβαίωση εγγραφής του στα οικεία βιβλία του αρμόδιου Δικαστηρίου,

β) ετήσιο κύκλο εργασιών κατά την τελευταία τριετία με βάση τους ισολογισμούς, λογαριασμούς και αποτελέσματα χρήσης των τελευταίων τριών ετών ή των ετών λειτουργίας του, αν ο ΑΣ έχει ιδρυθεί μέσα στην τελευταία τριετία,

γ) αριθμό μελών, σύμφωνα με βιβλίο μητρώου μελών,

δ) πρακτικό των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη των διοικητικών οργάνων του ΑΣ. Η ακρίβεια των παραπάνω στοιχείων, που προσκομίζονται από κάθε συνεταιρισμό, επαληθεύεται από την Εποπτική Αρχή και με βάση την πληρότητά τους συντάσσεται κατάλογος όσων εκπληρώνουν και τα τέσσερα κριτήρια, οπότε χαρακτηρίζονται, ως ενεργοί. Όσοι δεν εκπληρώνουν τα κριτήρια χαρακτηρίζονται ως ανενεργοί, κατά την πρώτη έγγραφη.

4. Οι ΑΣ, οι οποίες για δύο (2) συνεχόμενες αξιολογήσεις καταχωρίζονται στο Μητρώο ως ανενεργοί, λύνονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μετά από εισήγηση της Εποπτικής Αρχής και του Συμβουλίου. Μετά τη λύση του ΑΣ ακολουθεί η διαδικασία της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα άρθρα [24](#) και [25 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει. Η διαδικασία της εκκαθάρισης πρέπει να ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο (2) ετών. Εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το Δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως παντός έχοντος έννομο συμφέρον, δύναται να παρατείνει το χρόνο της εκκαθάρισης.»

5. Το άρθρο [6 του ν. 4015/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις

Οι ΑΣ μπορούν να συνιστούν μεταξύ τους Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ), οι οποίες είναι ανώνυμες εταιρείες. Οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι πάντοτε ονομαστικές. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών δικαίωμα προτίμησης έχουν οι συμμετέχουσες στην εταιρεία συνεταιριστικές οργανώσεις. Ουδείς μέτοχος μπορεί να αποκτήσει μετοχές πέραν του 20% του συνολικού αριθμού των μετοχών της ΑΕΣ. Σε περίπτωση που οι μέτοχοι είναι λιγότεροι από πέντε, ουδείς μέτοχος μπορεί να αποκτήσει μετοχές πέραν του 50% του συνολικού αριθμού των μετοχών της ΑΕΣ. Σε μία ΑΕΣ μπορεί να συμμετέχει και άλλη ΑΕΣ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν. [2190/1920](#), και αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος νόμου. ΟΙ ΑΕΣ εγγράφονται και στο Μητρώο των ΑΣΟ με τον Αριθμό Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών και των λοιπών στοιχείων, που θα καθορίσει η απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.»

6. Οι παράγραφοι 1, 7 και 8 του άρθρου [7 του ν. 4015/ 2011](#) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η ΠΑΣΕΓΕΣ αποτελεί την εθνική και συντονιστική οργάνωση των Α.Σ.Ο και δεν έχει εμπορική ιδιότητα. Μέλη της ΠΑΣΕΓΕΣ είναι οι ενεργοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Συνεταιρισμοί (ΑΣ), οι Δασικοί Συνεταιρισμοί, οι Αναγκαστικοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και οι Ανώνυμες Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ).»

«7. Η Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των ενεργών αγροτικών συνεταιρισμών μελών της, με βάση το Μητρώο της Εποπτικής Αρχής. Κάθε αγροτικός συνεταιρισμός εκλέγει έναν αντιπρόσωπο, εφόσον αριθμεί από δέκα μέχρι διακόσια πενήντα φυσικά πρόσωπα μέλη (10-250) και δύο αντιπροσώπους εφόσον αριθμεί από διακόσια πενήντα ένα μέχρι πεντακόσια μέλη (251-500). Για κάθε επόμενα πεντακόσια μέλη εκλέγει έναν επιπλέον αντιπρόσωπο.

Η Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ εκλέγει το Διοικητικό Συμβούλιο και το Εποπτικό Συμβούλιο. Τα άρθρα [14](#) και [15 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως και για την ΠΑΣΕΓΕΣ.»

«8. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και για την ΠΑΣΕΓΕΣ».

7. Το άρθρο [15 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 15 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που παρέχουν κάθε φορά διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων για τη συγχώνευση και μετατροπή επιχειρήσεων, εφαρμόζονται και στις ΑΣΟ του παρόντος νόμου, που μετατρέπονται-συγχωνεύονται. Η μεταγραφή στα υποθηκοφυλακεία γίνεται ατελώς. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου [23 του ν. 4014/2011](#), όπως ισχύει, δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση συμβάσεων μετατροπής, συγχώνευσης, απορρόφησης των νομικών προσώπων της παρούσας παραγράφου.»

β) Στο τέλος της παραγράφου 14 του άρθρου 15 προστίθενται παράγραφοι 15 και 16, ως εξής:

«15. Απαλλάσσεται από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων η αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται από την ΑΣΟ στα μέλη της κατά το ποσοστό που η αξία αυτή υποβλήθηκε σε φόρο μεταβίβασης κατά την αγορά από την ΑΣΟ του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

16. Τα πλεονάσματα της διαχειριστικής χρήσης των συνεταιριστικών οργανώσεων, που διανέμονται στα μέλη, υπόκεινται μόνο σε φορολογία εισοδήματος των μελών ανεξαρτήτως της καταβολής τους ή της εξατομικευμένης διατήρησής τους ως κατάθεσης στη συνεταιριστική οργάνωση.»

8. Η παράγραφος 2 του άρθρου [18 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής;

«2. Οι ΑΣ οι οποίοι κατά την πρώτη εγγραφή τους αξιολογούνται ως ανενεργοί, οφείλουν κατά τη δεύτερη κατά σειρά αξιολόγησή τους είτε να έχουν καταστεί ενεργοί ΑΣ είτε να έχουν συγχωνευθεί με άλλο ενεργό ΑΣ, διαφορετικά λύονται και τίθενται σε καθεστώς εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 4.»

9. Το άρθρο [19 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 19 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού:

α) Οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των ΑΣ, μελών των ΕΑΣ, περί συγχωνεύσεως και των ΕΑΣ περί μετατροπής σε ΑΣ ή ΑΕΣ, λαμβάνονται με την απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 11 και την πλειοψηφία της παραγράφου 2 του άρθρου [12 του ν. 2810/2000](#). Οι ΕΑΣ, οι οποίες έλαβαν απόφαση για τη

συγχώνευση- μετατροπή τους, θα πρέπει να ολοκληρώσουν τη διαδικασία τους αυτή μέχρι 30.9.2014, η δε θητεία των οργάνων διοικήσεώς τους λήγει την ημερομηνία αυτή.

β) Η μετατροπή μίας ΕΑΣ σε ΑΣ συντελείται με τη συγχώνευση των πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών-μελών της, και δημιουργείται ένα νέο νομικό πρόσωπο ο Αγροτικός Συνεταιρισμός (ΑΣ) του νόμου αυτού.

αα) Η γενική συνέλευση της ΕΑΣ εγκρίνει το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης - μετατροπής, το οποίο συντάσσεται από τα Διοικητικά Συμβούλια όλων των συγχωνευόμενων ΑΣ και της ΕΑΣ και περιλαμβάνει τους όρους της συγχώνευσης και την αξία της μερίδας του νέου ΑΣ.

Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται ότι στην περίπτωση που ο αριθμός των μελών φυσικών προσώπων των συγχωνευόμενων συνεταιρισμών υπερβαίνει τα τετρακόσια (400) μέλη, η κοινή γενική συνέλευση των μελών των συγχωνευόμενων αγροτικών συνεταιρισμών ή μπορεί να είναι αντιπροσωπευτική. Τους όρους της αντι-προσωπευτικότητας θα τους θέσει το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης. Η έκθεση εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων των αγροτικών συνεταιρισμών που συγχωνεύονται και της μετατρεπόμενης ΕΑΣ, εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση της ΕΑΣ. Η γενική συνέλευση της παρούσας διάταξης συγκροτείται με την απαρτία των αντιπροσώπων των μελών της ΕΑΣ, που αποφάσισαν τη συγχώνευσή τους με τη μετατρεπόμενη ΕΑΣ και την ίδια πλειοψηφία.

ββ) Πρωτοβάθμιοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί καθώς και φυσικά πρόσωπα-μέλη των συγχωνευόμενων συνεταιρισμών, που δεν επιθυμούν τη συγχώνευση, μπορούν να αποχωρήσουν. Οι αποχωρούντες λαμβάνουν την αξία της συνεταιρικής τους μερίδας κατά τους όρους του καταστατικού τους.

γγ) Οι ΕΑΣ, που έχουν αρνητική οικονομική θέση και αδυνατούν με την αύξηση του συνεταιριστικού τους κεφαλαίου να αποκτήσουν θετική οικονομική θέση ή να καταστούν οικονομικά βιώσιμες, σύμφωνα με την υποπερίπτωση εε), μπορούν να αποφασίζουν τη λύση τους και θέση τους σε εκκαθάριση, σύμφωνα με τα άρθρα [24](#) και [25 του ν. 2810/2000](#).

δδ) Οι ΕΑΣ, οι οποίες τίθενται σε εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, μπορούν να μεταβιβάσουν ή να μισθώσουν τις παραγωγικές τους εγκαταστάσεις κινητές και ακίνητες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποθηκευτικοί χώροι των προϊόντων τους και τις οποίες χρησιμοποιούν για τις ανάγκες τους, αποκλειστικά και μόνο σε ΑΣΟ του παρόντος νόμου. Η απόφαση για τη μεταβίβαση ή τη μίσθωση, που γίνεται από τις ΕΑΣ λαμβάνεται από τη γενική συνέλευση με την απαρτία των 2/3 των αντιπροσώπων των μελών και πλειοψηφία των 2/3 των αντιπροσώπων των μελών. Σε περίπτωση που δεν υπάρξουν ενδιαφερόμενες ΑΣΟ, για ένα έτος μετά την έναρξη της εκκαθαρίσεως, η δέσμευση αυτή παύει να ισχύει και η μεταβίβαση πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο, για την εκκαθάριση. Η μίσθωση ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η εκκαθάριση. Η παρούσα διάταξη δεσμεύει και τον Εκκαθαριστή.

εε) Οι ΕΑΣ, οι οποίες έχουν αρνητική οικονομική θέση, μπορούν, εφόσον επιθυμούν τη μετατροπή τους σε ΑΣ ή ΑΕΣ και δύνανται να εξυγιανθούν, να συντάξουν σχέδιο εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης, με το οποίο όμως καθίσταται δυνατή η εξυγίανση και η βιωσιμότητα του νέου ΑΣ ή της ΑΕΣ, που θα προκύψει, από τη διαδικασία συγχώνευσης-μετατροπής. Τα σχέδια αυτά πρέπει να τύχουν της

έγκρισης της ενυπόθηκης τράπεζας με το μεγαλύτερο ύψος απαιτήσεων κατά της ΕΑΣ, ή του εκκαθαριστή της υπό εκκαθάριση ΑΤΕ Α.Ε.. Το σχέδιο εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης που εκπονείται κατά τα παραπάνω, εφόσον το αποδεχθούν εγγράφως πιστωτές των ΕΑΣ που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 51% των συνολικών οφειλών, συμπεριλαμβανομένων των ενυπόθηκων δανειστών, δεσμεύει και το Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, κύριας και επικουρικής ασφάλισης, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ. Η διάταξη ισχύει και για τις ΚΑΣΟ και ΚΕΣΕ, οι οποίες μετατρέπονται σε ΑΣ ή ΑΕΣ.

στστ) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί μέλη Ενώσεων Δασι-κών-Αγροτικών Συνεταιρισμών, παραμένουν μέλη των Ενώσεων αυτών, οι οποίες διατηρούνται, ως δασικές, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 18.»

β) Η παράγραφος 5 του άρθρου 19, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Τα νομικά πρόσωπα των ΑΣ που θα προκύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού είναι καθολικοί διάδοχοι των ΑΣ και ΕΑΣ που θα συγχωνευθούν- μετατραπούν, κατά τα ανωτέρω, και τις υποκαθιστούν πλήρως σε κάθε δικαίωμα και υποχρέωση, καθώς και στις εκκρεμείς δίκες τις οποίες συνεχίζουν. Η διάταξη ισχύει και για τις ΑΕΣ που προέρχονται από τη μετατροπή του παρόντος άρθρου.»

γ) Η παράγραφος 7 του άρθρου 19 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι Συνεταιριστικές Εταιρείες (ΣΕ) του άρθρου [32 του ν. 2810/2000](#), μετατρέπονται σε Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) κατόπιν τροποποίησης του καταστατικού τους. Μέλη των εταιρειών αυτών είναι οι ΑΣΟ του παρόντος νόμου, ανεξάρτητα από τον αριθμό των μετοχών που κατέχει εκάστη.»

δ) Η παράγραφος 8 του άρθρου 19, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.) και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.), των άρθρων [29](#) και [30 του ν. 2810/2000](#) μετατρέπονται σε ΑΕΣ ή ΑΣ. Οι οργανώσεις της διάταξης αυτής θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία συγχώνευσης-μετατροπής τους, μέχρι 30.9.2014 η δε θητεία των οργάνων διοικήσεώς τους λήγει την ημερομηνία αυτή.

[Αρχή Τροποποίησης] «Μέλη των κλαδικών αγροτικών συνεταιρισμών που προέκυψαν από μετατραπείσες ΚΕΣΕ και ΚΑΣΟ είναι μόνο όσοι απασχολούνται με το αντικείμενο δραστηριότητας του κλαδικού αυτού ΑΣ και καταβάλλουν τη συνεταιριστική τους μερίδα που όρισε η απόφαση μετατροπής.» - ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡ. Δ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 61 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [32 ΤΟΥ Ν. 4282/14](#), ΦΕΚ-182 Α/29-8-14 [Τέλος Τροποποίησης]

ε) Η παρ. 10 του άρθρου [19 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται εξής:

«10. Οι ΑΣ, οι ΕΑΣ, οι ΚΕΣΕ οι ΚΑΣΟ και οι ΣΕ, που συγχωνεύονται - μετατρέπονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής κάθε είδους φόρου, τέλους, τέλους χαρτοσήμου, φόρου υπέρ τρίτων, δικαιωμάτων υποθηκοφυλάκων, της μεταγραφής γενομένης ατελώς, δικαιωμάτων Ταμείων, αναλογικών δικαιωμάτων συμβολαιογράφων και κάθε άλλης απαλλαγής που προβλέπεται για την περίπτωση αυτή στον κ.[ν. 2190/1920](#) και τους αναπτυξιακούς νόμους 1297/1972 και 2166/1993, όπως αυτοί

ισχύουν. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου [23 του ν. 4014/2011](#), όπως ισχύει δεν εφαρμόζεται και στην περίπτωση συμβάσεων μετατροπής και συγχώνευσης των νομικών προσώπων του παρόντος άρθρου. Η διάταξη ισχύει από 21.9.2011.»

στ) Μετά την παράγραφο 10 του άρθρου 19 προστίθενται παράγραφοι 11,12, 13,14 και 15 ως εξής:

«11. Το Δικαστήριο εγκρίνει το καταστατικό του νέου Αγροτικού Συνεταιρισμού, που προέρχεται από τη συγχώνευση - μετατροπή της ΕΑΣ και ερευνά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου. Η διάταξη ισχύει και καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς δίκες, για κάθε συγχώνευση - μετατροπή ΑΣΟ και ΣΕ [του ν. 2810/2000](#).

12. Ανενεργοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί μπορούν να αποφασίσουν τη λύση τους και τη θέση τους σε εκκαθάριση σύμφωνα με τα άρθρα [24 και 25 του ν. 2810/2000](#). Για τη διευκόλυνση της εκκαθάρισεως αυτής, οι συνεταιρισμοί αυτοί, αφού υποβάλουν φορολογική δήλωση για την τρέχουσα οικονομική χρήση εντός προθεσμίας δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, απαλλάσσονται για τις παρελθούσες οικονομικές χρήσεις από κάθε προσαύξηση ή πρόστιμο, το οποίο επιβλήθηκε λόγω της μη υποβολής παντός είδους φορολογικών δηλώσεων, όπως εισοδήματος, Φ.Π.Α., ακινήτου περιουσίας, παρακρατούμενων φόρων, μεταβολών μητρώου, μισθωτών υπηρεσιών και λοιπών δηλώσεων. Η διάταξη αυτή ισχύει και για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς που συγχωνεύονται, καθώς επίσης και για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι δεν συγχωνεύθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του νόμου αυτού, οι οποίοι όμως -συνεταιρισμοί, οφείλουν εντός προθεσμίας δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να υποβάλουν τις δηλώσεις αυτές, για την τακτοποίησή τους.

13. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί - μέλη Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών, των οποίων η γενική συνέλευση έχει λάβει απόφαση να μη συγχωνευτούν με την μετατρεπόμενη Ένωση, στην οποία ήταν μέλη, θα πρέπει, εφόσον έχουν εγγραφεί στο Μητρώο, να διενεργήσουν αρχαιρεσίες μέχρι 30.9.2014 με την προϋπόθεση ότι έχει λήξει η θητεία των οργάνων διοίκησής τους και δεν έχουν διενεργήσει αρχαιρεσίες, λόγω παρατάσεως των θητειών τους σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου [18 του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει.

14. α) Η μετατροπή των ΕΑΣ, ΚΑΣΟ, ΚΕΣΕ και ΣΕ σε ΑΕΣ κηρύσσεται άκυρη με απόφαση του Ειρηνοδικείου, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας αν: αα) δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου [19 του ν. 4015/2011](#), ββ) αν αποδειχθεί ότι η απόφαση μιας συνεταιριστικής οργανώσεως, που αποφάσισε και ενέκρινε τη μετατροπή, δεν ελήφθη ή είναι άκυρη ή είναι ακυρώσιμη κατά τις διατάξεις του άρθρου [13 του ν. 2810/2000](#). Η αγωγή για την ακύρωση της μετατροπής ασκείται εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρούσας διάταξης. Το αρμόδιο δικαστήριο παρέχει στις ενδιαφερόμενες συνεταιριστικές οργανώσεις προθεσμία για την άρση των λόγων της ακυρότητας της μετατροπής, αν είναι εφικτή. Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα της μετατροπής δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ και δεν θίγει το κύρος των υποχρεώσεων που γεννήθηκαν σε όφελος ή σε βάρος της ΑΕΣ στην περίοδο μετά την ημερομηνία καταχώρισης της ΑΕΣ στο ΓΕΜΗ και πριν τη δημοσίευση της απόφασης αυτής.

β) Εναντίον της απόφασης του Ειρηνοδικείου, που εγκρίνει το καταστατικό του ΑΣ, ο οποίος προήλθε από τη μετατροπή ΕΑΣ, ΚΕΣΕ, ΚΑΣΟ ασκείται έφεση ή

τριτανακοπή από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον αν δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 19 του νόμου αυτού, οι οποίες ασκούνται εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης. Δικαίωμα ασκήσεως εφέσεως έχει και η Εποπτική Αρχή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.»

10. Το άρθρο 19α όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής: α) Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 19α όπως ισχύει,

οι λέξεις: «του άρθρου αυτού» αντικαθίσταται από τις λέξεις: «του άρθρου 19».

β) Στο τέλος του άρθρου 19α προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η διάταξη καταλαμβάνει και την περίπτωση της πτωχεύσεως όλων των προαναφερομένων νομικών προσώπων.»

11. Στο σύνολο των διατάξεων [του ν. 4015/2011](#), όπως ισχύει, οι λέξεις: «Συλλογική Αγροτική Οργάνωση» (ΣΑΟ), αντικαθίστανται από τις λέξεις: «Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση» (ΑΣΟ), όπου αυτές αναφέρονται και στην αντίστοιχη κλίση που αυτές απαντώνται.

12. Ο [ν. 2810/2000](#) τροποποιείται ως εξής:

α) Η παρ. 1 του άρθρου [3 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από δέκα (10) τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα. Τα άνω πρόσωπα πρέπει να συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του άρθρου [5 του ν. 2810/2000](#). Το καταστατικό εγκρίνεται από το Ειρηνοδικείο της έδρας του Αγροτικού Συνεταιρισμού.»

β) Το άρθρο [5 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Μέλη

Μέλη του ΑΣ μπορεί να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του ΑΣ, πληρούν τους όρους του καταστατικού του και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του. Επίσης, μέλος ΑΣ μπορεί να γίνει και άλλος ΑΣ κατά τους όρους που θα ορίσει το καταστατικό του συνεταιρισμού.»

γ) Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου [7 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το εισόδημα της παραγράφου αυτής θεωρείται γεωργικό εισόδημα.»

δ) Το άρθρο [8 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

αα) Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το συνεταιριστικό κεφάλαιο των ΑΣ ανέρχεται κατ' ελάχιστο στο ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.»

ββ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η αύξηση ή η μείωση της αξίας της μερίδας γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης και τροποποίηση του καταστατικού.»

ε) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου [14 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3).»

στ) Η παράγραφος 1 του άρθρου [17 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής.

«1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος των ΑΣΟ, για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις ελέγχου των ανωνύμων εταιρειών με βάση τα προς εκτέλεση του κ.[ν.2190/1920](#) εκδοθέντα ή εκδοθεισόμενα Προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις διενεργείται από μέλη των ορκωτών ελεγκτών σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου, όπως κάθε φορά ισχύει. Στις λοιπές ΑΣΟ διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές ή από ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.»

η) Το άρθρο [23 του ν. 2810/2000](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 23

Λύση

Οι ΑΣ λύνονται:

α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς τους, που ορίζεται στο καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράτασή του από τη γενική συνέλευση.

β) Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 11 και την πλειοψηφία της παραγράφου 2 του άρθρου 12.

γ) Αν κηρυχθούν σε κατάσταση πτώχευσης.

δ) Αν ο συνεταιρισμός διαλύθηκε λόγω λήξης της δι-άρκειάς του ή λόγω της πτώχευσής του, η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωσή του με απόφαση της γενικής συνέλευσης που καταχωρίζεται στο μητρώο ΑΣ. Σε περίπτωση αναβίωσης λογίζεται ότι ο συνεταιρισμός δεν έχει ποτέ διαλυθεί. Η αναβίωση αποκλείεται όταν έχει αρχίσει η διανομή της περιουσίας του συνεταιρισμού.

ε) Με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας των ΑΣ μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών τους ή της Εποπτική Αρχής. Η απόφαση υπόκειται σε έφεση.

στ) Στις περιπτώσεις που ορίζουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου και [του v.4015/2011.](#)»

θ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου [25 του v. 2810/2000](#), αντικαθίσταται ως εξής:

«Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει διατίθεται, με απόφαση της γενικής συνέλευσης, αποκλειστικά για σκοπούς συνεταιριστικούς ή κοινωνικούς. Ουδέποτε διανέμεται στα μέλη. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δικαστικής εκκαθάρισης κληρονομιάς.»

13. Οι αρμοδιότητες που προβλέπονται να ασκούνται από την Εποπτική Αρχή με το παρόν άρθρο, ασκούνται, μέχρι τη σύσταση της διοικητικής μονάδας της παραγράφου 3 του άρθρου [2 του v. 4015/2011](#), από τη Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

14. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ, που προβλέπεται στο άρθρο 51 της ΚΥΑ 52800/2006 των Υφυπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1443), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου [38 του v. 2810/2000](#), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 17 του άρθρου [18 του v. 3147/2003](#) και την παρ. 19 του ίδιου ως άνω άρθρου [18 του v. 3147/2003](#), καταργείται από 14.2.2012.

[Αρχή Τροποποίησης] 15. Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ), Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕΣΕ) και Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΑΣΟ), οι οποίες έχουν ήδη μετατραπεί σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ), μπορούν μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης να διενεργήσουν εκ νέου οποιαδήποτε πράξη είτε παρέλειψαν να διενεργήσουν είτε διενήργησαν πλημμελώς, η οποία αφορά στη διαδικασία συγχώνευσης ή και μετατροπής τους. Οι πράξεις αυτές θα πρέπει να εγκριθούν από τη γενική συνέλευση του νέου αγροτικού συνεταιρισμού, ο οποίος προήλθε από τη συγχώνευση ή και μετατροπή. Η διάταξη αφορά και όλες τις υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των Δικαστηρίων και αφορούν στους λόγους αυτούς» - **Η παρ. 15 του άρθρου [61 του v. 4277/2014](#) (Α' 156), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου [57 του v. 4305/2014](#) (Α' 237) ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1Δ ΤΟΥ ΑΡΘ. 50 ΤΟΥ Ν. 4384/16, ΦΕΚ-78 Α/26-4-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης](**Με την παρ. 4 του άρθρου [57 του Ν. 4305/14](#), ΦΕΚ-237 Α/31-10-14, ορίζεται ότι :** "4. Η προθεσμία των τριών (3) μηνών που προβλέπει η διάταξη της παρ. 15 του άρθρου [61 του v. 4277/2014](#) καταργείται" - **ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 50 ΤΟΥ Ν. 4384/16, ΦΕΚ-78 Α/26-4-16).**[Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] 16. Η ΠΑΣΕΓΕΣ θα πρέπει να ολοκληρώσει τις διαδικασίες εκλογής των οργάνων της μέχρι 31.10.2014 οπότε λήγει και η θητεία των οργάνων διοικήσεώς της. - **Η παρ. 16 του άρθρου [61 του v. 4277/2014](#) καταργείται και η παράγραφος 17 αναριθμείται σε 16 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘ. 57 ΤΟΥ Ν. 4305/14, ΦΕΚ-237 Α/31-10-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

16(17). Ασφαλισμένοι οι οποίοι μέχρι 31.7.2007 είχαν ασφαλιστικό δεσμό με το ταμείο ΤΣΕΑΠΓΣΟ για απασχολήσεις τους από 1-8-2007 και μετά σε

Συνεταιριστικές Οργανώσεις θα ασφαλιζονται και θα συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ταμείου ΤΣΕΑΠΓΣΟ.

Άρθρο 62

α) Μετά το στοιχείο 1.15 της παραγράφου 1 του άρθρου [30 του ν. 4269/2014](#) (Α' 142) προστίθεται στοιχείο 1.15α, ως εξής:

«1.15α. Δραστηριότητες χαμηλής και μέσης όχλησης με χωροθετική εξάρτηση από αγροτικές πρώτες ύλες της περιοχής, καθώς και εγκαταστάσεις μεταποίησης προϊόντων προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/ και προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.).»

β) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου [30 του ν. 4269/2014](#) προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Δραστηριότητες των στοιχείων 1.15 και 1.15α που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υφίστανται και λειτουργούν νόμιμα, μπορεί να συνεχίζουν τη λειτουργία τους μέχρι την έγκριση των Τ.Χ.Σ ή των Ε.Χ.Σ., σύμφωνα με τα άρθρα 7 ή 8, αντίστοιχα.»

Άρθρο 63

Στην παράγραφο 3 του άρθρου [30 του ν.4223/2013](#), όπως έχει τροποποιηθεί με την περ. Β. της παραγράφου 1 του άρθρου [24 του ν. 4255/2014](#) και ισχύει, η φράση **[Αρχή Τροποποίησης]** «Εντός τριών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου» αντικαθίσταται από τη φράση «Από την επόμενη εργάσιμη ημέρα της υποβολής της αιτήσεως και έως τις 31.12.2014». - **ΑΝΤΙΚ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΗΣ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 9 ΤΟΥ Ν. 4285/14, ΦΕΚ-191 Α/10-9-14 (βλ. και την παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 4285/14), ΟΠΩΣ ΑΥΤΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 92 ΤΟΥ Ν. 4310/14, ΦΕΚ-258 Α/8-12-14 - Με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4310/14, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4368/16, ορίζεται ότι : "«Οι αποφάσεις που έχουν συνταχθεί έως 31.12.2014 από τους Γενικούς Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, με φορέα υποδοχής τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συντάσσονται εκ νέου από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος». - Με την παρ. 3 του άρθρου 92 του ν. 4310/14, ορίζεται ότι : "3. Όσες αποφάσεις αρμοδίων για το διορισμό οργάνων των Ν.Π.Δ.Δ. των ΟΤΑ ως φορέων υποδοχής έχουν εκδοθεί μέχρι και τις 3.10.2014 ολοκληρώνονται. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την ψήφισή της (Ημερομηνία ψήφισης 27-11-2014)" [Τέλος Τροποποίησης].**

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την ψήφισή της.

Άρθρο 64

[Αρχή Τροποποίησης] **(Με την παρ. 2 του άρθρου 49 του Ν. 4351/15, ΦΕΚ-164 Α/4-12-15, ορίζεται ότι : "2 α) Η διάρκεια του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» που παρατάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4277/2014 (Α' 156) μέχρι 31.12.2015, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, που παρατάθηκαν για το ίδιο διάστημα, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι 31.12.2016. Οι συμβάσεις των απασχολούμενων στο πρόγραμμα σε καμία περίπτωση δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28). ... - βλ. Και επ. Περιπτώσεις παρ. 2 άρθρου 49 ν. 4351/15)** [Τέλος Τροποποίησης]

(Με το άρθρο 69 (Παράταση Προγράμματος "Βοήθεια στο σπίτι") του Ν. 4430/16, ΦΕΚ-205 Α/31-10-16, ορίζεται ότι : "1. α. Η διάρκεια του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 49 του Ν. 4351/2015 (Α' 164) μέχρι 31.12.2016, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, που παρατάθηκαν για το ίδιο χρονικό διάστημα, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι 31.12.2017. Οι συμβάσεις των απασχολούμενων του Προγράμματος σε καμία περίπτωση δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 21 του Ν. 2190/1994 (Α' 28)." - βλ. Και επ. Διατάξεις παρ. 1 άρθρου 69 ν. 4430/16)

(Με το άρθρο 153 του Ν. 4483/17, ΦΕΚ-107 Α/31-7-17, ορίζεται ότι : "1. Η διάρκεια του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», που παρατάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 69 του ν. 4430/2016 (Α' 205) μέχρι τις 31.12.2017, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, που παρατάθηκαν για το ίδιο χρονικό διάστημα, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι τις 31.12.2019. Οι συμβάσεις των απασχολούμενων του Προγράμματος σε καμία περίπτωση δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28)" - βλ. Και επ. Παρ. Άρθρου 153 σχετικά με το Πρόγραμμα "Βοήθεια στο σπίτι").

1. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αυξημένες ανάγκες για κοινωνική φροντίδα στο σπίτι, ηλικιωμένων, ατόμων με αναπηρία, οικονομικά αδύναμων πολιτών κ.λπ. η διάρκεια του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» που παρατάθηκε με το άρθρο 127 του ν. 4199/2013 μέχρι 30.09.2014, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών που παρατάθηκαν για το ίδιο διάστημα, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι 31.12.2015. Οι συμβάσεις των απασχολούμενων στο Πρόγραμμα σε καμία περίπτωση δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994.

Για την απρόσκοπτη χρηματοδότηση της υλοποίησης του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» για το χρονικό διάστημα από 1.10.2014 έως 31.12.2015 μεταφέρονται πόροι: α) από το λογαριασμό της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων που τηρείται στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ) μέχρι του ύψους των τριάντα πέντε (35) εκατομμυρίων ευρώ ετησίως και εφόσον υπάρχει διαθέσιμο υπόλοιπο από τη μηνιαία εξόφληση των δομών του ν. 4019/2011, όπως αυτός ισχύει, σε εφαρμογή του προγράμματος «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων» (ν. 4052/2012, όπως αυτός ισχύει) και β) από πόρους του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και ειδικότερα του Ειδικού φορέα 33-220, γ) από πόρους του

άρθρου [259 του ν. 3852/2010](#) του Υπουργείου Εσωτερικών, δ) από πόρους της ειδικής εισφοράς ασφαλισμένων που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο [138 του ν. 4052/2012](#) για τη χρηματοδότηση του προγράμματος «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων», ύψους έως δέκα (10) εκατομμυρίων ευρώ, εφόσον υπάρχει διαθέσιμο υπόλοιπο από τη χρηματοδότηση των δικαιούχων του προγράμματος «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων» που εξυπηρετούνται από άλλους παρόχους και ε) από τυχόν αδιάθετους πόρους του προγράμματος της περιόδου από 1.10.2013 έως 30.9.2014.

[Αρχή Τροποποίησης] «Η επιπλέον απαιτούμενη δαπάνη ύψους πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ για την ολοκλήρωση του Προγράμματος μέχρι 31.12.2015 θα καλυφθεί ως εξής: α) από το λογαριασμό της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων που τηρείται στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ), δύο εκατομμύρια επτακόσιες χιλιάδες (2.700.000) ευρώ, β) από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ειδικότερα του Ειδικού Φορέα 33-220, τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, γ) από πόρους του Υπουργείου Εσωτερικών, ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες (1.200.000) ευρώ και δ) από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, οκτακόσιες χιλιάδες (800.000) ευρώ.» - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ Β ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 64 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 49 ΤΟΥ Ν. 4351/15, ΦΕΚ-164 Α/4-12-15 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «Το παραπάνω ποσό καλύπτει και την απαιτούμενη δαπάνη για την ολοκλήρωση του Προγράμματος της περιόδου 1.10.2013 έως 30.9.2014 (άρθρο [127 του Ν. 4199/2013](#) (Α' 216).» - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 64 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 69 ΤΟΥ Ν. 4430/16, ΦΕΚ-205 Α/31-10-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Εσωτερικών προσδιορίζονται το ύψος των μεταβιβαζόμενων πόρων, η διαδικασία μεταφοράς τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η διαχείριση των πόρων αυτών, η επικαιροποίηση του ηλεκτρονικού μητρώου ωφελουμένων με δήλωση όλων των απαιτούμενων στοιχείων από τους ωφελούμενους και οι διαδικασίες υλοποίησης του Προγράμματος καθορίζονται σε προγραμματική σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Εσωτερικών, του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και της Ελληνικής Εταιρίας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ), περιλαμβάνοντας ρήτρες αξιολόγησης της εφαρμογής του Προγράμματος.

[Αρχή Τροποποίησης] «Στο Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας λειτουργεί Ομάδα Διοίκησης Έργου (Ο.Δ.Ε.), Μονάδα Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», με αντικείμενο το συντονισμό και την παρακολούθηση του προγράμματος, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και αποτελείται από εννέα (9) τουλάχιστον μέλη. Με την απόφαση συγκρότησης, καθορίζονται η εξειδίκευση του αντικείμενου, οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία της. Στην Ο.Δ.Ε. συμμετέχουν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Κ.Ε.Δ.Ε., καθώς και στελέχη της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας, της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Ασφάλισης, του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, της ΕΕΤΑΑ και εκπρόσωποι των εργαζομένων. Οι φορείς υλοποίησης του προγράμματος, Ο.Τ.Α. και νομικά τους πρόσωπα, ή Ν.Π.Δ.Δ. δύνανται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, να αντικαταστήσουν εργαζόμενους που απεχώρησαν από το πρόγραμμα και για να καλυφθούν αυξημένες ανάγκες, μετά από έγκριση του φορέα που εποπτεύει το πρόγραμμα.» - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ**

ΑΡΘΡΟΥ 64 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [14 ΤΟΥ Ν. 4312/14](#), ΦΕΚ-260 Α/12-12-14 [Τέλος Τροποποίησης]

2. Η παράγραφος Η' του άρθρου [127 του ν. 4199/2013](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η. Οι δήμοι ή τα νομικά τους πρόσωπα ή τα άλλα νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης [[Αρχή Τροποποίησης](#)][«ή Ν.Π.Δ.Δ.» - ΠΡΟΣΘ. ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 14 ΤΟΥ Ν. 4312/14, ΦΕΚ-260 Α/12-12-14 \[Τέλος Τροποποίησης\]](#) που θα αποφασίσουν ότι συνεχίζουν να παρέχουν υπηρεσίες με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», καθώς και οι δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών, ή άλλα νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης [[Αρχή Τροποποίησης](#)][«ή Ν.Π.Δ.Δ.» - ΠΡΟΣΘ. ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 14 ΤΟΥ Ν. 4312/14, ΦΕΚ-260 Α/12-12-14 \[Τέλος Τροποποίησης\]](#) που θα αποφασίσουν ότι επιθυμούν να παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά, μπορούν από 1ης Σεπτεμβρίου 2015 να συνάπτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» ως πάροχοι των ειδικότερων προγραμμάτων: α) «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων» για τους δικαιούχους συνταξιούχους και β) «Κατ' οίκον Κοινωνική Φροντίδα» για τους δικαιούχους οικονομικά αδύναμους, ηλικιωμένους, ανασφάλιστους, ΑμεΑ.

Οι συμβάσεις αυτές θα συνάπτονται με την Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ), διαχειριστή του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Οικονομικών και Εσωτερικών, που εκδίδεται σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση αυτού του νόμου, εκχωρείται η υλοποίηση του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» για το διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2016 και μετά, στην ΕΕΤΑΑ και προσδιορίζονται οι διαδικασίες υλοποίησης, εποπτεία, συντονισμός, καθώς και η πιστοποίηση των φορέων παροχής υπηρεσιών και ο έλεγχός τους, οι διαδικασίες οικονομικής διαχείρισης, οι πόροι χρηματοδότησης, το ύψος, τα κριτήρια και η διαδικασία καταβολής της αποζημίωσης στους δήμους ή τα νομικά τους πρόσωπα ή άλλους φορείς της αυτοδιοίκησης για την παροχή υπηρεσιών τόσο του προγράμματος «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων» του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ που χρηματοδοτείται από την Ειδική Εισφορά ασφαλισμένων του άρθρου [138 του ν. 4052/2012](#), όσο και του προγράμματος «Κατ' οίκον Κοινωνική Φροντίδα» της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας που χρηματοδοτείται από πόρους του τακτικού προϋπολογισμού και ειδικότερα του ειδικού φορέα 33-220 ή από το ΕΣΠΑ και ειδικότερα από πόρους των ΠΕΠ σύμφωνα με το [ν. 4199/2013](#) σύμφωνα με τη σύμβαση που συνάπτονται με την ΕΕΤΑΑ και ανάλογα με τον αριθμό των ωφελουμένων και τον απαιτούμενο αριθμό εργαζομένων για την υλοποίηση των προγραμμάτων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία διαδικασία και λεπτομέρεια για την απρόσκοπτη υλοποίηση του προγράμματος.

Άρθρο 65

Έναρξη ισχύος

Ο νόμος αυτός αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Το πρωτότυπο κείμενο είναι διαθέσιμο σε μορφή pdf, για την προβολή του οποίου μπορείτε να ανατρέξετε στο web site της ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ.

[Αρχή Τροποποίησης]«**Με την παρ. 5 του άρθρου 10 του Ν. 4315/14, ΦΕΚ-269 Α/24-12-14, ορίζεται ότι :** "Αντικαθίσταται το πρώτο στοιχείο της παρ. 3 του άρθρου 30, παράγραφος 4 του Παραρτήματος XIV του ν. 4277/2014, ως εξής : "Λεωφόρος Ποσειδώνος από τον Κεντρικό Επιβατικό Λιμένα Πειραιά μέχρι το Λαύριο".»[Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης](**Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15, ορίζεται ότι :** "1. Η παράγραφος 5 του τμήματος του Παραρτήματος IV του ν. 4277/2014 (Α' 156), το οποίο αναφέρεται στα «Προγράμματα Ειδικών Παρεμβάσεων Μητροπολιτικού Χαρακτήρα για την Αττική» της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του νόμου αυτού, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οργανωμένη πολεοδομική ανασυγκρότηση – ανάπτυξη στο παραλιακό μέτωπο εξακοσίων σαράντα (640) στρεμμάτων του δήμου Κερατσινίου – Δραπετσώνας, αξιοποιώντας πλεονεκτήματα της θέσης λόγω γειτνίασης με το λιμένα Πειραιά, σύμφωνα με τις εξής κατευθύνσεις:

α) Δημιουργία ενός πόλου υπερτοπικής εμβέλειας για την αναβάθμιση του δυτικού Πειραιά, με χρήσεις πολιτισμού, εκπαίδευσης, υγείας, αθλητισμού, πράσινου και αναψυχής. Έμφαση δίνεται στην ενίσχυση χρήσεων, αυτού του χαρακτήρα, άμεσα συνδεδεμένων με τη λειτουργία του αστικού ιστού και στην χωροθέτηση συμπληρωματικών χρήσεων της αναψυχής προς το θαλάσσιο μέτωπο.

β) Εξασφάλιση σημαντικών αδόμητων χώρων για κοινόχρηστες χρήσεις και χρήσεις αναψυχής στην κατεύθυνση αποκατάστασης της συνέχειας μεταξύ γειτονικής ενδοχώρας και παραλιακού μετώπου με τη δημιουργία εκτεταμένου πάρκου κοινόχρηστου πρασίνου, που θα προκύψει στο μεγαλύτερο ποσοστό από την εφαρμογή εργαλείων πολιτικής γης και εισφορών, όπως αυτά καθορίζονται από την πολεοδομική μελέτη ανάπτυξης που εκπονείται από το δήμο Κερατσινίου – Δραπετσώνας. Η χρήση αναψυχής θα εφαρμοστεί μετά την εξειδίκευσή της από την πολεοδομική μελέτη. Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης που είναι δυνατόν να καθοριστεί από την πολεοδομική μελέτη ορίζεται σε 0,15 επί της συνολικής έκτασης.

γ) Προστασία και ανάδειξη των μνημείων βιομηχανικής αρχαιολογίας με επανάχρησή τους με συμβατές στις ανωτέρω χρήσεις δραστηριότητες, οι οποίες ανάγονται στην ιστορικότητα, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις της περιοχής.

δ) Εξασφάλιση αποτελεσματικής προσπέλασης με μέσα σταθερής τροχιάς για την εξυπηρέτηση του Πειραιά, αλλά και για τη σύνδεση της περιοχής με το δήμο Κερατσινίου – Δραπετσώνας»).

(Βλ. Και άρθρο 19 (Απόδοση έκτασης Λιπασμάτων) [Ν. 4404/16](#), [ΦΕΚ-126 Α/8-7-16](#), σχετικά με ορισμό περιοχής έκτασης της "περιοχής Λιπασμάτων"). [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] (Με την παρ. 2 του άρθρου **140 του ν. 4759/20**, [ΦΕΚ-245 Α/9-12-20](#), **ορίζεται ότι :** "2. Στο τέλος του Παραρτήματος IV [του ν. 4277/2014](#) προστίθεται παράγραφος, η οποία περιγράφει τη μητροπολιτικού χαρακτήρα ειδική παρέμβαση που αφορά στον εκσυγχρονισμό του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και έχει ως εξής:

«Ο εκσυγχρονισμός του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου με αύξηση της χωρητικότητάς του και με υπόγειους χώρους κάτω από το υφιστάμενο κτίριο και το υπόλοιπο οικόπεδο, στο οποίο αυτό ευρίσκεται, βελτίωση του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος, ενίσχυση του ρόλου του ως τοποσήμου διεθνούς εμβέλειας και η ανάπλαση της περιβάλλουσας περιοχής με αύξηση της συμπληρωματικότητάς της με το μουσείο.»).[Τέλος Τροποποίησης]

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Λευκάδα, 31 Ιουλίου 2014

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 1 Αυγούστου 2014